

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen		v upravnistvu prejemani:	
celo leto	K 24—	celo leto	K 22—
pol leta	12—	pol leta	11—
četrt leta	6—	četrt leta	5 50
na mesec	2—	na mesec	1 90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Vredništvo: Kraljeva ulica št. 5, (v pritličju levo), telefon št. 34.

Iskajo vsak dan svojo izredno modro in pravično.

Inserati veljajo: petostopna peti vrsta za enkrat po 14 vin, za dvakrat po 12 vin, za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Pomanjšan št. številka 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.

Narodna tiskarna telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:		za Nemčijo:	
celo leto	K 25—	celo leto	K 28—
pol leta	13—	pol leta	11—
četrt leta	6 50	četrt leta	5 50
na mesec	2 30	na mesec	2 30

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znakna. Upravnistvo: Kraljeva ulica št. 5, (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Alli res poka?

Narodnonapredna stranka je v razsulu, naznanjajo klerikaleci, ki že petindvajset let napovedujejo narodnonapredni stranki smrt. Pa je ne morejo ućakati: narodnonapredne stranke sploh ni več, pravi jetično glasilec, ki utegne postati še usodepolnega pomena, pa ne za narodnonapredno stranko, marveč za „Učiteljsko tiskarno“, oziroma za učiteljski konvikt: ses kracht . . . se veselil nemška stranka in si mane roke v . . . . . da nastanejo s propadom narodnonapredne stranke razmere, v katerih bodo Nemci in klerikalci želi . . . . .

Ali smo res tako daleč, ali v stranki res že poka?

Ni dvoma, da so v stranki zopet enkrat nastale kritične razmere. Stranka je dala iz rok najvažnejšo pozicijo, kar jih je imela, dala je iz rok mestno občino ljubljansko, katero vodstvo ima sedaj v rokah nemški vladni uradnik. S tem so nasprotniki narodnonapredne stranke silno mnogo pridobili in vlada, kakor tudi klerikalci in Nemci že brusijo meče za prihodnji boj, za prihodnje občinske volitve. Če bi se zgodilo, da bi narodnonapredna stranka pri prihodnjih volitvah ne dobila večine v občinski svet, če bi se združenim sovražnikom posrečilo narodno napredni stranki iztrgati Ljubljano, potem bi bilo to usodepolnega pomena ne samo za stranko v Ljubljani, nego za vsem Slovenskem.

Spriče takega boja, ki nas čaka, je čisto naravno, da je sedanja kriza stranki posebno velikega pomena in vsjo prihodnost. Toda naše iskreno prepričanje je, da se nasprotniki dogodaj veseli in da prezgodaj brusijo meče. Ta zmota izvira iz precelevanja fronderjev, ki jih je sama nečestovitost in drugača nič in iz podganjanja politične razsodnosti ljubljanskih volilcev. Kričanje fronderjev v resnici ne pomeni mnogo, temveč, ker so si fronderji s svojimi nepolitičnimi praktikami sami položili vrv okrog vratu in je prava zrača to vrv zadržati. Ta klika boranih kričalcev nima nobene prihodnosti, zmanjkalo ji bo kmalu sate in četudi stranko zapusti, se to na politični tehnici niti poznalo ne bo.

Nismo se ne pred razsulum, kaj se št. damislijo, klerikalci in Nemci

ci se prezgodaj veseli, da poka. Četca fronderjev je veliko premajhna, da bi mogla to provzročiti. V tem fronderstvu ni za stranko nobene nevarnosti, edina nevarnost za stranko tiči v novem ljubljanskem statutu in v novem volilnem redu, oziroma v perfidnosti volilne tehnike, ki jo hoče uveljaviti vladno-klerikalno-nemška koaliciija. A upati je, da bo narodnonapredna stranka tudi to nevarnost premagala, da bo prečrtala račune vseh nasprotnikov in fronderjev in znova pokazala svojo življenjsko moč.

Delegacije.

V skupni ministrski konferenci se je že 22. septembra sklenilo, da se imajo 12. oktobra po dolgem času zopet sklicati delegacije. Uradno se je to razglasilo z lastnorocnim cesarjevim pismom z dne 26. septembra. V tem delegacijskem zasedanju pridejo na dnevni red važne skupne zadeve. In važne naloge čakajo posebno avstrijske delegate, katere je odposlal na temelju splošne in enake volilne pravice izvoljeni parlament. Predvsem bo deleg. v naknadno potrditev predložen skupni proračun za 1919, v katerem tvorijo največjo obremenilno postavko stroški za aneksijo Bosne in Hercegovine in pa za odkoovanje Turčije, ki znašajo 235 milijonov kron za aneksijo, 54 milijonov kron pa za prej označeno odkoovanje. Seveda bodo morali v tem delegacijskem zasedanju likvidirati vse te aneksijske stroške. V pošte pa pride tudi proračun za leto 1911. Sicer se govori, da bo ta proračun predložen šele drugemu delegacijskemu zasedanju, ki se ima vršiti koncem tega leta ali pa začetkom prihodnjega leta, in sicer zaradi tega, ker se finančna ministra Bilinski in Lučiča z ozirom na slabo finančno stanje obeh državnih polovic upirata velikanskim zahtevam vojne in pomorske uprave. Toda to upiranje najbrže ne bo dosti pomagalo, ker vojni minister Schönau in mornarični komandant Montecuccoli kategorično zahtevata, naj se ne odlašaj izboljšanje in izpopolnjevanje mornarice, posebno naj se nadaljuje z zgradbo dreadnoughtov, ki se, kakor znano, že grade brez parlamentarnega dovoljenja, in pa z zgradbo novih

torpednih čolnov. Ogromne so te vsote, milijoni in milijoni so, da, milijarde, katere zahteva vojna uprava od davkoplačevalcev. In o vsem tem bodo morali odločevati delegati.

V tem delegacijskem zasedanju bo podal zunanji minister grof Aerenthal ekspozice o mednarodnem političnem stanju, ki bo obsegal dolgo dobo od meseca oktobra 1908. leta pa do danes, torej dobo celih dveh let. V to dobo spadajo važni dogodki, predvsem aneksijska kampanja z vsemi nevarnimi peripetijami in posledicami. Dotakniti se bo moral pa tudi konstelacije na Balkanu, kjer se ravno v poslednjem času razmere temeljito izpreminjajo in sicer na veliko škodo avstro-ogrsko monarhije, in pa, kako so se v tej dobi grupirale evropske države. Skupni finančni minister Burian bo moral poročati o razvoju uprave v Bosni in Hercegovini. Važne bodo torej naloge, katere imati rešiti delegaciji — važne ne samo za davkoplačevalce, temveč predvsem za državo, v kateri tvorijo Slovani večino.

Kranjsko deželo bo v tem delegacijskem zasedanju kakor po navadi zastopal dr. Susteršič. In gotovo smemo biti radovedni, kakšno stališče bo zavzel napram raznim vprašanjem in predlogom, ki se imajo rešiti v tem delegacijskem zasedanju, in kako bo zastopal interese Jugoslovancev. Kajti ravno jugoslovansko vprašanje bo stalo v ospredju debate o politični konstelaciji na Balkanu in pa pri debati o proračunu za stroške aneksije. Pri tem bo moral dr. Susteršič zavzeti popolnoma jasno stališče, ki bo moralo pa tudi biti konsekventno njegovemu dosedanjemu postopanju v državnem zboru. Državni poslanec dr. Susteršič je do zdaj vedno nastopal kot najodločnejši nasprotnik sistema notranje avstrijske politike, ki je sovražna vsemu, kar je slovanskega. Ta Slovonom sovražni sistem notranje avstrijske politike pod vodstvom barona Bienenthalu je pa samo konsekvence naše zunanje politike. Ta je pa z našega slovanskega stališča tiha vojna zoper slovanske balkanske države. Vsi dogodki in vse postopanje naše države meri na to, da se slovanske balkanske države ne okrepe. S tem se pa posredno pripravljajo tla za nemško ekspanzivno politiko, ki izhaja iz znanega »Dranga nach Sü-

den und Osten«. Avstrijska zunanja politika, pa tudi trgovinska politika ni nič drugega, nego neko tiho pripravlanje tal za osvojenje Nemčije predvsem na gospodarskem polju. Vsaj vemo vsi, da dandanes v svetovnem gibanju ne gre toliko za politično premoč, kakor za gospodarsko osvojenje raznih še neizčrpanih dežel in pokrajin. In kot nekaka pionirska predstraža nemške ekspanzivne politike je vsak korak naše zunanje politike v interesu te nemške politike. In če mora Avstro-Ogrska graditi dreadnoughte, za katere zahteva Montecuccoli milijarde od davkoplačevalcev, tedaj jih ne gradi, da si s tem zavaruje svoje stališče kot velemoč, temveč jih gradi predvsem v interesu svoje sosedje. Mi kot Slovani, pa tudi kot Avstrijeci ne moremo odobravati te politike, ker vidimo in spoznavamo, da smo ravno zaradi nesrečne in nepremišljene zunanje politike izgubili najboljšje trge na Balkanu. Naše mesto je pa zavzela nemška trgovina in industrija. Kot Slovani imamo interes na tem, da se Avstrija približa Rusiji. Toda zoper to zblizanje, ki bi bilo za razvoj avstrijskega gospodarstva kar največje važnosti, so vsi nemro mo biti radovedni, kakšno stališče dajni krogi v naši monarhiji. V bodočem delegacijskem zasedanju pa ne bo prišlo na razgovor samo naše razmerje napram Nemčiji, tudi glede druge naše zaveznice je treba čistega vina natočiti. Vsaj vsi prav dobro vemo, da je lice naše zaveznice Italije sicer precej ljubeznivo — srce njeno je pa polno sovraštva in zavisti. In ravno glasilo dr. Susteršičevo kaj rado razpravlja razmere in postopanje naše zaveznice Italije.

Razvidno je torej, da bo moral delegat dr. Susteršič zavzeti v delegacijah popolnoma isto stališče, kakor ga zavzema državni poslanec dr. Susteršič v avstrijskem državnem zboru — namreč opozicijsko. Če hoče biti konsekventen in če hoče ostati zvest svojim načelom, s katerimi se tako rad baha, tedaj se mora postaviti na to opozicijsko stališče napram Aerenthalu in napram Burianu. Toda dr. Susteršič je do zdaj v delegacijah vedno tako postal, kakor da bi ga volili sami e. kr. okrajni glavarji. Iz tega njegovega dosedanjega postopanja pa prav lahko sklepamo, da tudi v tem delega-

cijskem zasedanju ne bo izpolnil svoje naloge, ne bo ostal zvest svojemu stališču, ki ga zavzema v avstrijskem državnem zboru — temveč ostane tak, kakor je bil.

Avstrijsko srednješolstvo in Slovani.

Avstrijski Nemci prav radi to-zijo, kako se v Avstriji zapostavlja nemško šolstvo, predvsem srednješolstvo, dočim se pa Slovonom v tem oziru kar najboljšje godi in imajo potrebnih šol v obilnem številu na razpolaganje. Te tožbe in pritožbe najdejo pri naši germanofilski vladi vedno odmev, kajti vedno in vedno slišimo in čitamo, kako se je v tem ali onem kraju ustanovila zopet kakka nemška šola. Nemci se pa pritožujejo tudi, da je preveč slovanskih učnih moči uslužbenih na nemških zavodih. Če pa pogledamo stvari, kakor so v resnici, tedaj vidimo, da so te pritožbe navadna laž in da imajo ravno Nemci v Avstriji v razmerju s Slovani preveč šol. Kar se pa tiče šolskih moči, vemo posebno mi Slovenci, kako pošilja vlada ravno v naše slovanske dežele nemške profesorje, ki naj bodo pionirji vsenemške misli.

Oglejmo si nekoliko številke. Iz teh prav lahko razvidimo, da je naša trditev popolnoma opravičena. Nemci imajo v Avstriji 222 srednjih šol, med temi 13 utrakvističnih zavodov. Poljaki 75, Čehi 100, med temi eno utrakvistično. Slovenci 7 zavodov, med temi 6 slovensko-nemških, Lah 12, med temi 1 utrakvističen zavod, Rumunci samo 3 utrakvistične zavode, Srbi in Hrvat 7 srednjih šol, Rusini pa 9 zavodov, med temi 2 nemško-rusinska. V Avstriji pride ena srednja šola na 41.000 Nemcev, 58.000 Poljakov, 60.000 Čehov, 61.000 Lahov, 77.000 Rumuncov, 102.000 Srbov in Hrvatov, 199.000 Slovencev in 375.000 Rusinov.

Kakor se vidi iz teh številke, temelje te razmere skozi in skozi na geslu: »Justitia regnum fundamentum«. Se jasneje pa vidimo to razmerje, če si ogledamo nekatere avstrijske kronovine, ki so jezikovno mešane. Na Stajerskem, kjer tvorijo kake dve tretjini (čez 900.000) Nem-

LISTEK.

Študent in pastirica.

Čisto na koncu vasi nekoliko v regu je stala bajta vdove Pergarice in tam je stanovala pastirica Marica, drobno dekletce, boječe in plaho, kakor jerebica. Kakih osemnajst let imela takrat, ko sem jo spoznal. Levištvu v obrazu, nedolžnost v očeh, da se je nisem upal potrepati po nemi.

»Kako ti je ime, dekletce?« sem jo povprašal na paši, a pogledala je na me in spoznal sem, da se me boji.

»Čemu se me bojiš? Nikogar še nisem pojedel in tudi k tebi nisem prišel s takim namenom. Ali imaš veliko ovej?«

»Dvaintrideset, se je nasmehnila in me pogledala boječe izpod obrvi.

»Glej, kako si srečna, da živiš lahko tu visoko po brdih in poješ in kriškaš, kot da je ves svet tvoj. Tudi jaz bi hotel postati pastir, da bi pel in vriskal in se ne menil za ves božji svet . . . . .«

Potem mi je povedala svoje ime in je postala pogumnejša.

»Jaz pa bi šla rada od tod, v mesto, kjer žive bogati in gosposki ljudje . . . . .«

»Tega si ne smeš želeti, Marica,«

sem jo pokaral, a pogledala me je začudeno.

»Ne misli na mesto in enake reči in vesela bodi, da lahko prebivaš tu na planinah.«

»Zakaj?«

»Veš, Marica, takrat ko je bog ustvarjal svet, je mnogo premišljeval in zato je bil sedmi dan tako truden, da je cel dan spal. Veliko je premišljeval in ker je bog, je vedel za tisoč in tisoč let naprej — kako in kaj se bo godilo . . . . .«

Takrat je ustvaril gore in brda, vasi in mesta in vsakemu človeku je usodil, kje bo živel. Tebe je ljubil in ti je dodelil milost, da živiš tu gori in ne veš za trpljenje in drugo gorje. Zato je ustvaril te zelene planine in velik greh storiš, če zaželiš drugam. Ali ne veruješ Marica?«

Zasmejala se je in je odkimala. »Se nikoli nisem slišala te zgodbe.«

»Se nikoli? — No, pa ti jo povem jaz. Glej, Marica, ti si pridna in tebe čuvajo dobre vile. Ali veruješ v vile?«

»Verujem. Tu v hribih pravijo, da jih je mnogo in nekatere, da so hude . . . . .«

Potrepal sem jo po rami in sem ji pripovedoval:

»Ti se jih ne boj, ker te ljubijo, kakor ljubijo te gore, kjer prebivaš ti in ni skrbi in trpljenja. Glej, tam v dolini se vije bela cesta daleč . . . . . daleč . . . in trdni popotniki romajo

po njej in se žalostno ozirajo tu gor, ker jim ni dano, da bi živeli, kakor živiš ti. Tudi jaz sem bil popotnik, truden in ubog in sem sanjal o sreči in miru, ki je doma tu gori. Tam v dalji pa so mesta, temna in šumna, hudobni ljudje žive v tistih visokih hišah in nobeden ne veruje v vile in tebi bi se smejali. Smejali bi se ti, Marica, ker deklice v mestih niso kakor ti: tako ozke šolne nosijo, da jim krvave prsti in s takimi stvarmi se stiskajo čez pas, da komaj dihajo. Kakor cesarice so oblečene in ti bi se bala iti mimo, da ne zamažeš njih obleke, ki je draga večasih, da bi je ti ne mogla kupiti, pa če prodaj vseh dvaintrideset ovej. In tudi cerkve so tam, zlasti svetniki se ozirajo raz oltarje po ljudeh in pesmi buče, ki bi jih ti ne razumela. Deklice pa molijo vse drugače kakor ti, samo ustnice pregibajo, trkajo se na prsi in ogledujejo mlade svetnike — če ima kdo lepo počesano brado. Sam greh je v mestu, Marica, satan hodi po ulicah in meče kar s pršicem nečedne misli v pokvarjena srca. Grdi ljudje so tam, jaz sam, ki sem rojen med njimi, se jih bojim in želim živeti tu gori s teboj do smrti. Ker tu gori je še bog, tam pa so ga že pregnali in tudi v cerkvah ga ni več, samo svetniki še stoje po oltarjih zlati, kakršni niso bili nikdar v življenju in se žalostno in jezno ozirajo po vernikih, ki hodijo v cerkev, ker je tako navada. Čudne reči se gode

tam, Marica, in satan, ki ima najstrašnejše oči, bo pripeljal na sodni dan tisto drhal pred božjo sodbo. Obo tvoji strani pa bodo stale bele vile z zlatimi lasmi in bodo pele o tvoji skromnosti in pridnosti tako lepo, da se bo razjokal sam bog nad pastirico Marico . . . . .«

Tedaj se je Marica zasmejala, kot da mi ne veruje.

»Čemu se smeješ, ali misliš, da lažem?«

Pomolčala je za hip in nato je odvrnila:

»Županov študent pride tudi tu gor na planine in pravi, da —

»Kaj pravi?«

— pravi, da ni vil in tako lepo govori —

»Županov študent je velik falot, Marica, ako ti govori take stvari. Kakšen pa je tisti fant?«

»Visok je in lep —

»In ti ga imaš rada, kakor vidim?«

Pogledala je v tla in je zardela.

»Nič ne veruj županovemu študentu, ker vsak študent je kujon, županov pa mora biti še velik lamp, ako hodi k tebi s takimi povestmi. Mogoče ti pripoveduje še kaj drugega?«

Pobrskala je z nogo po travi in skimala.

»No, le povej, da vidim ali je resnica ali ne!«

Obotavljala se je nekoliko in nato je dejala:

»Pravi, da je v mestu lepo, vse lepše nego tukaj, da so ljudje pametni in učeni — kakor on in da ne smem verjeti takim neumnostim —

»Kakšnim?«

»Da je greh —

»Kaj — da je greh?«

»Če ima katera — fanta,« je dejala tiho, da sem jo komaj razumel.

»Vidiš, Marica, pripovedoval sem ti, da so v mestu zlobni ljudje in ta županov študent ni nič boljši od njih. Pripovedovali so mi o njem in skoro bi ga spoznal — spičaste čevlje nosi in suknujo na škriče. Tja v Podgoro hodi k župniku in nazaj grede se oglasi pri tebi. Ko je fajmošterjeva vina pijan, ti pripoveduje stvari, ki jih ti ne smeš poslušati. Zapodi ga kadar pride in veruj, kar sem ti pripovedoval, sicer se bo zgodilo, da boš tudi ti okusila trpljenje in žalost.«

Gledala me je začudeno, kot da me ne razume in počasi sem odšel v dolino . . . . .

— Dve leti me ni bilo v tiste kraje.

Ko sem prišel zopet, so bile gore kakor tistikrat — zelene in kipeče v nebo in čudovit mir je bil razlit čez nje.

Truden sem bil od dolge poti in stopil sem v nizko krčmo.

»Kaj pa je e pastirico Marico?« sem povpraševal oštirko, zamazano žensko z gnusno povešenimi prsi.

»S tisto iz Pergarjeve bajte, mi-alite?«

ci, tretjino pa (čez 300.000) Slovenci, imajo Nemci 17 srednjih šol, med temi eno utrakvistično, dočim se morajo Slovenci zadovoljiti samo z rednim nemško - slovenskim zavodom! Na Kranjskem ima 28.177 Nemcev 2 popolnoma nemški in 6 utrakvističnih srednjih šol, dočim ma 475.302 Slovencev samo 1 svoj in 5 utrakvističnih zavodov. **Pride torej en zavod na 3500 Nemcev in na 79.000 Slovencev!** — Na Primorskem vzdržuje država za 19.454 Nemcev 6, reči: šest srednjih šol; Lahji imajo 5 zavodov, 143.602 Hrvatov imajo 1 zavod, 212.978 Slovencev pa sploh nimajo svoje lastne srednje šole! — Značilno je za našo avstrijsko vladno politiko, da pripada v tej deželi, kjer se mora 360.000 Slovanov zadovoljiti z eno srednjo šolo na 4000 Nemcev, torej že na 3300 Nemcev. — V Slezijski pride ena srednja šola na 30.000 Nemcev, 146.000 Čehov in 220.000 Poljakov; na Moravskem na 23.000 Nemcev, a na 119.000 Čehov; v Bukovini pa na 16.000 Nemcev.

Te številke nam pa povedo še nekaj drugega. Začetkoma smo namreč omenili, da pride v Avstriji ena srednja šola na 4000 Nemcev, torej precej visoko število, če ga primerjamo s številkami v nekaterih posameznih deželah: Slezijska — 30.000, Moravsko — 23.000, Bukovina — 16.000, Kranjsko — 3500, Primorsko — 3300. Poraja se vprašanje, kje so te številke, ki so za Nemce tako zelo ugodne, kompenzirane? Najbrže so v drugih kronovinah zopet prikrajšani! Res je, toda človeku se dozdeva, da prostovoljno, kajti v teh deželah ne potrebujejo toliko srednjih šol. Na Solnograskem pride ena srednja šola na 64.000, na Koroškem na 67.000, na Gor. Avstrijskem na celo na 80.000 Nemcev. Solnograsko in Gor. Avstrijska sta popolnoma nemški deželi — tam ni treba torej ničesar germanizirati. Na Koroškem je večina nemška, a Slovenci nimajo niti ene slovenske srednje šole. Za germanizacijo slovenske manjšine je torej že dovolj preskrbljeno in ni treba nositi vode v morje. Taktičnejše je torej, porazdeliti veliko število srednjih šol, katerih imajo Nemci preveč, po deželah, ki so jezikovno mešane, posebno tam, kjer je treba okrepiti nemško manjšino in kjer se da še kaj pomemiti. To je torej vzrok, in sicer edini vzrok, da je taka množina nemških srednjih šol na Primorskem, Kranjskem, v Bukovini, na Moravskem in v Slezijski. Naša vlada ne zadošča s tem fiktivnim potrebam nemškega naroda — temveč podpira Nemce pri njihovem germaniziranju in osvojevanju.

Pa pride potem ta ali oni minister, deželni predsednik, sekijski šef in pravi, da je naša vlada nepristranska. Avstrijsko srednješolstvo pa dokazuje ravno nasprotno: vse naše dosedanje vlade so imele edini smoter — germanizirati ter podpirati nemško ekspanzivno politiko. Našim nasprotnikom pa polagamo te zalostne, toda značilne številke na srce. Uravnajo naj po njih svoje postopanje napram vladi.

Knjige na mejo!
Apel na slovensko ženstvo.

Sto in stokrat se je že čitalo in slišalo, da je meja v nevarnosti in da je potreba resnega in sistematičnega dela. A kaj se zgodi? Ciril - Metodova družba stori vse, kar je v njenih močeh. Vse stori in storila bi še več, če bi imela več sredstev. Tudi nekaj

časopisov se pošilja na mejo, ali to že ni tako urejeno, da bi imelo uspeha in knjižnice je vse premalo, da bi mogle kaj posebnega doseči.

Kdor res pozna našo mejo, ve da jo z dosedanjim delom ne bomo ubrali, da vse to, kar smo storili, v praktičnem življenju malo zaleže. O šolstvu sploh ne moremo govoriti, kajti Ciril - Metodove šole, kar jih sploh je, imajo omejen delokrog, zunaj tega delokroga pa gineva na tisoče in tisoče ljudi v narodni apatiji.

Pošiljajo se časopisi na mejo, menda posebno na Koroško. Ali jih ljudje čitajo? Navadno je, da manj prebrani ljudje čitajo v listih samo to, kar jih specialno zanima, samo novice iz lastnega okoliša. Kaj naj priprosto kmetijski fant ali preprosto kmetoski dekle na nemški meji na Stajerskem ali na Koroškem čita v »Slovenskem Narodcu« ali »Slovenec«. Zanimati ga zamorejo samo razne vesti, drugo mu je vse tuje in ga ne interesira, ker se ne tiče njegovega interesnega kroga.

Knjižnice imamo. Ne vem, koliko jih je na meji, mnogo jih pač ne bo. Meja je silno dolga in sega od ogrskih mejnih kolčev skor do kolčev italijanske kraljevine. Na tej dolgi črti bi bilo treba sto ljudskih knjižnic, če naj imajo kaj uspeha in bilo bi treba agilnih ljudi, da bi preprosto ljudstvo sploh pripravili do čitanja. Pomisliti je treba, da hodijo v ljudske knjižnice samo ljudje, ki so že kolikor toliko narodno prebrani, ki jih že veseli čitanje in zlasti čitanje slovenskih knjig. Na meji pa je ogromna množina slovenskega prebivalstva še narodno apatična.

Nacionalno umiranje na meji je grozno in treba je združenih moči, da se ustavi, dokler je še čas. Narodna agitacija, politična in gospodarska organizacija — to je naloga moških. A sodelovati mora pri reševanju meje tudi slovensko ženstvo.

Neprecenljive so zasluge, ki si jih je pridobilo slovensko ženstvo za našo narodno stvar in zlasti za družbo sv. Cirila in Metoda. In prav, ker poznamo vneto, trudoljubnost in požrtvovalnost slovenskega ženstva, zato se obračamo tudi sedaj na to naše zlato ženstvo z nujno prošnjo: **pomagajte rešiti mejo z darovanjem knjig**, ki so primerne za preprosto ljudstvo ob meji.

Na meji živi na tisoče in tisoče slovenskih ljudi, ki še niso čitali druge slovenske knjige, kakor kak molitvenik. Ti ljudje še niso prebrani, ti ljudje so narodno indiferentni, ti ljudje bodo za nas narodno odmrli, če ne obudimo v njih ljubezni do slovenskega jezika, čuta za slovensko stvar. To je pa mogoče doseči samo s slovensko knjigo.

Naravno je, da ljudje, ki še nimajo zavednosti, ne kupijo nobene knjige, tudi če bi imeli priliko jo kupiti. Ali če takemu človeku kako knjigo podariš, ti jo bo vestno prečital, in ne samo enkrat, ampak tudi dvakrat in trikrat in vtisk tega čitanja bo ostal neizbrisna.

Bliža se zima, tisti čas, ko ljudje na deželi niso preobloženi z delom. Radi bi čitali, če bi kaj imeli. Znanje so mi liše, kjer čitajo vsako zimo ene in iste knjige, ki jih imajo, imajo pa samo malo zabavne in v narodnem oziru navadno jako vodene knjige družbe sv. Mohorja. A kdor je na kmetih doma, kdor je imel priliko opazovati, kako vplivajo knjige na mišljenje in čustvovanje ljudstva, kdor je videl, kako že nekaj knjig spreobrne človeka, ta si bo lahko

Naposled je stopil tisti županov študent petelinško na stol in je govoril natanko takole:

»Slavno omizje, dragi somišljeniki! Zbrali smo se, da sklenemo, to se pravi, da osnujemo odbor izobraznega društva. Naš slovenski narod je velika reva, zapeljana od nevernikov, zaslepljena od liberalcev et cetera!... In mi hočemo in moramo kot Spartanci braniti nedolžnost in nepokvarjenost naših vrlih deklet, moramo sejati zdravo seme v naše rodne njive in stati noč in dan na straži, da ne pride satan z ljuliko, ker — nota bene: v gluposti je vera in v veri je naša moč — pardon! — hotel sem reči v izobrazbi je bodočnost in bodočnost mora biti naša! Propterea: na delo bratje, da se ne zgodi, kakor se je zgodilo vsej občini v nečast s tisto Pergarjevo pastirico! Dixit!»

Zamajal se je zrak in zmajale so se stene, toliko krika je bilo na ta prečuden govor.

Plačal sem in sem odšel. Jasno nebo je bilo razpeto nad zelenimi gorami, od juga sem je pihljal veter kakor topel pozdrav in sedel sem na obcesten kamen in predmisljal sem in sem bil žalosten, gledal sem na gore in vsenokrog po domovini in blagovolj siroto Mariico, da je med cigani!... I. P.

predstavil, kako velikanskega pomena za našo narodno stvar bi bila, če bi mogli mejo preplaviti s dobrih, občevno plačalnih knjigami. Iz polnega prepričanja kličem: **vzrite 100.000 dobrih slovenskih knjig na mejo in ustvarjen bo jaz, ki ga nemiški naval ne bo premagal.**

Ni vaaka knjiga za ljudstvo ob meji. S poezijami ali dramami, s Cankarjevimi spisi in z »Zvonom« se nič ne opravi. To je čtivo, za katero preprosto ljudstvo še ni zrelo. A dajte nam Jurčiča in Tavčarja in Kersnika, dajte nam razne letnike »Dom in Sveta«, čeprav je klerikalno barvan, je vendar dober; dajte nam razne povesti, ki jih je izdala »Slovenska Matica«, dajte nam knjige, ki jih je izdala »Narodna založba« in videli bode, kak uspeh se da doseči v eni sami sili.

Slovensko ženstvo naj te knjige zbira, naša družba sv. Cirila in Metoda pa jih naj razpošilja po celi meji. Naslove ji lahko preskrbe njeni zaupniki in potovalni učitelji.

Knjige je treba ljudem darovati in videlo se bo, kako bodo po njih segali in kako jih bodo čitali.

Knjige na mejo — to je naš apel na slovensko ženstvo in če se bo slovensko ženstvo odzvalo temu pozivu, če bo nabiralo knjige, če bo svoje prijatelje in znanos, prijateljice in znanke pridobilo, da bodo že prečitane knjige darovali, si bo pridobilo neveljavne zasluge za sveto slovensko stvar.

Slovensko ženstvo — na pomoč! Več obmejnih agitatorjev.

Načrt novega kazenskega zakona.

Dr. Alojzij Kokalj.

XXVI.

Prihodnje kaznivo dejanje je pa opustitev predpisanih varnostnih naprav. To kaznivo dejanje je pa tedaj podano, ako kdo ne namesti kake take naprave, ki je v zaščito telesne varnosti ali zdravja predpisana, pri z elemen. ali mehanično silo proizvajanjem obratu kake želez., tvornice (podjetja) ali stroja ali pri obratu rudokopa ali pa pri kakih zvezen spadataji naprav. Tako opustitev se kaznuje z zaporom do 6 tednov ali pa z denarno kaznijo do 500 K. Naravnost začudili smo se, ko smo čitali za to kaznivo dejanje v načrtu ustanovljeno kazen. Ta kazen je namreč naravnost smešno nizka in sicer iz več ozirov. Skodljive posledice take opustitve utegnejo biti namreč naravnost grozne, ker se n. pr. na železnih ali ladjah vsled take opustitve ponesreči lahko na stotine in stotine potnikov, ki so v prepričanju, da podjetniki in lastniki železnic in ladij ne jemljejo samo dobrega denarja za prevažanje ljudi, temveč da skrbijo tudi na njihovo varnost, zaupali v dobri veri svoje telo, svoje zdravje in življenje takim brezvestnim podjetnikom. In če se potem vsled take brezvestne opustitve res dogodi nesreča in če si toliko in toliko potnikov za celo življenje pokvari svoje zdravje ali telo ali stori prezgodno smrt, njihovim rodbinam pa potisne v roko beraško palico, potem naj bi krivce svojo brezmejno brezvestnost odslužil z zaporom največ 6 tednov, ali pa plačal z borno denarno globico do 500 K. Ne, in tisočkrat ne! Isto pa velja tudi za one nezgode v tvornicah ali pri rudokopih, ako vsled brezvestnosti tvorničarjev ali gmotno krasno situiranih posestnikov raznih rudokopov ležejo v prezgodnji

di sile, v kateri se je nahajala; toda zopet in zopet so jo neusmiljeno žrli zlati dukati. Zelo prav so ji prišli — to je vedela; toda zamenjala je malotne vsakdanje skrbi z notranjim nemiro, obupom in žalostjo.

Tedaj je prihajala pomlad s svojim svežim, krasnim življenjem. Gorkota je preplavila vsak kotiček, izvabljala je ljudi na prosto. Ljudje so hodili bosi po travi, zgodaj vstajali in na večer opazovali zahod blagega solca in krvave nebesne pege nad gorovjem. Zaduhtelo je po rožmarinu, drevice je bujno cvetelo in oko je prijetno odpočivalo v zelenju.

Tudi Trebar se je pomladil. Njegovi lasje so dišali po parfumu, brke so predrzno izzivale in lahka, lepa obleka se je ovijala njegovega telesa. Bil je res mlad.

V večerih se je šetala Mina ob rjevovi strani. Priprosta, enostavna je bila njena obleka, a snažna in okusna. Množina las je krasila njeno glavo in na polnih prsih so duhtele šmarnice. Toda bila je bojazljiva, nemirna; ječala je v neprestanem strahu pred njim, zaradi katerega je iz ljubezni in dobrote zapadla grehu — gnusnemu in nečistemu. Njena usta so bila nena, izginil je z njih prejšnjih sijajnih otroški smeh. Ljubila pa je Trebarja še vedno iz vse duše in lahko bi umrla zanj, če bi on tako zahteval. On je bil z njo vedno dober, le časih je postajal aroganten,

di sile, v kateri se je nahajala; toda zopet in zopet so jo neusmiljeno žrli zlati dukati. Zelo prav so ji prišli — to je vedela; toda zamenjala je malotne vsakdanje skrbi z notranjim nemiro, obupom in žalostjo.

Tedaj je prihajala pomlad s svojim svežim, krasnim življenjem. Gorkota je preplavila vsak kotiček, izvabljala je ljudi na prosto. Ljudje so hodili bosi po travi, zgodaj vstajali in na večer opazovali zahod blagega solca in krvave nebesne pege nad gorovjem. Zaduhtelo je po rožmarinu, drevice je bujno cvetelo in oko je prijetno odpočivalo v zelenju.

Tudi Trebar se je pomladil. Njegovi lasje so dišali po parfumu, brke so predrzno izzivale in lahka, lepa obleka se je ovijala njegovega telesa. Bil je res mlad.

V večerih se je šetala Mina ob rjevovi strani. Priprosta, enostavna je bila njena obleka, a snažna in okusna. Množina las je krasila njeno glavo in na polnih prsih so duhtele šmarnice. Toda bila je bojazljiva, nemirna; ječala je v neprestanem strahu pred njim, zaradi katerega je iz ljubezni in dobrote zapadla grehu — gnusnemu in nečistemu. Njena usta so bila nena, izginil je z njih prejšnjih sijajnih otroški smeh. Ljubila pa je Trebarja še vedno iz vse duše in lahko bi umrla zanj, če bi on tako zahteval. On je bil z njo vedno dober, le časih je postajal aroganten,

grob številni delavci, ki so bili s svoj borno mezo edina opora številni osrednini rodbini. Ako se uvačuje vse te mogoče grozne posledice take brezvestne opustitve, ki ima le premožnost svoj izvor v naravnost neupravičljivem in oduševnem štedenju, opozarjamo pri tem na one vzemirajoče vesti, ki so še pred nedavnim časom krožile o stanju nekega železniškega viadukta na Kranjskem, potem se bode takoj pridrilo našim mnenju, da je zgoraj omenjena kazen, ki mora zadeti krivca, ki je toliko in toliko rodbin pahnil v največjo nesrečo in v najskrajnejšo bedo, res smešno nizka. Pri tem se pa ne sme še prezreti, da so oni podjetniki in lastniki, ki zagreše tako opustitev na svojih železnicah, ladjah, tvornicah ali rudokopih, navadno največji bogataši, ki se valjajo v svojih milijonih in katerim — vsaj v zapor se jih tako skoro nikdar ne bode obsodilo — ne bode delalo pač nobene težave, odriniti onih par kronic, katere jim bode harkovala kazen. Iz vseh teh razlogov moremo z vso odločnostjo zahtevati, da se glede zgoraj navedene kazni izvrši pred uzakonitvijo načrta odločna in neizprosna remediura in da se tako kazen na prostosti izdatno poviša in postri, ter da se izreče sočasno dopustnim tudi denarna kazen do 50.000 K. Poleg tega se mora pa ustanoviti še vzporedna denarna globa v enaki visokosti. To je najmanj, kar se more zahtevati glede kazni pri takem kaznivem dejanju.

Ravnokar navedena naša izvajanja pa veljajo v polni meri tudi za prihodnje kaznivo dejanje, katero naziva naš načrt **nameščenje nesposobnih oseb**. To kaznivo dejanje je pa tedaj podano, ako kdo pri z elementarno ali mehanično silo proizvajanjem obratu kake železnice, ladje, tvornice (podjetja) ali stroja, ali pri obratu v rudokopu, ali pa pri kakih zvezen spadataji naprav namesti za službo ali delo, ali pa pusti v službi ali pri delu tako osebo, ki nima vseh onih svojstev in sposobnosti, katere terjajo posebni predpisi v zaščito telesne varnosti drugih ljudi. Za to kaznivo dejanje določa načrt kazen lahke ječe ali zapora do 3 mesecev, ali denarno kazen do 1000 K. Iz zgoraj poudarjenih razlogov moramo to kazen označiti kot **odločno prenizko**.

Kaznivega dejanja **ogroženja javnega obrata** se pa okrivili oni, ki bodisi namenoma, ali pa iz nemarnosti ogrožuje ali moti obrat splošnem prometu službe železnice, plovstva, javnega vodovoda, javne razsvetljave, signalne naprave za ogenj, javne pošte, javnega brzojava ali telefona. Če je storilec storil to namenoma, naj ga zadene kazen od 1 tedna do 1 leta. Če je pa dejanje imelo težko silo in stisko več ljudi za posledico, naj se pa storilec kaznuje s težko ječo od 1 do 5 let, ali pa z lahko ječo od 3 mesecev do 5 let. Če je pa storilec zakrivil to dejanje le iz nemarnosti, naj se ga pa obsodi v kazen lahke ječe ali zapora do 3 mesecev, ali v denarno kazen do 1000 K. Naš načrt je tudi pri tem kaznivem dejanju zagrešil nepotrebno **ponavljanje** s tem, da našteva celo definicijo kaznivega dejanja dvakrat zaporedoma, dasi bi zadostovala enkratna definicija.

Nadaljno kaznivo dejanje je pa **motenje pomoči pri splošni nevarnosti**. Tega dejanja je pa kriv oni storilec, ki preprečuje ali otežuje ono potrebno pomoč, ki naj bi odstranila že obstoječo, ali neposredno pretečo splošno nevarnost. Takega krivca naj se kaznuje z lahko ječo od 3 mesecev do 3 let.

siten in očitajoč. Ona mu je odpustila vse, prosila ga odpuščanja in pripravljala se je časih resno, da mu razkrije svoj greh. Vedno jo je prevzel tak strah in sram, da se ni upala storiti tega, dasi je spoznala potrebo tega tako jasno. Zato pa je bila vsa srečna, kadar jo je on nežno poljubljal po licu in jo nazadnje iskreno poljubljal.

Tako so minevali meseci v ljubezni in žalosti.

Neki večer se je Trebar vrnil domov z večdnevnega izleta. Bil je truden in upehan. Solnce še ni zašlo in prijeten mir je vladal v sobi. Okna so bila zagrnjena z zavesami in Mina je ležala v postelji. Trebar se je močno začudil. Gospodinja je hodila po prstih semintja in resen je bil njen starikavi obraz, ko je devala v red razmetano obleko.

»Si bolna, Mina?« je vprašal Trebar in se sklonil nad njo. Nekaj grenkega je čutil v grlu, nepotrebna misel mu je butnila v glavo. Ženske, ki so sedele okrog mize, opravljajoče razna ročna dela, so molčale in se pomenljivo spogledovale.

Mina se je blaženo nasmehnila Trebarju in sklonila naprej. Trebar se je tudi smehljaj, pa le navidezno. Postal je rdeč v obraz, trd po vsem telesu in zelo začuden.

»Kaj? Kako?«

Nečesar ni mogel izreči, pričel je zanj neusodna.

Kaznivo dejanje **kršenja dobavnih dolžnosti** pri splošni sili ali stiski pa zakrivi oni, ki krši svojo dolžnost, dobaviti ali prevvažati živila ali druge take stvari, ki so namenjene, da bi odvrnile ali odstranile splošno silo in stisko, kakor tudi vsak podprezemnik, posredovalec ali uslužbenec pri taki dobavi ali prevvažanju, ki vsled kršenja svojih dolžnosti ogrožuje ali preprečuje dobavo. Kazen za to dejanje je lahka ječa, ali zapor od 4 tednov do 3 let, če se je z dejanjem res ogrozilo odvrnjenje ali odstranjenje splošne sile in stiske. S to kaznivo se pa sme združiti še denarna kazen do 10.000 K. Ta vzporedna denarna kazen se nam zdi vseka **prenizka** v toliko, v kolikor se tiče glavnih podjetnikov, za katere bi bila umestna že malo občutnejša in višja denarna kazen.

Kaznivo dejanje **ogroženja zdravja** po živilih ali porabnih predmetih pa zagreši oni krivec, ki ali namenoma, ali pa iz nemarnosti kako živilo, ali uporabni predmet, ki ima priti v trgovino in promet, na ta način izdeluje, z njim ravna, ali ga hrani, da moreta njegovo uživanje ali že v naprej določena uporaba oškodovati zdravje. To kaznivo dejanje pa zagreši nadalje tudi oni krivec, ki ima na prodaj, proda, ali spravi v promet živilo v takem stanju, ki more oškodovati zdravje, kakor tudi oni krivec, ki ima na prodaj, proda, ali spravi v promet kot živilo tako stvar, ki po svoji kakovosti ni živilo in katere uživanje lahko zdravje oškoduje. To kaznivo dejanje je pa končno tudi tedaj podano, če ima krivec na prodaj, proda, ali v promet spravi uporabni predmet za tako uporabo, ki more škodovati zdravju in tedaj, če se je uporabljeni predmet za izdelovanje, merjenje, pripravo, ali hrambo živil, ki so določena za trgovino in promet, uporabil v takem stanju, ali na tak način, da se more oškodovati zdravje. Ako je storilec zakrivil eno teh dejanj namenoma, potem naj ga zadene kazen lahke ječe ali zapora od 3 dni do 6 mesecev; poleg te kazni se pa sme izreči še denarna kazen do 2000 K. Če je bilo pa dejanje izvršeno v velikem obsegu, ali če je storilec že večkrat zagrešil to dejanje, potem je pa izreči kazen lahke ječe od 2 tednov do 2 let; poleg te kazni je pa dopustna še vzporedna denarna globa do 5000 K. Če je pa storilec svoje dejanje zagrešil le iz nemarnosti, naj ga pa zadene kazen lahke ječe ali zapora do 3 mesecev, ali denarna kazen do 1000 K; poleg tega ga pa sme zadeti še vzporedna denarna kazen do 1000 K. Če je bilo pa to dejanje izvršeno v velikem obsegu, ali če je storilec že večkrat zagrešil to dejanje, potem ga je pa obsoditi v kazen lahke ječe do 6 mesecev; poleg te kazni je pa dopustna tudi vzporedna denarna kazen do 2000 K.

Onega storilca pa, ki je tako vodo v vodnjaku, v tekoči vodi, kavnici, ali v vodovodu, ki služi za uživanje, ali za pripravo živil, na tak način onečedel, da more škodovati zdravju, naj se kaznuje, če je to storil namenoma, z lahko ječo ali zaporom do 6 mesecev, ali z denarno kaznijo do 1000 K. Če je bilo pa to dejanje združeno z veliko nevarnostjo za zdravje drugih ljudi, ali če je storilec že večkrat zagrešil to dejanje, naj se ga pa, če je to storil namenoma, kaznuje z lahko ječo od 2 tednov do 2 let, če je storil to le iz nemarnosti, z lahko ječo do 6 mesecev. Tudi pri kaznivih dejanjih ogroženja zdravja po živilih in uporabnih

Onega storilca pa, ki je tako vodo v vodnjaku, v tekoči vodi, kavnici, ali v vodovodu, ki služi za uživanje, ali za pripravo živil, na tak način onečedel, da more škodovati zdravju, naj se kaznuje, če je to storil namenoma, z lahko ječo ali zaporom do 6 mesecev, ali z denarno kaznijo do 1000 K. Če je bilo pa to dejanje združeno z veliko nevarnostjo za zdravje drugih ljudi, ali če je storilec že večkrat zagrešil to dejanje, naj se ga pa, če je to storil namenoma, kaznuje z lahko ječo od 2 tednov do 2 let, če je storil to le iz nemarnosti, z lahko ječo do 6 mesecev. Tudi pri kaznivih dejanjih ogroženja zdravja po živilih in uporabnih

Onega storilca pa, ki je tako vodo v vodnjaku, v tekoči vodi, kavnici, ali v vodovodu, ki služi za uživanje, ali za pripravo živil, na tak način onečedel, da more škodovati zdravju, naj se kaznuje, če je to storil namenoma, z lahko ječo ali zaporom do 6 mesecev, ali z denarno kaznijo do 1000 K. Če je bilo pa to dejanje združeno z veliko nevarnostjo za zdravje drugih ljudi, ali če je storilec že večkrat zagrešil to dejanje, naj se ga pa, če je to storil namenoma, kaznuje z lahko ječo od 2 tednov do 2 let, če je storil to le iz nemarnosti, z lahko ječo do 6 mesecev. Tudi pri kaznivih dejanjih ogroženja zdravja po živilih in uporabnih

Onega storilca pa, ki je tako vodo v vodnjaku, v tekoči vodi, kavnici, ali v vodovodu, ki služi za uživanje, ali za pripravo živil, na tak način onečedel, da more škodovati zdravju, naj se kaznuje, če je to storil namenoma, z lahko ječo ali zaporom do 6 mesecev, ali z denarno kaznijo do 1000 K. Če je bilo pa to dejanje združeno z veliko nevarnostjo za zdravje drugih ljudi, ali če je storilec že večkrat zagrešil to dejanje, naj se ga pa, če je to storil namenoma, kaznuje z lahko ječo od 2 tednov do 2 let, če je storil to le iz nemarnosti, z lahko ječo do 6 mesecev. Tudi pri kaznivih dejanjih ogroženja zdravja po živilih in uporabnih

Onega storilca pa, ki je tako vodo v vodnjaku, v tekoči vodi, kavnici, ali v vodovodu, ki služi za uživanje, ali za pripravo živil, na tak način onečedel, da more škodovati zdravju, naj se kaznuje, če je to storil namenoma, z lahko ječo ali zaporom do 6 mesecev, ali z denarno kaznijo do 1000 K. Če je bilo pa to dejanje združeno z veliko nevarnostjo za zdravje drugih ljudi, ali če je storilec že večkrat zagrešil to dejanje, naj se ga pa, če je to storil namenoma, kaznuje z lahko ječo od 2 tednov do 2 let, če je storil to le iz nemarnosti, z lahko ječo do 6 mesecev. Tudi pri kaznivih dejanjih ogroženja zdravja po živilih in uporabnih

Onega storilca pa, ki je tako vodo v vodnjaku, v tekoči vodi, kavnici, ali v vodovodu, ki služi za uživanje, ali za pripravo živil, na tak način onečedel, da more škodovati zdravju, naj se kaznuje, če je to storil namenoma, z lahko ječo ali zaporom do 6 mesecev, ali z denarno kaznijo do 1000 K. Če je bilo pa to dejanje združeno z veliko nevarnostjo za zdravje drugih ljudi, ali če je storilec že večkrat zagrešil to dejanje, naj se ga pa, če je to storil namenoma, kaznuje z lahko ječo od 2 tednov do 2 let, če je storil to le iz nemarnosti, z lahko ječo do 6 mesecev. Tudi pri kaznivih dejanjih ogroženja zdravja po živilih in uporabnih

Onega storilca pa, ki je tako vodo v vodnjaku, v tekoči vodi, kavnici, ali v vodovodu, ki služi za uživanje, ali za pripravo živil, na tak način onečedel, da more škodovati zdravju, naj se kaznuje, če je to storil namenoma, z lahko ječo ali zaporom do 6 mesecev, ali z denarno kaznijo do 1000 K. Če je bilo pa to dejanje združeno z veliko nevarnostjo za zdravje drugih ljudi, ali če je storilec že večkrat zagrešil to dejanje, naj se ga pa, če je to storil namenoma, kaznuje z lahko ječo od 2 tednov do 2 let, če je storil to le iz nemarnosti, z lahko ječo do 6 mesecev. Tudi pri kaznivih dejanjih ogroženja zdravja po živilih in uporabnih

Onega storilca pa, ki je tako vodo v vodnjaku, v tekoči vodi, kavnici, ali v vodovodu, ki služi za uživanje, ali za pripravo živil, na tak način onečedel, da more škodovati zdravju, naj se kaznuje, če je to storil namenoma, z lahko ječo ali zaporom do 6 mesecev, ali z denarno kaznijo do 1000 K. Če je bilo pa to dejanje združeno z veliko nevarnostjo za zdravje drugih ljudi, ali če je storilec že večkrat zagrešil to dejanje, naj se ga pa, če je to storil namenoma, kaznuje z lahko ječo od 2 tednov do 2 let, če je storil to le iz nemarnosti, z lahko ječo do 6 mesecev. Tudi pri kaznivih dejanjih ogroženja zdravja po živilih in uporabnih

Onega storilca pa, ki je tako vodo v vodnjaku, v tekoči vodi, kavnici, ali v vodovodu, ki služi za uživanje, ali za pripravo živil, na tak način onečedel, da more škodovati zdravju, naj se kaznuje, če je to storil namenoma, z lahko ječo ali zaporom do 6 mesecev, ali z denarno kaznijo do 1000 K. Če je bilo pa to dejanje združeno z veliko nevarnostjo za zdravje drugih ljudi, ali če je storilec že večkrat zagrešil to dejanje, naj se ga pa, če je to storil namenoma, kaznuje z lahko ječo od 2 tednov do 2 let, če je storil to le iz nemarnosti, z lahko ječo do 6 mesecev. Tudi pri kaznivih dejanjih ogroženja zdravja po živilih in uporabnih

Onega storilca pa, ki je tako vodo v vodnjaku, v tekoči vodi, kavnici, ali v vodovodu, ki služi za uživanje, ali za pripravo živil, na tak način onečedel, da more škodovati zdravju, naj se kaznuje, če je to storil namenoma, z lahko ječo ali zaporom do 6 mesecev, ali z denarno kaznijo do 1000 K. Če je bilo pa to dejanje združeno z veliko nevarnostjo za zdravje drugih ljudi, ali če je storilec že večkrat zagrešil to dejanje, naj se ga pa, če je to storil namenoma, kaznuje z lahko ječo od 2 tednov do 2 let, če je storil to le iz nemarnosti, z lahko ječo do 6 mesecev. Tudi pri kaznivih dejanjih ogroženja zdravja po živilih in uporabnih

Onega storilca pa, ki je tako vodo v vodnjaku, v tekoči vodi, kavnici, ali v vodovodu, ki služi za uživanje, ali za pripravo živil, na tak način onečedel, da more škodovati zdravju, naj se kaznuje, če je to storil namenoma, z lahko ječo ali zaporom do 6 mesecev, ali z denarno kaznijo do 1000 K. Če je bilo pa to dejanje združeno z veliko nevarnostjo za zdravje drugih ljudi, ali če je storilec že večkrat zagrešil to dejanje, naj se ga pa, če je to storil namenoma, kaznuje z lahko ječo od 2 tednov do 2 let, če je storil to le iz nemarnosti, z lahko ječo do 6 mesecev. Tudi pri kaznivih dejanjih ogroženja zdravja po živilih in uporabnih

Onega storilca pa, ki je tako vodo v vodnjaku, v tekoči vodi, kavnici, ali v vodovodu, ki služi za uživanje, ali za pripravo živil, na tak način onečedel, da more škodovati zdravju, naj se kaznuje, če je to storil namenoma, z lahko ječo ali zaporom do 6 mesecev, ali z denarno kaznijo do 1000 K. Če je bilo pa to dejanje združeno z veliko nevarnostjo za zdravje drugih ljudi, ali če je storilec že večkrat zagrešil to dejanje, naj se ga pa, če je to storil namenoma, kaznuje z lahko ječo od 2 tednov do 2 let, če je storil to le iz nemarnosti, z lahko ječo do 6 mesecev. Tudi pri kaznivih dejanjih ogroženja zdravja po živilih in uporabnih

Onega storilca pa, ki je tako vodo v vodnjaku, v tekoči vodi, kavnici, ali v vodovodu, ki služi za uživanje, ali za pripravo živil, na tak način onečedel, da more škodovati zdravju, naj se kaznuje, če je to storil namenoma, z lahko ječo ali zaporom do 6 mesecev, ali z denarno kaznijo do 1000 K. Če je bilo pa to dejanje združeno z veliko nevarnostjo za zdravje drugih ljudi, ali če je storilec že večkrat zagrešil to dejanje, naj se ga pa, če je to storil namenoma, kaznuje z lahko ječo od 2 tednov do 2 let, če je storil to le iz nemarnosti, z lahko ječo do 6 mesecev. Tudi pri kaznivih dejanjih ogroženja zdravja po živilih in uporabnih

Onega storilca pa, ki je tako vodo v vodnjaku, v tekoči vodi, kavnici, ali v vodovodu, ki služi za uživanje, ali za pripravo živil, na tak način onečedel, da more škodovati zdravju, naj se kaznuje, če je to storil namenoma, z lahko ječo ali zaporom do 6 mesecev, ali z denarno kaznijo do 1000 K. Če je bilo pa to dejanje združeno z veliko nevarnostjo za zdravje drugih ljudi, ali če je storilec že večkrat zagrešil to dejanje, naj se ga pa, če je to storil namenoma, kaznuje z lahko ječo od 2 tednov do 2 let, če je storil to le iz nemarnosti, z lahko ječo do 6 mesecev. Tudi pri kaznivih dejanjih ogroženja zdravja po živilih in uporabnih

predmetih nam kaže načrt že večkrat karano napako, da po nepotrebnem ponavlja cele odstavke, kar le moti jasnost. Radi tega se bode moralo to ponavljanje poprej odpraviti, predno se uzakoni načrt.

Zelo zanimivo in tudi umestno je pa sledeče kaznivo dejanje razširjanja bolezni med ljudmi. To kaznivo dejanje je pa tedaj podano, če kdo iz nemarnosti ustanovi nevarnost, da bi se razširila nalezljiva bolezen. Takega krivca naj se kaznuje z lahko ječo, ali z zaporom do 6 mesecev, ali z denarno kaznijo do 2000 kron. Če se je pa dejanje zagrešilo pod posebno nevarnimi okolnostmi, naj pa krivca zadene kazneni lahke ječe ali zpora od 1 tedna do 1 leta, ali pa denarna kazen od 50 do 4000 K. Poprej smo omenili, da smatramo to določilo za umestno. Doslej se je postopalo pri nalezljivih boleznih premnogokrat žalobno le preveč po domače in se ni skoro nič na to pazilo, da bi se preprečilo razširjanje. Kriva je bila temu nemarnost, deloma pa tudi nevednost, čeprav se je ravno v zadnjih časih od pristojnih činiteljev res s hvalevredno vnemo delalo na to, da se postopa pri nalezljivih boleznih kolikor moč pazno in previdno. Pravih uspehov se pa le ni dosegalo, ker se ni imelo na razpolago krepkejših sredstev. Ker se bode pa sedaj lahko nemarnemu tudi s kazenskimi pripomočki navilo uredi, upamo, da bodo postali ljudje pri nalezljivih boleznih oprezniji in previdnejši. Ravno z ozirom na te dobre posledice pa z veseljem pozdravljamo to novo določilo.

Zadnje kaznivo dejanje v tem poglavju je pa kaznivo dejanje razširjanja rastlinskih škodljivcev, ali živalskih kužnih bolezni. To kaznivo dejanje pa zakrivi oni storilec, ki provzroči, da se ugneždi ali razširi poljedelstvu ali gozdarstvu nevarni škodljivci, kakor tudi oni storilec, ki razširi kužno bolezen med onimi živalmi, ki so pridržane lovski pravici (tudi ribolovu). Ako je storilec ravnal namenoma, naj se ga kaznuje z lahko ječo od 4 tednov do 3 let, ako pa le iz nemarnosti, z lahko ječo ali zaporom do 6 mesecev, ali z denarno kaznijo do 2000 K. Ako je bila pa za dejanjem združena velika nevarnost za poljedelstvo, gozdarstvo, navadni lov ali ribji lov, potem naj pa zadene krivca, če je ravnal namenoma, kazen težke ječe od 1 do 3 let, ali lahke ječe od 3 mesecev do 3 let, če je pa ravnal le iz nemarnosti, potem naj se ga kaznuje z lahko ječo ali zaporom od 1 tedna do 1 leta. To poslednje kaznivo dejanje bode s posebnim veseljem pozdravili lovci. V kolikor se pa tiče poljedelcev, bode pa nedvomno in tudi upravičeno pozresali, da se to kazensko določilo izjemo ne razteza tudi na korist domače živali, čeprav ni prav nobenega pametnega razloga, da bi se to kazensko varstvo ne raztegnilo tudi na domače živali, katere postajajo žalobno le prebogostno žrtev različnih kužnih bolezni in ne samo plemenita črnačina. Vsled tega moramo zahtevati, da se sprejme pod kazensko zasto tudi vse koristne domače živali, da se označi tudi glede njih kot kaznivo vsako razširjanje kužnih bolezni. Da je ta naša zahteva upravičena in da je tako kazensko določilo tudi potrebno, dokazujejo razne, vedno na novo nastopajoče kužne bolezni pri prašičih, govedih, konjih in drugih domačih koristnih živalih, ki se ravno radi nemarnosti in brezbriznosti prizadetih ljudi tako močno razširjajo in s tem provzročajo največjo škodo našemu kmetu. Ako vde pa naš kmet vedel, da ima poleg skode, ki mu nastane vsled pogibe živali in poleg drugih sitnosti,

ki ga zadenejo n. pr. z zaukanjem snavenjem hleva itd., čaka še prav občutna kazna na prostosti, ali v denarju, bode pa gotovo postal previdnejši in oprezniji, s tem se bode pa tudi koliko toliko omejile ona nevarnost in škoda, ki ste združeni s kužnimi boleznimi naših domačih živali iz vseh teh razlogov zahtevamo torej, da naj se raztegne kazenska zaščita tudi na naše domače živali in da naj ne ostane omejena zgolj na plemenito divjačino in na sicer prav okusne ribe. Končno pa moramo še karati, da se načrt žalobog tudi pri tem kaznivem dejanju ni mogel izogniti nepotrebnemu ponavljanju. Tudi ta nedostatek se bode moral odpraviti.

Sobotno pismo . . .

Veleccenjeni gospod urednik!

Tako sem shujšal, odkar sem vegetarijanec, da se še komaj držim pokonci in se že resno bojim, da me bodo poslali po kolinsko cikorijo k Svetemu Križu, če ne dobimo kmalu argentinskega mesa. Ljubljanskega pa že ne jem več. Prvič je predrago, drugič pa tako nezarensko preluknjano in obgrizeno od podgan, ki se drsajo po ljubljanskih ledenicah, da se mora vsakemu poštenemu človeku gabit. Da se mreine morajo spreviti ravno na led! Kadar sedaj jem sladoled v »Unionu«, ga vselej posebej natančno preiščem, če ni v njem kakega »blagega« spomina na tiste brihtne glodavke . . .

Človek res že ne ve, kaj bi naj jedel! Mesa, kakor rečeno, absolutno ne, solate, krompirja, fižola, kislih kumar sem se pa preobedel do sitga. Zadnje soboto sem si hotel enkrat za spremembo privoščiti morskih rib. Pa vragvedi, kaj je to! Ko grem po cesti proti delikatesni trgovini — zvečer je bilo — pa zaslišim za seboj: »Rib nikar!« »Kdo mi more braniti,« si mislim in stopam naprej. Kar mi zopet udari iz tropa ljudi na uho: »Rib nikar! En teden zopora. Kaj, da bi dobil zaradi rib en teden zopora, ne boš!« Vrnil sem se. V Ljubljani je v teh resnih časih vse mogoče, ni se šaliti. Gotovo so to varnostne odredbe radi kolere. Fant, pazi se, da te ne zamehurijo. Če ima človek smolo, tako hitro pade v šepovko, da še sam ne ve kdaj.

Nekemu gospodu, ki mi je dolgo časa dolguje 13 kronic, sem pisal predvčerajšnjim:

P. n.
Prosim, da mi dolžno svoto, v znesku 13 K, takoj vrnete — ali pa . . .
Drugi dan, bil sem še v postelji, pa priropota dotični gospod k meni: »Slišite, prijatelj, mi se pa bomo pred sodiščem pomenili.«

»Zakaj?«
»Ker ste me žalili na časti.«
»Na časti sem vas razžalil? Ali ste še pri zdravi pameti?«
»Poglejte ta P. n. Kaj pa je to?«
»To je vendar čisto navadna kratica. Tega ne veste vi, v idijot? Polnega naslova se vendar čita.«
»Kaj polnega naslova? Veste kako se to bere: Prokleti norec, pijanec nesramni, pošast nemarna, prasiča neumna, prismoda nečimerna, paglavcev nerodni, pastir namazani! Ali mislite, da ne vem, da je to skoraj cel »Slovenčev« leksikon za zmerjanje liberalcev, ta P. n. Če torej nečete imeti sitnosti, počakajte še nekaj časa za tiste kronice.«

Sitnosti pa ne maram imeti, za to bom rajši čakal, makari tako dolgo, da klerikalci zgrade belokranjsko železnico.

Se prej, kakor belokranjska železnica, bo pa otvorjeno klerikalno gledališče v Strelški ulici. Oj, to bo

mimo postelje in ne da bi se ozrla na Mino.

Mrak je nastal. Ženske so mirno kvačkale dalje. Trebar je hodil ves zamišljen po svoji sobici gorindol, Mina pa je nepremično ležala v postelji. V njeni glavi so se podile misli, druga za drugo. Zmislila se je tudi na smrt. Jasen ji je bil brezozirni boj med njo in otrokom, katerega pričakuje. Slutila je strašne bolečine poroda. Otrok hoče živeti, pa če prav bi ugonobil njo samo. Ponoči se jo je polotil smrten strah. V polsnuh je blodila v velikanskih prostorih. Povsod blato, pogrezanje, odsvit krvi. Bilo je to tako strah, da je zakričala bolešči; vzdigujoča roke je taval po neznanji opolčki mehkoosti vse zmučena in pojemajoča . . . Odrpala je oči, na mizi je žalostno brlela petrolejka in ženske v spodnjih kriilih so stale okolo postelje. Sedla je.

»Vlezi se in bodi mirna!« je prigovarjala Pučanova. Nežika ji je popravljala oedejo pri nogah in bila vsa usmiljena. Mini je zaigral tedaj nejasen smeh okoli ust, gledala je s široko odprtimi očmi po sobi, kot bi nekoga iskala.

Trebar je tedaj slonel v svoji sobi pri odprtem oknu in pušil cigareto.

veselje, ko bodo na dekah, ki pomenijo svet, plesale razne stvarice balolet. Krek pa baje hiti pisati nove žalobke, burke in igrokaze, ki jih bo Lampke uglashil.

Repertoar bo zelo zanimiv Poleg »Mlinov pod zemljo« pridejo na vrsto še »Mlini na sapo« in »Mlini na paros«. In potem:

»Spremenjenje Lotovke v zolstangl.« enodejanka.

»Elija v gorečem avtomobilu.« enodejanka.

»Mojzes, veleturist na gori Sinaj.« enodejanka.

»Bog Pobasaje žaloigra v 14 dejanjih.«

Izmed oper, ki se bodo pele v prvi sezoni, mi je znana samo »Volkodlakove sanje«, velika romantična opera v 8 dejanjih.

Avtorji jaméjo, da se ne bo nihče pohujšal. Saj veste: »Bolje bi stu bilo, da bi se mu obesil mlinski kamen na vrat . . .« In oni se ravnaajo po teh besedah.

Kar se obešanja mlinskih kamnov na vrat tiče, omenim, da bi bilo za Opatijo tudi boljše, ko bi prišlo to v modo in bi se v morje potopili vsi tisti grdi ogrski čifuti, ki se šopirijo ob sinji Adriji.

Z narodnim pozdravom!

N e f e k.

Zveza jugoslovanskih železničarjev.

Vabilo na društveni shod

Zveze jugoslovanskih železničarjev

ki bode

v ljubljanskem »Narodnem domu«

v nedeljo, 2. oktobra ob 2. pop.

DNEVNI RED:

1. Nagovor delegata centrale Z. J. Ž.

2. Poročilo iz Prage.

3. Volitev pripravljalnega odbora za podružnico.

4. Slučajnosti.

Odbor »Zveze jugoslovanskih železničarjev«.

Dnevne vesti.

+ Kranjski deželni zbor se torej snide v sredo, dne 5. t. m. Deželni odbor je menda že vse pripravil, da spravi po želji ministra Härtla čimprej pod streho novi ljubljanski statut in novi volilni red. Glede nepotrditve ljubljanskega župana in razpusta obč. sveta se čuje, da vložijo narodnonapredni poslanci nujen predlog, o katerem se bo seveda vnela velika in zanimiva debata.

+ Sklicanje državnega zbora. Kakor poroča olomuško glasilo dr. Hrubanova, bo po sedanjih dispozicijah državni zbor sklican med 4. in 7. novembrom.

+ »Österreichische Rundschau« je časopis, ki izhaja pravzaprav na državne stroške in v katerem se zrcalijo nazori in težnje najmerodajnejših krogov, specialno onih, ki se zbirajo okoli prestolonaslednika. V tem listu piše n. pr. politični pregled tisti Leopold baron Chlumecky, ki je v procesu hrvaško - srbske koalije proti Friedjungu igral tako nečastno vlogo in ki v »Öst. Rundschau« konsekvntno ščuje zoper Jugoslovane. V tem listu je izšel zoper novoslavizem denunciacijski spis, ki ima na sebi znake, da je bil inspiriran iz ministrstva zunanjih del. V tem časopisu se tudi parlamentarizem sistematično v nič devlje. Še v sesitku z dne 15. septembra je izšel tak članek, da ga je parlament sistematično prezirajoči baron Bienerth lahko vesel, kajti v tem članku se dokazuje, da je parlament totalno brezplodna institucija, ki državi nič ne koristi, nego ji le škoduje. Danes došli zvezek tega lista prijavlja članek, ki ga je spisal pruski politični pisatelj Delbrück, mož, ki ima velik vpliv in izredne zveze. Za nas ni nobenega dvoma, da je Delbrückov članek izraz želja in stremljenja berlinske vlade glede uredbe avstrijskih notranjepolitičnih razmer. Delbrück se ljuto zaganja v avstrijski parlament in propagira v korist nemštva popoln državni prevrat, nekako zavolucijo od zgoraj. Delbrück se zavzema za to, naj se krona otrese parlamenta in naj oktobra narodnostni mir, to se pravi, naj reši narodnostno vprašanje s silo, češ, da bo to v vsakem slučaju nemštva v Avstriji ni pričakovati od parlamenta, nego samo od krona, Delbrück hoče, na kratko, naj krona prelomi ustavo in s silo ustvari tako organizacijo posamičnih narodov, da bo konec nacionalnih nasprotij. V ta namen predlaga, naj se napravijo za vse narode narodni katastri, naj se vsakemu narodu da lastna narodna organizacija in naj vsak narod sam na svoje stroške skrbi za svoje kulturne potrebine. V teh konkretnih predlogih pruskega profesorja se vidi, da avstrijskih razmer le ne pozna in da ne pojmi celega nacionalnega vpraša-

nja. Če bi se narodnostno vprašanje po Delbrückovem nasvetu poskušalo rešiti, bi se kmalu pokazalo, da s tem ni nič pomagano in da ni konec narodnostnih nasprotij. To pa iz tega priprostelega razloga, ker z uredbo jezikovnega in šolskega vprašanja ni še rešeno gospodarsko vprašanje, ki igra dandanes tudi v avstrijskih nacionalnih bojih največjo vlogo. Delbrückov članek je vsekako velesnačilen pojav, posebno, ker je izšel v naj-oficijoznejšem listu. V tem članku vidimo na eni strani pruski vpliv na avstrijske notranje razmere, na drugi strani pa spoznamo razpoloženje avstrijskih odločilnih krogov.

+ Idrijski mladinci pišejo v svojem ljubljanskem glasilu, da idrijska napredna društva spe, o čemer bodo še govorili. Na to pisanje samo sledeče: Naravnost impertinentno je, da si upajo ljudje, ki so cele počitnice lenuharili, ki dalje ali sploh niso člani naprednih društev, ali če so, ne plačujejo članarine, sploh zapisati le eno besedo o idrijskih naprednih društvih. Je pač značilno za to naj-novejšo mladinsko strujo držati roke križem, pa zabavljati vsevprek. — Svetujemo jim, predno prično pisariti o idrijskih naprednih društvih, naj se lepo pomeni o svojih organizacijah in organizatorjih!

+ »Slovenčeva« skrb za narodno mejo in C. M. D. je naravnost ganljiva, toda le na jeziku njegovih psevdo-rodoljubov in v pesih uredniških kulijev, v sreču in v dejanjih, posebno pa pri mošnjah se ta skrb redno neha. Nedavno se je tak »rodoljub« zgražal v »Slovenču«, da ustanavlja nemški sulferajn v St. Lenartu v Slov. goricah otroški vrtec ter povprašuje, kje je neki Ciril-Metodova družba? Zakaj pa ne vpraša, kje je »Slovenska Straža«, ki se vendar proglašča po vsem klerikalnem svetu za edino rešiteljico Slovencev? Ciril - Metodove družbe se spomnijo klerikalni gospodje le tedaj, kadar jim začno nemški protestantje mešati račune, sicer pa rujejo proti družbi huje kot proti brezversko - protestantskim nemskim bojnim društvom »Südmarki« in »Schulvereinu«. Naj bodo brezdomovinski psevdo-rodoljubi prepričani, da vrši Ciril-Metodova družba brez njih in tudi proti njihovi škodoželjnosti svojo domovinsko dolžnost vestno in nepristransko, kjer jo prosijo pomoči in kolikor ji sploh dopuščajo od klerikalcev odpovedana sredstva. Družba polaga slovenski javnosti vsako leto jasne obračune in proračune o vseh svojih dohodkih in izdatkih ter se v tem ravno razlikuje od klerikalnih organizacij. Iz teh obračunov in proračunov pa tudi lahko vsak poštnjak razvidi, da ne »redi družba razne Berecete, Prekorske, Štiblerje, Bege in druge slične kapacitete«. Na strani 10. lanske bilance lahko vidijo, da je uradniško osebje C. M. D. veljalo 3720 K, kar znaša za osebo 744 K na leto ali 2 K na dan. Radi bi poznali pri klerikalnih korilih ljudi, ki bi kot študirani delali za 2 K na dan. Kar pa se tiče obeh potovalnih učiteljev, je plača ravnatam izkazana ter smo radovedni, ali bo našla »Slov. Straža« kaj prida moč za tako plačo. Uspehi zadnjih let so pripisovali v prvi vrsti potovalnima učiteljema, ko so v družbi gospodarili klerikalci, v takratni solzavi slogi, pravzaprav v klerikalnem absolutizmu niso dohodki dosegli niti 60.000 K, lani pa so napredni Slovenci vkljub klerikalni gonji zbrali nad 187.000 K. Od lanske do letošnje glavne skupščine se je ustanovilo toliko novih podružnic, da se je število članov pomnožilo skoraj za 5000. In to boli zelene zavistneže pri »Slovenču«. Glede g. Štiblerja pa bodi »Slovenču« povedano, da ima kot član vodstva pri C. M. D. te dobrote, da si mora vsako vožnjo iz Celja k sejam v Ljubljano plačati iz svojega žepa, ker med odborniki C. M. D. in med klerikalnimi zavodi je ravno ta razlika, da pri naši šolski družbi delajo vsi odborniki brez vsalnarja plače, pač pa žrtvujejo iz lastnega žepa, dočim poznajo klerikalci le korita. Radovedni smo, ali dobi »Slov. Straža« potovalnega učitelja, ki bo živel od zraka in božje besede, vozil pa se bo z Elijevim ognjenim vozom brezplačno. Sicer pa lahko obrnemo kopje ter še vprašamo: Zakaj mora rediti deželni odbor razne Lampete, Jarce in Pegane, zakaj Katoška tiskarna razne Čeče, Štefete, Moškercer in Terseglave, zakaj Ljudska posojilnica, Gospodarska zveza itd. celo vrsto uradnikov? Ali bi ne bilo bolje in plemeniteje poslati ta denar obmejnim Slovincem?

+ Polom na Koroškem. Ko je zaradi gospodarskega poloma na Koroškem nastal vihar, tedaj so klerikalci ponovno razglasili, da bo davbovščina plačala vse škodo. Izkazalo se je kmalu, da je bila to velika farbarija in drugega nič. Duhovščina ne bo nič plačala. Povedala je pač, naj se na premoženje raznih samostanov najame potrebni denar, a to ponudbo je lahko storila, saj je vedela, da se valjavni postavili že ni dovolj in se ne sme zgoditi. Tako po-

nudbo je seveda lahko staviti, saj se ni bati, da bi bilo res treba kaj plačati. V koroškem deželnem zboru je že tudi deželni predsednik baron Hein pojasnil, da ni mogoče dovoliti obremenitve samostanskih premoženj, ker temu nasprotuje zakon. Z duhovniško pomočjo torej ni nič. Pefrigirani pa so ti klerikalci, kar se da!

+ Deželna razstava istrska ima strahovito velik deficit. Menda znaša kar pol milijona kron. Ni čuda, da je Lahom tesno pri sreču in da bi radi na vsak način dosegli, da jim ta primanjkljaj plačajo davkoplačevalci. Slovani naj plačajo irredentovske demonstracije. Pri tej priliki bodi omenjeno, da je »Armee Zeitung« šele zdaj spoznala pravi značaj istrske deželne razstave. V zadnji številki »Armee Zeitung« je članek, ki ostro prijema razstavo, češ, da je irredentovska, protiaavstrijska demonstracija. No, Slovani nismo poklicani za kontrolorje Lahov in njihovega patriotizma in zato nas pušča jadikovanje »Armee Zeitung« popolnoma hladne. Konstatiramo samo, da odobrava »Armee Zeitung«, da se Slovani niso udeležili razstave. Upamo, da bo šla »Armee Zeitung« še dalje in pripoznala, da imajo Slovani prav, da nečejo plačati deficita te razstave.

+ Poštne razmere na Kranjskem. V naši ljubi Avstriji je morda ni kronovine, ki bi bila glede poštne zveze tako zanemarljiva, kakor je Kranjska. V tem je posebno žalostno ob gorenski progri državne železnice ter ob progri južne železnice Ljubljana - Zidan most. Večerni in jutranji vlaki so posebno glede časopisja in sodnih vlog, kakor tudi glede trgovske korespondence silne važnosti, pa vendar nima gorenski večerni vlak poštne ambulance. Kakor pa je urejeno na progri Ljubljana - Zidan most, to pa je sploh pod vsako kritiko. Tako se na pr. v Litiji, ki je sedež c. kr. sodišča, c. kr. okrajnega glavarstva, kjer so tovarne i. t. d., pri jutranjem vlaku ne oddaja jutranja pošta. Stvari, ki si jih dal v Ljubljani ponoči od 12. ure na pošto, ne dospo v Litijo zjutraj, marveč, — čuje in strmite — šele isti dan opoldne ali pa celo ob 4. popoldne!! Kako more Litija trpeti tako poštno zvezo, nam je neumevno, in čudno se, da se občina ne pobriga za jutranjo pošto zvezo, ko je vendar od kolodvorja oddaljena le mačji skok. Ako se odda časopisje ob 1/3. v Ljubljani na pošto za jutranji vlak v Litijo, zavojijo v Zidan most in stoprav s prihodnjim vlakom vrnejo nazaj v Litijo. To so zares krasne razmere!

+ Iz šolske službe na Štajerskem. Na izpraznjeno nadučiteljsko mesto v Dobrni je imenovan za suplenta učitelj Leskovar. Imenovani so: učiteljski kandidati J. Zagožen za suplenta na Dobrni; učiteljska kandidatinja Frančiška Levstik za suplentinjo v Teharjih na mesto bolne učiteljice Kosi; za suplentinjo v Grižah gde. Lilek; za suplentinjo v Ljubčeni Viktorija Zörer, doslej suplentinja pri Sv. Jerderti v laškem okraju. — Šolskim občinam Pirešica in Galicija se je dovolilo preložiti velike počitnice od 1. avgusta na 1. oktober.

— Zavetišče nravnosti in morale. Prejeli smo naslednje pisanje: V večerni izdaji »Slov. Naroda« z dne 27. septembra 1910 št. 308 priobčena je bila med Dnevnimi vestmi pod zaglavjem: »Zavetišče nravnosti in morale« nastopna notica: »Na Sv. Petra cesti je trgovec Podboj, ki ima pod svojo streho klerikalno posojilnico in klerikalno »izobraževalno« društvo. Trgovec Podboj je vnet klerikalec in gotovo tudi visoko spoštuje kaplana Petriča, ki ima v »izobraževalnem« društvu prvo besedo, ali vzlic temu ne mara več izobraževalnega društva trpeti v svoji hiši. »Izobraževanje« po raznih zofah je namreč zadobilo tak obseg, da tega Podboj kar ne more več gledati in je vsled tega društvu prostore odpovedal. No, ker je sedaj stvar prišla v »Slov. Narod« bo kaplan že pritisnil in morda se mu posreži izposlovati, da bo društvo še nadalje ostalo v svojih sedanjih prostorih, ki so jako pripravni za »izobraževanje« po zofah. Upamo, da te naše vrstice kaplana Petriča kot voditelja društva ne bodo preveč bolele, in da jih bo laglje prenesel, kakor je nekdo prenesel pozdrave štepanjevaških remeljev.« Na podlagi § 19. tisk. zakona zahtevamo, da priobčite nastopni popravek: Ni res, da ne maram več izobraževalnega društva trpeti v svoji hiši; ni res, da je »izobraževanje« po raznih zofah zadobilo tak obseg, da tega kar ne morem več gledati, in tudi ni res, da sem vsled tega društvu prostore odpovedal. Nasprotno je res, da imam izobraževalno društvo prav rad v svoji hiši, da meni o »izobraževanju« po raznih zofah ni ničesar znanega in da vsled tega nisem imel vrzoka društvu prostore odpovedati. — V Ljubljani, dne 29. sept. 1910. — Ivan Podboj, trgovec, Sv. Petra cesti. — Op. ured.: Torej se je izpolni-

»Nikoli mi nisi ničesar omenila v tem!« Glas mu je bil trd, obraz je bil bil že vedno zelo začuden. Prijemala se ga je togota. Mina je to spazila in obrnila je glavo v zid.

Pučanova je začela glasno pripovedovati:

O 11. dopoldne sem zvedela v varni, da ji je prišlo slabo. Prestrašena sem se zelo in hitela k nji. Bil je tam za tovarniški zdravnik, tisti mladi smešni doktor . . . Rekel je, naj se jo prepelje v bolnico. Čemu v bolnico? No, jaz nisem vedela, zakaj zre pravzaprav. Pa sem poklicala izvoščeka in peljali smo jo domov. Tudi ni nič . . . šele bo . . . Pri zadnjih besedah je Pučanova bušila v smeh, in solze so ji prišle v oči, da se je morala brisati s predpasnikom.

»Za Boga, kako nenadno!« je pripomnila rdečelaska.

Janko je nemirno stal ob postelji bolnice, stal sedaj na eni, sedaj na drugi nogi in si v nenadni zadregi popravljal brke.

»Kaj bo sedaj?« mu je ušlo in uzrznil se je v ustnice. Ženske so molčale.

»Prišlo je nenadoma, nisem še zmislila na to!« je šepetala bolnica.

Pustite jo pri miru; ni je treba mu mučiti s praznim čebljanjem, je pripomnila ježno gospa Lena, idoča

to, kar smo v svoji notici že v naprej povedali. Kaplan je pritisnil in Podboj se je vdal. Ubogi gospod Ivan Podboj. Zdaj je moral preklecati celo to, kar je sam pripovedoval, zakaj naša notica je bila spisana po tem, kar je g. Podboj sam povedal. Sicer pa ve vsa šentpeterska cesta, kako izobraževanje se goji v društvu, ki je ima zdaj gospod Podboj naenkrat prav rad.

Iz srednješolske službe. Na državni gimnaziji v Kranju razpisano suplentsko mesto za klasično filologijo se je podelilo absolviranemu učiteljskemu kandidatu Francu Kmetu.

Poroka. Dne 5. t. m. se poročil gospod Konrad Saxl, prokurist e. kr. priv. predilnega zavoda, z gospodinjo Adelo plem. Fedrigoni, hčerjo g. podpolkovnika pl. Fedrigonija.

Požar. Dne 26. septembra zvečer je bil začel goreti kozolec posestnika Franceta Koželja v Taenu. Ogenj so se pravočasno opazili ter ga hitro pogasili. Koželju bi bilo povzročeno seno in žito in bi bil imel prav občutno škodo, ker ni nič zavarovan.

Kranjska podružnica S. P. D. javlja, da zapre »Prešernovo kočbo na Stolu dne 9. oktobra, ter vabi planince, da pohite pri tej priliki na Stol.

Novice iz Mirne na Dolenjskem. Sedaj pa mirni gostilničarji — pozor! Dobili smo novega policijskega stražnika, dobroznanega Antona Kocijančiča, ki po dnevi strogo pazi kot polir pri zidarjih, ki izdelujejo nove stopnice pri cerkvi. Naj bi se zgradile ali ne, nikoli ni nikogar vprašal za dovoljenje in bo zopet na milost ali nemilost napravil cerkvi dolg, katerega bomo morali mi faranov plačevati. Radovedni smo, kaj predloži cerkveni račun, katerega menda dosedaj nikoli ni. Pred kratkim so bili povabljeni požarni brambovci tukajšnjega društva na večer, ker je bil drugi dan imendan načelnika. Pri tej priliki jim je daroval načelnik četrt hl. piva. To pa seveda ni bilo všeč našemu Kocijančiču, največjemu sovražniku požarne brambre. Tako drugi dan (bil je ravno smrtonosno bolan, imel je legar, toda kljub temu je bil vedno na cesti in gledal, kje in komu bo lahko kaj škodoval), je naznanil okrajni oblasti dotičnega gostilničarja, načelnika požarne brambre, češ, da ga je motila godba, ki je igrala načelniku na večer pred godom. Tako izpolnjuje naš Tone nalogo svojega stanu! Namesto da bi širil mir, pa dela vsedno preprič. Ravna se popolnoma po izgledu svojih predstojnikov, da ubij svojega nasprotnika, če drugače ne, pa s potom demonejacije. Res, pravi Kristusov namestnik! Zato ima pa vedno toliko dela s sodnijo. Kako je priljubljen pri svojih faranih, nam pričajo prizori, ki se vrše vsak dan. Tako je šel dne 23. septembra ob 4. vaski načelnik s štirimi pričami k Kocijančiču in je zahteval od njega izjavo, katero je že enkrat izročil vaskemu načelniku glede vaskaškega prostora, katerega si prilastuje on. Prišli so popolnoma mirno in dostojno. Toda Tone je udrihal in tolkel v svoji sveti jezi po mizi in upil, da izjavo sploh ne da, na kar so možje mirno in tiho odšli. Toda v nedeljo zjutraj na priznici, tedaj je bila šele vojska, upil in jokaj je, da še žive rabeljni, ki so križali Kristusa in da hočejo, sedaj se njega. Ljudje so se preplašeni spogledovali, kaj da misli, nato se je pa smejala skoro vsa cerkev. Toda Kocijančič, oni privandran rabeljni, kakor si jih imenovali z lece, si bojo že poiskali pravice in videli bodo, če jih bo smel vsak privandran pop oblatiti in to celo s priznice. Ti so vse pošteno plačali, kar so kupili, toda da so privandrali, si pa ne pustijo očitati od nikogar, najmanj pa od tebe. Sicer so te pa že privandrance in rabeljni izročili krvniku, ki te bo naučil olike in poučil, da je leca za besedo božjo, ne pa za politiko, za zmerjanje in za oblanjaje. Sicer pa upamo, da te sedaj škof po novem papeževem ediktu prestavi ali pa, da te upokoji, saj drugam ne spada! Slišali smo pa, da so sklenili farani, ako ne greš zlepa, te bomo pa odgnali s pomočjo Rima, kajti tvoje zadnje pohujšanje tudi še ni pozabljeno!

Iz Smarjete se nam poroča. Dne 11. septembra je bil javno napaden raz lece Josip Urbič, kar je znano faranom. Josip Urbič sedi mirno v svojem sedežu, poslušajoč Zamanovega Andrejčka, župnika v Smarjeti, ki je na leci samo politiziral in volitev oznanjeval in na božjo besedo je čisto pozabil, kar je sploh navada pri kranjskih duhovnikih. Kar naenkrat zaupje raz leco na mirno poslušajočega, pred leco sedečega moža: »Ti Urbič, kaj se smeješ? Če ni za te, tam so vrata, pa pojdi ven! Na to je ubogi Urbič same sramote menda omedlel in obsedel. Ne vemo, kako bo ta žalitev sodnijsko iztekla. Ta presneti Andrejček, kaj si že vse upa z domačini počenjati. Mislimo, da mu bo dr. Slane že pristregel pe-

ruti, da ne bo javno žalil dotičnega moža, katerega, in še mnogo drugih, ne bo več videl v cerkvi. Le počakaj, Andrejček, te bomo že naučili olike! Več Smarjeteanov.

Na državnih realnih in litarjih deluje letos z ravnateljstvom devet definitivnih učnih moči, trije spletni in en učitelj za pripravljajni razred. — Mesto na državno gimnazijo v Kranju premeščenega prof. dr. Josipa Menčaja je imenovan za suplenta dr. Nikolaj Omersa.

Klerikalni teroristi. Tudi profesor Kožuh v Celju se je klerikalnim korifejam grozovito zameril. Na zadnjem običnem zboru celjske Zadrudne zveze je bil izvoljen celo za njenega II. podpredsednika. To pa trobitu duhovnika Korosča nikakor ni prav, zato udari krepko z loparjem po njem. Pravi, da je slovensko ljudstvo sito liberalizma in da gleda vsakega profesorja sumljivo, ki se brati z liberalci. Če bi list rekel, da je ljudstvo sito raznih svetohlinskih farizejev in brezvercev po farozih, pa bi čisto pravo zadel. Tudi je res, da gledajo kmetje postrani razne duhovnike, o katerih je vsakdo uverjen, da je njihov bog njihov trebuh in da je njihov edini smoter na svetu — uživanje. Kar se tiče izvrševanja poklica je pa gotovo, da ga prof. Kožuh izvršuje bolj vestno, kakor marsikaj božji namestnik. O, če bi klerikalci odločevali na Spodnjem Stajerskem, potem bi že dali slovenskim profesorjem čutiti svojo — katoliško pest.

Klerikalni hujskači. »Katoliški« list »Straža« se zaletava v nadučitelja Pirkmajerja v Framu, ker se je dal na zadnjem običnem zboru celjske Zadrudne zveze voliti v nadzorstvo. To je res nekaj groznega. Revna učiteljska para se drzne sprejeti nadzorstvo v gospodarski organizaciji, ne da bi prej prosila za dovoljenje kakega kaplana! Na vešala s takim puntarjem! O ko bi rajni proš Oročeni še živeli! »Straža«, kaj vrage bi vendar proš Oročeni storil, ako bi še živeli? Pa bi menda vendar ne pustil revolucionarskega Pirkmajerja sezgati na grmadi!! In človek, ki je napisal bedarijo v »Stražo«, pobožno zavije oči proti nebu ter se bolj skrivnostno vzdihne: »Kako se to strinja s paragrafom 1. šolskega zakona!« Prav res, prijatelj krščanski, čisto pametno je tvoje vprašanje. Kako se drzne nekdanji farovski »stifelpencar« storiti tako stvar brez kaplanovega dovoljenja. Kajti karoli stori taka revna učiteljska para brez dovoljenja gospoda iz farovža, če čisto gotovo, da je to v navskrižju s paragrafom 1. šolskega zakona. Zato pa čisto pravilno zaključuje »katoliški« mož svoje pisanje, ko pravi: »Framčani naj primerno izrabijo to dejstvo!« Da, tako se govori po katoliško. Nadučitelj Pirkmajer je bil izvoljen v nadzorstvo celjske Zadrudne zveze, zato pa, Framčani, s kolom po njem! Tako uče novodobni oznanjevalci katoliške vere, ki so pa proleto podobni — banditom!

»Südtirolerische Volksstimme«. Danes izide v Celju prva številka »Südtirolerische Volksstimme«. Kakor se poroča, bo list v narodnem oziru strogo objektiv in se bo zavzemal za narodni sporazum na Spodnjem Stajerskem. List se bo boril proti sedaj vladajoči oholi nemški in nemškutarski kliki v Celju, Mariboru, Ptuju, Ormožu, Brežicah in drugih nemškutarskih trgih, ki neče živeti v miru s slovenskim prebivalstvom. List bo radi tega velikega pomena, ker bo lahko tudi višje kroge informiral nepristransko o narodnostnih razmerah na Spodnjem Stajerskem. V domače strankarske boje se list ne bo vtikal.

Izjava. Na več vprašan od strani staršev šolskih otrok glede uporabe denarja v znesku 200 K, katerega je podarila Stajerska hranilnica šolski kuhinji v Petrovcu, izjavlja podpisani, da dosedaj kot voditelj šolske kuhinje ni od Stajerske hranilnice nikoli nič sprejel in tudi v zapiskih o šol. kuhinji ni nobeno prejšnje leto zabeležen sprejem tega denarja, dasi so vsi drugi dobrotniki šol. kuhinje navedeni. Šolsko vodstvo Petrovcu, dne 30. septembra 1910. Ernest Slane, nadučitelj in voditelj šol. kuhinje.

Smrt na železniškem tiru. Iz Maribora poročajo: V četrtek ob štirih popoldne, ko je prišel poštni vlak na postajo Bistrisa pri Limbuši, se je vlegel 27letni, samski dninar Franc Ranner iz Lažnice na tir. Rannerja je prišla varnostna naprava pred lokomotivo ter ga vrgla s tako silo sedem metrov daleč, da je obeležal na mestu mrtve. Odnegli so ga v limbuško mrtvašnico. Vzrok samomora ni znan.

Upokojen je z današnjim dnevom predstojnik graške vseučiliške knjižnice vladni svetnik dr. Anton Schlossar.

Tri zlate poroke. Šmihel nad Mozirjem šteje komaj 500 duš, a te so tako krepke in čile, da slave letos trije pari zlato poroko. Ti so: Jože in Lucija Vavhar, Gašpar in Liza Gregore in Blaž ter Marija Leskovšek.

Svojeaga meda nastopil. Posestnik Josip Zlof v Hrastju blizu Smar-

ja pri Jelšah je že dlje časa živel s svojo ženo v neposebno prijateljskih odnošajih. Bil je sicer preje zelo priden delavec, zadnji čas se je pa vedno bolj udajal pijaci. To spremembo je zakrivila Zlofova žena, ki se je začela pečati s 25letnim Francetom Everletom. Razpor med zakonskima se je tako poostiril, da sta se mož in žena večkrat pretepavala. Bil je navadno vselej mož tepen, ker je prišel ženi na pomoč njen ljubček. Nedavno je dala žena možu skledo solate. Po zaužitju te solate je začelo Zlofo peči po črevesju in po grlu, začel se je tresti ter je popolnoma oslabil. Končno je izbruhal iz sebe, kar je zaužil. Zlof je šel k zdravniku, ki je zapisal neko sredstvo proti želodčevemu kataru. Nekaj dni na to je Zlof umrl. Nekaj dni pred tem dogodkom so otroci videli škatljico z belim praškom, na škatljici je bila naslikana mrtvaška glava Ljubimec Marije Zlof je kmalu na to prodal svoje posestvo ter odšel v Ameriko. Ker je Zlofova večkrat rekla, da bo spravila svojega moža izpod nog, so te dni njegovo truplo izkopali. Zdravniška preiskava je dognala, da je bil Zlof v resnici zastrupljen. Marijo Zlof so odgnali v zapore celjskega sodišča.

Odvetnika aretirali. V Gradcu so na poziv državnega pravdnštva večraj aretirali odvetnika dr. Gottfrieda Holda ter ga izročili deželnemu sodišču. Zoper njega bodo uvedli kazensko preiskavo na podlagi §§ 183. in 197. kaz. zak. (povezovanje in goljufija). Ta aretacija vzbuja po celnem Gradcu velikansko senzacijo.

V Gorici aretirali goljufa. V nekem hotelu v Gorici so aretirali na brzojavno zahtevanje sodišča v Pliberku 25letnega Izidorja Hohanserja iz Galicije in sicer zaradi goljufije. Na to so ga odgnali v Pliberk.

Dvoje okostij so našli v Gorici ob ulici Novega mosta proti Soči tam, kjer kopljejo pesek. V obeh so bili zobje še dobro ohranjeni. Ko so se dotaknili okostja, se je zdrobilo. Tam okoli dobivajo večkrat kako okostje, in sicer jako staro. Zato se ugiba, kaj bi se bilo tam godilo: ali so to vojaški skeletni ali pa je morda Soča pri kakih velikih poplavih pred stoletji tje zanesla trupla.

Umor na cesti. V noči od 23. na 24. t. m. so našli blizu vasi Pabri na cesti, ki vodi iz Kastave v Matulje, posestnika Jožefa Kučiča mrtvega. Začetkom se je mislilo, da se je Kučič sam usmrtil, toda zdravniki so pri raztelesenju dognali, da ga je nekdo zaklal. Na vratu je imel globoko rano. Prej mu je pa storilec vrgel kamen v glavo, da se je onesvestil. O morilecu ni sledu; tudi ne vedo za vzrok zločina.

Vohunska afeta v Pulju. Iz Trsta nas obveščajo: Listi so pisali, da sta bila v Pulju aretirana radi vohunstva nek Ambrozič in Heidenhofer. Kakor se slika ta dejanski stan in ozadje te afere od popolnoma verodostojne in zaupne strani tržaške »Edinosti«, se je ta zadeva odigrala sledeče: Ambrozič, ki je sodruknik nekega laškega lista v Pulju in obnem tudi dopisnik tržaškega »Piccolo«, se je podal v artiljerijsko ravnateljstvo puljskega arzenala po naročilo »Piccola«, da bi se informiral tam o novem aeroplanu, ki se gradi pri omenjenem ravnateljstvu po naročilo vojnega ministrstva za avstrijske vojaške namene. Te informacije bi imel potem sporočiti »Piccolo«. Ker pa menda Ambrozič ne zna dobro nemško, je menda zato vzel s seboj v arzenal tudi Heidenhoferja. Oba, Ambrozič in Heidenhofer sta imela vstopnico, oziroma legitimacijo za vstop v arzenal, izdane od arzenalskega poveljstva. Ambrozič je šel torej kakor častnik po nalogo svojega lista in v vstopnico arzenalskega poveljstva k artiljerijskemu ravnateljstvu, da bi si tam ogledal dotični aeroplan in potem o tem poročal svojem listu. Pri artiljerijskem ravnateljstvu sta naletela na prostovoljca Mikola ter mu povedala, da bi si rad za poročilo v »Piccolo« aeroplan ogledala, in ga zato prosila, da naj jima razkaže letalni stroj. Kako je navedeni prostovoljec tej prošnji ustregel in kako ju je odpravil, sedaj še ni znano. Pač pa je znano, da je vojaška oblast ovadila celo zadevo 28. septembra državnemu pravdnštvu v Rovinju, ki je takoj nato odredilo aretacijo Ambroziča in Heidenhoferja. To bi bil torej fakt, na podlagi katerega se je izvršila ta aretacija. Te informacije je sprejela tržaška »Edinost« iz zelo zaupnega in zanesljivega vira in po tej informaciji bi se dalo sklepati, da je državno pravdnštvo po naročilo vojaške oblasti v tem slučaju ustrelilo velikega kozla, vsled česar za nastati še po časopisju veliko grnenja.

Premeščanje kornega poveljstva. 16. korno poveljstvo je z današnjim dnevom premeščeno iz Zadra v Dubrovnik.

120.000 ton fišola je bilo na Reki že ukrcanih na parnik »Ziehy«, ko je prišlo obvestilo, da je francoska vlada zaradi kolere na Ogrskem prepovedala gvananje ogrskih pridelkov na Francosko. Ogrski trgovci, ki so morali fižol izkrcati, imajo škode okoli 100.000 K.

Letočinja poljja lov ne bo doleti prida, vsaj tako zatrjujejo možje, ki to reč poznajo iz svoje dolgoletne skušnje. Zima in pomlad sta bile še precej ugodne, vendar zaroda je le malo, ker sta žir in zelod le slabo in samo po nekodi obrodila; žival je slutila, da bi se mladiči le težko preživljali. V Gorjancih, ribniških in kočevskih hribih, kjer so lesniki srednje dobro obrodili, je nekaj polhov, a v nikaki primeri s lanskim letom. Strastni polharji so se sicer že pričeli pri pravljanju na poljjo lov, toda ne obtajo si kdo ve kakšnih uspehov. Ne kaj pa jim pri tem vendarle ostane: up na boljše poljjo lov drugo jesen.

Elektroradiograf »Ideal«, zraven glavne pošte ima od sobote, dne 1. oktobra do torka, dne 4. oktobra sledeči spored: Zgodba kruha s sardinami. (Izviran posnetek.) Lov na tjunlje v Avstraliji. (Naraven posnetek.) Ljubez in Ljubosumnost. (Drama.) Roman strastnosti. (Komično.) Pristanisce v Volendamu na Nizozemskem. (Naraven posnetek.) Milo imam v očeh. (Komično.) Zadrnja predstava se ob lepem vremenu vrši na prostem. Dodatek k zadnjima dvema predstavama ob 7. in polu 9.: Faust. Ali sem ljubljen! (Komično.) Vskak terek in petek ob 6. do 10. sodeluje sl. »Slovenska Filharmonija«.

Požar. Gasilno in reševalno društvo bilo je večraj zvečer obveščeno telefonično in po strelu z Grada o požaru na Barju. Takoj se odpelje prvi tren pod poveljstvom večalca Daxa. Gorel je kozolec, napolnjen s senom. Prišlih na lice mesta videlo se je, da bode delo zelo otežkočeno radi pomanjkanja vode. Napeljati se je moralo čevl brez 700 m daleč do nekega jarka, nakar se je začelo šele gašenje. V nevarnosti je bila nekaj metrov oddaljena šupa s senom, a vzle veliki in nesnosni vročini so vztrajali gasilci na slannati strehi ter tolkli iskre, ki so padale s pogorišča. Ko je bila vsa nevarnost odstranjena, odšlo je društvo ter pustilo stražo za vsak slučaj. Kozolec je last ge. Ahlin p. d. Svečan in je bil zažen, kakor se domneva, vsled maščevanja. Dotični osumljenec bil je tudi takoj na lieu mesta aretiran. Omeniti se mora še da je neki zlikovec prerezal čevl v temi, med delovanjem društva, ter so se morale z drugimi namestiti. Na lice mesta prišel je tudi društveni zdravnik dr. Bergman in komisar Jančigaj.

Tujski promet v Ljubljani. Meseca septembra je prišlo v Ljubljano 6533 tujcev — 1376 manj nego prejšnji mesec in 83 več kakor lani meseca septembra. Nastanilo pa se je v hotelu Union 1363, Slon 1201, Lloyd 676, Malič 318, Cesar avstrijski 305, Ilirija 291, Južni kolodvor 271, Tratinik 230, Štrukelj 199, Tivoli 167, Bavorski dvor 100 in v ostalih gostilnah in prenočiščih 1412 tujcev. — Bilo pa jih je s Kranjskega 1291, z Dunaja 1042, iz slovenskih dežel 1219, iz dežel češke krone 313, iz drugih avstrijskih dežel 1181, iz Ogrskega 173, iz Hrvaške in Slavonije 355, iz Bosne in Hercegovine 83, iz Nemčije 286, iz Italije 233, iz Rusije 14, iz Anglije 7, iz Francije 27, iz balkanskih držav 128, iz Rumunije 2, iz drugih evropskih dežel 157, iz Severne Amerike 13, iz ostale Amerike 2 in iz Afrike, Azije in Avstralije 7 tujcev.

Kolo ukrala sta predvečerajnjem iz veže Pred škofijo št. 19 slaboglasna Leopold Jereb in Peter Strniša ter ga hotela prodati pri mehaniku Jožefu Pleškotu na Viču. Ker je bilo kolo vredno še do 200 K, dati sta ga hotela pa za 50 K, se je Pleškotu stvar zdela sumljiva. Sedel je na kolo ter rekel prodajalcema, da gre denar menjat, a se je odpeljal po orožnika. Ko prime nazaj, sta jo bila že oba popihala. Nista pa usla usodi, kajti že drugi dan se ju izsledili v Vodmatu ter aretovali in izročili deželnemu sodišču. Kolo je bilo last polirja Franciška Dolničarja, ki je je dobil te nazaj. Jereb je zelo nevaren tat ter je bil že občutno predkaznovan.

Na policijskih oglaših je razstavljena občinstvu na vpogled slika ponočnega vtihotape Ivana Sabeta, ki se je, kakor smo že obširneje poročali, v Ljubljani in okolici vtihotapljal v stanovanju in kradel, kar mu je prišlo pod roko. Niti pri policiji, niti pri sodišču noče povedati, kje je stanoval. Ker je pa to za preiskavo velikega pomena, naj si ga občinstvo ogleda in kdor bi vedel kake tozadevne podatke, naj jih izvoli nemudoma sporočiti pri mestni policiji ali pa pri preiskovalnem sodniku.

Izkaz posredovalnice slovenskega trgovskega društva »Merkur« v Ljubljani. Sprejme se: 1 kontorist, 2 potnika, 13 pomočnikov mešane stroke, 6 pomočnikov manufakturne stroke, 1 pomočnik galanterijske stroke, 2 kontoristinj, 3 prodajalke, 14 učencev, 2 učenci. Službe išče: 2 knjigovodja, 4 kontoristi, 2 poslovodja, 3 potniki, 18 pomočnikov mešane stroke, 6 pomočnikov železniške stroke, 10 pomočnikov manufakturne stroke,

7 pomočnikov špecerijske stroke, 2 pomočnika modne in galanterijske stroke, 5 kontoristinj, 6 blagajničark, 7 prodajalk, 7 učencev, 5 učenk. — Posredovalnica posluje za delodajalce in člane društva popolnoma brezplačno, za druge pa proti mali odškodnini.

Uradne vesti. Dne 28. oktobra bo pri okrajnem sodišču v Radovljici dražba zemljišča vl. št. 368 k. o. Zelenice, obstoječe iz vile »Straža« in 4 zemljiških parcel. Zemljišče je cenjeno 17.982 K. Najmanjši ponudek znaša 11.998 K.

Narodna obramba.

Družbi sv. Cirila in Metoda je poslal gospod veletržec Perdan v Ljubljani zopet 1500 kron od prodanih družbenih vzgalič. — Gosp. trgovski sodruknik v Mariboru, Alojzij Brencič, je sortiral rabljene poštne znamke in tako lepo urejene v številu 2400 komadov poslal naši družbi. Iskrena hvala!

Društvena naznanila.

Plesne vaje pevskega društva »Slavce« prično jutri, v nedeljo ob 3. popoldne v društvenih prostorih v »Narodnem domu«. Gospicam je potrebno, da se izkažejo z vabilu. Gospodom se posebnih vabil ne vpošlje in so tem potom vabljene, ter dobro došli. — V nedeljo, dne 16. oktobra bode društveni pevski večer v restavracijskih prostorih »Narodnega doma« s prav zanimivim sporedom. Pevski del bode obsegal le Jenkove skladbe. »Slavceve« plesne vaje in društveni pevski večeri so bili vsako leto priljubljeni, vsled tega jih bode društvo tudi v tekočem jenskem in zimskem času redno prirejalo.

Sabljaški klub akad. fer. društva »Sava« ima svoje ustanovno posvetovanje v ponedeljek, dne 3. oktobra ob pol 9. zvečer v »Narodni kavarni«. Gg. starejšine in člani društva vabi k vstopu v sabljaški klub — društveni odbor.

Sokolski telovadni odsek v Mostah pri Ljubljani priredi vinsko trgatve v nedeljo, dne 2. oktobra v obširnih prostorih gosp. Gričarja pri »Malem slonu« v Novem Vodmatu.

Tekma psov frmačev. Slovensko lovsko društvo priredi dne 9. oktobra 1910 lovsko tekmo psov frmačev. — Namen te prireditve je bil že v »Lovcu« pojasnjen in bi bilo samo še pripomniti, da so se določile tri cene: prva cena 50 K; druga cena 30 K; tretja cena 20 K v gotovini; razen tega pa se razdeli med tekmovalce več častnih daril. Razdelila jih bo posebna komisija, po navodilih za tekmovanja »Zveze nižjeavstrijskih lovskih in kinoloških društev« na Dunaju. Tekma se vrši dne 9. oktobra t. l. v lovskih ljubljanskega lovskega kluba »Sava«: Domžale, Dragomlje in Depalavas. Odhod iz Ljubljane z državnega kolodvora ob 7:28 zjutraj; sestanek v Domžalah v restavraciji »na Pošti« ob 8:30 dopoldne. Navodila za tekmovalce se razpošljejo pravočasno. Za udeležbo tekme je plačati najkasneje pričetkom tekme v roke prirediteljev, ali pa po nakaznici na »Slovensko lovsko društvo« edino pristojbino 5 K. Tekmovalci morajo prinesiti s seboj puške s potrebnim strelivom, ker bodo na zahtevo sodnikov, morali tudi streljati. Tekma je odprta za vse streljati. Tekma je odprta za vse pasme frmačev in za vse pse, ne samo za pse, ki so last društvenih članov. Prav tako se k tekmi vabijo vsi lovci in prijatelji lova, brez razlike narodnosti. Opoldne se vrši skupni obed v Domžalah »na Pošti«. Popoldne se tekma nadaljuje. Darila se razdele zvečer. Povratek v Ljubljano ob 6. zvečer.

Občni zbor podravskega podružnice »Prosvete« se je vršil v soboto, dne 24. septembra 1910 v »Narodnem domu« v Mariboru. Razen narodnogradikalnih stajanj, je pokazala mariborska inteligenca svoje zanimanje za podružnico s svojo odsotnostjo, tako, kakor pri nar. - obrambni anketi, ki se je vršila isti dan. — Načelnik, med. Toplak, je podal splošne podatke o delovanju podružnice v l. 1909/10, nato pa so poročali posamezni odborniki. — Glavno delo so bile priprave za že omenjeno, krasno uspešno anketo, ki se gotovo obrodil sadove. Podružnica je po informacijah češke šolske družbe »Komenskega« na Dunaju storila važne ukrepe v prid slovenskega šolstva v Mariboru in v bližnji okolici; da se uredi ničijo, zlasti od naše šolske družbe. — Ustanovili sta se dve novi knjižnici, v Negovi pri Radgoni, ter v Stoproch pri Rogatcu, ena se je pa izpopolnila, tako da upravlja sedaj podružnica 16 knjižnic po 80—250 knjig (5, ki so last osrednjega društva, ter 11 svojih). V pretekli zimi je začela tudi z razpošiljanjem prebitanega časopisja v bližnjo mariborsko okolico; kljub raznim težkotam je razposlala blizu 1200 števil, po-

družnica je hotela tudi navesti te- nejše stike z učiteljsvom svojega okoliša, ki bi lahko pomagalo zlasti pri ustanavljanju in oskrbovanju knjižnic, le škoda, da skoro brez uspeha. — Dohodkov je bilo 273 K 06 vin, izdatkov 166 K 16 vin, tako da znaša prebitok 106 K 90 vin. — Glavni vir dohodkov so podpore de- narnih zavodov in posameznikov, žal, da je tu pohvalno omeniti le dar 50 K posojilnice v Mariboru, edine- ga zavoda, ki se je odzval prošnji za podporo. — Po predlaganem absolu- toriju staremu odboru, je bil izvol- ljen sledeči novi odbor: načelnik med. Brunon Weixl, podnačelnik vet. Fr. Ks. Zavrnik, tajnik iur. Avg. Reisman, blagajnik med. I. Novak, knjižničar iur. Ferdo Dobrave, pre- glednika med. Fr. Toplak in forest. Vojteh Koprivnik. Novi načelnik je podal načrt dela v bodočem letu, ter poudarjal zlasti izobraževalno delo med ljudstvom in dijaštvo samim s predavanji in sestanki. Naša jav- nost bi se naj pač za gotovo koristno delovanje podružnice »Prosveta« bolje zanimala, nego do- sedaj. Nujno so potrebni prispevki v knjigah, zlasti pa v denarju, če se naj razširi dosedanje delo, ter se naj uresniči načrti, ki se čakajo rešit- ve. Naslov podružnice je: Maribor, »Narodni dom«.

Prosveta.

Slovensko deželno gledališče. Reklji smo že opetovano, da bodi Slo- vensko ljubljansko slovensko gleda- lišče vseslovensko narodno gledali- šče, ki je objemaj ves slovenski na- rod, z isto živo ljubeznijo, z istim plamčnim zanimanjem in z isto v- strajno potrjvalnostjo, s katero obhajajo Čehi praško »Narodni di- jalski gledališčni zbor« in zagreb- ski »Kazaliste«. Vsi dobri Slovenci izkazu- jejo naj nasemu gledališču z najobil- jivim posežanjem svojo ljubezen in sklonenost do slovenske dramati- čne umetnosti. Zaman je ves napor ljubljanskega vodstva in zaman vsa trudljivost osebja, ako nima krepke podpore v občinstvu vseh vrst in slojev. Ker imamo le eno veliko gleda- lišče, mora gojiti to vse dramatske stranke opere, opereto in dramo, naj- starejšo in najmlajšo, tragedijo in burko, literarna, umetniška in sen- zualna, teatralnoefektna dela, skratka: najraznovidnejše repertoire, kajti vsa gledališča zeli pritegniti k pose- bnemu. Tudi jeva hrama tudi ona, ki se sličejo, če niso imeli smisla in umetniške umetnosti, ter jim nu- jno, da so primerne njihovi per- formanci. A tudi razvajanem okusu bo vsako vodstvo čim bolj ustrezno, če pripravljajo najboljše, najfi- zikalno operna in dramska dela. Toda skrajna ekskluzivnost ne bo mo- žna, če se ne bodo razvile, ker bi je ne pronesla gledalska blagajna. Izgubalo se bo vsa gledališča pač banalnostim in nepoštom, zato pa še šalim, bur- kojim, ki so vsesilni dostojni razposajenosti in zapirala vrata. Amerikavim strankam in težkovrnim godrnjavim predstavnikom ne ustreže nihče, in vsa naša gledališča jih ne bo niti iz- kuzirala, niti spreobrnila. Okusi so najraz- novrstni in terorizirani se dandanes v vsaki državi. Glavno je, da pridom- o, nasemu gledališču stalno pa- so in z njo solidno in gnotno pod- jeto. Dekler ne dosežemo vsaj gnot- no, kajne? — Bilanci svojega gleda- lišča je vsako estetikonje brez- zadržno in nemiselno. Z idealnimi nameni pri podjetju, ki je danes še v vsaki državi odvisno od gnotne za- krambe, ni možno v kruto prozaični nastop doseči nikakih uspehov. Ho- ro, operete et dulec, vevava, še bolj zabavna to interes našega gleda- lišča. Zavedajmo se čisto trezno, da naša gledališča deželno, narodno- tarjno, zabavišče, ki mora imeti za temelj med najvišjo inteligenco, delavci in najskromnejšimi slo- jezona se odpre v našem gledali- šču, kakor se spodobi — z izviri- mi slovenskim delom blagopokoj- nja poeta, postenjaka, Antona Med- la, ki je v mladih letih zamrl letos marca v Turjaku. Tragedija »Kacijanar« posevdoči, da je bil raj- Medved prošet z jugoslovansko opero, ter da je ob 100letnici Ilirije čakal za cilji nekdanjih Ilircev. — V nedeljo popoldne ob 3. se uprizori vraga literarna drama najslavnejše- z modernega nemškega dramatika H. Hauptmanna, misterij »Hani- kot v nebesa«, poetsko delo za na- rodno in otroško dušo. V njej igrata glavni vlogi gd. Wintrova in g. Kučič. Na to burka »V civilu«. — Če se pa se uprizori velika sloven- ska opera Bedřiha Smetane, »Sv. Dalibor«. — V torek se pri- rodi v proslavo 80. godu Njegovega veličanstva drugič opera »Dalibor« kot slavnostna predstava. — V čer- tek se igra Lengyelova senčna drama iz japonskega življenja »Taj- fun«. — Prva nova opereta bo Le- hárjeva »Knežna«.

Slovenski jug.

— Črna gora anektira Sandžak? Svoječasno smo že zabeležili vest, da bo Turčija vsled posredovanja Rusije in v sporazumu z Avstro-Ogrsko, Italijo in Bolgarsko odstopila Črni gori sandžak Novi-pazar. Sedaj piše v tem smislu tudi polslužbeni »Ceti- njski Vijesnik«. Belgradska »Politi- ka« pa javlja da krožijo po Črni go- ri razglednice, na katerih se nahaja geografska karta bodoče Črne gore. Črna gora obsega po teh kartah sandžak Novi-pazar, Peč in Prizren, Spič, nekatera dalmatinska pristani- šča in dober del Hercegovine. Lepo bi to pač bilo, ako bi se Črna gora kratkim potom tako povečala, toda dvomimo, da se bo to sploh kdaj zgo- dilo.

— Obstrukcija v črnogorskem parlamentu? Srbski listi javljajo, da bo 15 poslancev, pristašev Lazara Mijuškovića, v oktobrnem zaseda- nju črnogorskega kabineta započelo obstrukcijo proti vladi dr. Tomano- vića. Obstruirali bodo baje za to, ker je v Tomanovićeve kabinet vstopil Marko Gjukanović, ki ga obdolžu- jejo, da je pri zgradbi vladnega doma poveril več tisoč perperjev. Če se ta vest obistini, bo najmlajša kralje- vina tudi glede obstrukcije konku- rirala z drugimi evropskimi državami, kjer že zdavnaj poznajo to parlamen- taro specialiteto.

— Zakaj je ostal Aranitzky šef pravosodja na Hrvaškem? Belgrad- sko »Novo Vreme« priobčuje dopis iz Zagreba, v katerem se nahaja senza- cionalno makritje glede bana To- mašiča in šefa pravosodja Araniceke- ga. V dopisu se pravi: »Dr. Toma- šič se je odločil, da Aranicekega odstavi kot šefa pravosodja ter ga imenuje za podpredsednika naj- višjega hrvaškega sodišča — stolice sedmorice. V to svrhu je posredoval pri predsedniku stola sedmorice, biv- sem banu dr. Rakodeczaju. Ta je z vsjo odločnostjo odbil banovo namero ter zagrozil da bo šel takoj k vladarju se pritožiti, ako Tomašević imenuje Aranicekega za podpredsednika sed- morice. Vzrok odpora dr. Rakodeczaj- ja proti imenovanju Aranicekega je baje ta: Ko je bil Rakodeczay pred- sednik zagreb. sodišča, Araniceki pa njegov podrejeni uradnik, so odkrili v blagajni veliko defraudacijo. De- fraudacija je zakrivil vodja pomož- nih uradov. Ko so ga prijeli, je izjavil, da on ni ničesar poveril, mar- več je denar samo razposodil — uradnikom. Pokazal je tudi od doti- nih uradnikov podpisane pobotnice. Med temi pobotnicami se je nahajala tudi pobotnica sedanjega oddelnega predstojnika za pravosodje, Ara- nicekega. Dr. Rakodeczay je vodjo po- možnih uradov odpustil iz službe, de- fraudirano svoto pa plačal iz svojega žepa. Evo, za to ne more Araniceki postati podpredsednik najvišjega so- dišča na Hrvaškem, pač pa še nadal- je lahko ostane šef pravosodja!«

— Kmetijsko - obrtna razstava v Smederevu se odpravi v ponedeljek, dne 3. oktobra. Razstava bo trajala samo teden dni, in se zaključí v ponedeljek 10. oktobra. Razstavo bo osebno otvoril sam kralj Peter, ki se pripelje s parnikom v Smederevo v ponedeljek dopoldne. Pri zatvoritvi razstave in pri konjskih dirkah bo navzoč prestolonaslednik kraljevič Aleksander.

— Črnogorski poslanik v Bel- gradu. V najkrajšem času se osnuje v Belgradu črnogorsko poslanstvo. Za poslanika bo imenovan, kakor pi- šejo srbski listi, general Janko Vu- kotič. Stroške črnogorskega poslan- stva bo baje nosila srbska vlada. Isto hosta baje storiли Rusija in Ita- lija glede črnogorskih poslanstev v Petrogradu in Rimu.

— Afera radi igralnice v Varni. Sofijska »Rječ« javlja, da je Neme- c Weiner, ki je hotel v Varni osno- vati igralnico po vzoru one v Monte Carlu, podkupil samo v Varni te- le osebe: P. Peččova s 50.000 levi, Filova s 50.000 levi, žida Gold- steina s 10.000 in Karamihaj- lova s 20.000 levi. Kakor se vidi, je Neme c razpolagal z ogromnimi svotami.

— Še ena škandalozna afeta na Bolgarskem. Sofijska »Večerna Po- šta« poroča, da je svoječasno določi- la vlada 500.000 levov za podporo makedonskim beguncem. Od te svote je dobil odbor samo 26.000 levov, vse drugo pa so razdelili med begunce uradniki ministrstva notrajnih del sami in sicer tako, da se je največ denarja prijelo njihovih prstov. Tudi v tej aferi se je že uvedla preiskava.

Po slovenskem svetu.

— Poljaki na Poznanjskem. Poz- nanska korespondenca »Ostare« se pritožuje, da je prišlo v poslednjih petih mesecih v poljske roke v Sie- ziju 7, na vshodnem Pruskem 9, na zahodnem Pruskem 35 in na Poz- nanskem 59 posestev. Splošno je prišlo v poljsko last osmije x pro-

centov kakih 50.000 ročkov, v sredno- sti 17 do 18 milijonov mark.

— Poljski časopis na Saksom- skem. V Dravdnih začne 1. oktobra izhajati poljski list, namenjen Polj- kom, ki žive na Saksomskem, s sa- slovom »Sasy«. List bo izhajal dvak- rat mesečno, urejeval ga bo B. Lon- dynski.

— Nemška svoboda. Omezuhanj poljski list »Lech« poroča ob priliki svojega petnajstletnega obstoja, da so imeli njegovi redakcijski člani te- kom tega časa najmanj st. procesov od strani nemške vlade, in da so bili le nekateri ureduniki oproščeni. V te- ku desetih let so bili ureduniki tega — a propos — buržuaznega lista obso- jeni na pet n pol leta in na tisoče in tisoče kron denarnih glob in sodnih stroškov.

— Med ruske delavce v Uralu so bodo razdelila zemljišča. Rusk. po- ljedelsko ministrstvo je izdelalo za- dno zakonski načrt, na podlagi ka- terega naj se med mojstre in delavce v rudokopih na Uralu porazdelje zemljišča, in sicer vsem tistim, ki delajo v državnih in privatnih obratih. Raz- deljevanje se bo vršilo po številu glav. Čim številnejša je rodbina, tem večje zemljišče dobi. Posamezni deli se morajo držati premerov z leta 1861., toda tudi odškodovanje, katero izplača država posestnikom za raz- lastitev, mora odgovarjati normam omenjenega leta. Delavci ne bodo plačali odkupnine. Razlastitev in razdelitev posreduje država.

Razne stvari.

* Egiptovski kediv odstavljen. Turška vlada namerava baje odsta- viti egiptovskega kediva, da bi mo- gla potem prisiliti Angleško, da pri- pozna suvereniteto Turčije nad Egiptom.

* Hišna preiskava pri generalu. Pri generalmajorju Uheu v Varšavi je izvršil preiskovalni sodnik Fe- nenkov ob navzočnosti več policijskih uradnikov hišno preiskavo. Sodnik je zaplenil več pisem in spisov.

* Tihotapeč z mesom. Na rusko- nemški meji se je zadnji čas razvilo živahno tihotapstvo z mesom. Zadnji teden je bilo aretovanih okrog 100 tihotapecev. Ruska vlada je izdala zelo stroge odredbe proti tihotapstvu z mesom.

* Španski policist za Portugalsko. Republikanska ideja dobiva na Portugalskem vedno več tal. Zda- je opaža že na deželi vladi nevarno re- publikansko gibanje. Policija zaple- ni vsak dan več orožja in bomb, kljub temu so republikanski agita- torji neprestano na delu. Portugalska vlada se je odločila, da pokliče na pomoč izkušenega španskega po- licijskega oficirja, ki bo reformiral službo tajske policije.

* Postave za ločitev zakona. V Zedinjenih državah ima vsaka drža- va drugačen zakon o ločitvi zakona. Zda- je se pričela agitacija, da bi se ustvaril enoten zakon za vse države, ali za celo zvezo držav. Statistika je dognala, da je v Zedinjenih državah največ ločitev zakona. Novi zakon o ločitvi zakona bode točno naštel vse vzroke, pod katerimi se lahko doseže ločitev. Le - ta pa se ne bode lahko dosegla.

* Kaj vse ljubezen stri. V De- brečinu je živel 19letni kmečki mlade- c Andrej Szartmary v divjem zakonu s 16letno hčerjo sosedu Ra- czyja. Ko se je poznalo, da bo posta- la dekle mati, jo je oče vzel na svoj diom. Mladenec je zahteval, da mu oče izroči hčer nazaj, česar pa ta ni hotel storiti. Ljubimec je nato po- tegnil revolver, ustrelil dekleta in njenege očeta, nato pa še samega se- be. Dvanajstletna sestra nesrečnega dekleta, ki je videla ta strašni prizor, je vsled strahu postala mutasta.

* Boj z mlinskim kolesom. Čud- ne muhe so prišle v glavo nemškega poročnika pl. Schröderja pri nekem lovskem bataljonu. V bližini Gross- beerena pri Berlinu je več mlinov na veter. Poročnik Schröder je skle- nil, da bo skočil skozi veternece, ko bo kolo v teku. Poročnik se je res za- gнал med veternece, toda tega ne bo nikdar več storil, kajti kolo ga je za- gnalo kakih 50 korakov vstran, kjer je takoj mrtev obležal.

* Po ovinkih. Gospa soproga je rabila nov klubok. Toda od svojega moža ni bilo lahko kaj takega dobiti. Zato je pričela stvar na diplomati- čen način. Prosila ga je, naj ji kupi novo obleko. Soprog je sklenil roki nad glavo: »Kje naj pač ob teh hu- dih časih vzamem denarja za novo obleko? Ni mogoče! K večjem par čevljev ni pa klubok ti pa še lahko dovolim.« — Z navidezno resignaci- jo je ona odvrnila: »No, potem se moram že zadovoljiti. Potem mi ku- pi vsaj nov klubok.« — In oba sta bila s tem zadovoljna!

* Časnikarji v nevarnosti. Povod- nom zadnjih nemirov v severnem de- lu Berlinu, v predmestju Moabit, so bili štirje angleški časnikarji v veli- ki nevarnosti, da jih ne posekajo div- ji policisti. Časnikarji so imeli svoj

vos, s katerega so opanovali boje med policijo in delavstvom. Kar na- krat pa zakriči nek nek moč v civilu, najbrž detektiv: »Tu sem! Tu udarite!« V tem trenutku se je zakadilo proti časnikarjem šest policistov, ki so takoj zadeli udarili po njih s sab- ljami. Časnikarji so kričali, da so za- stopniki angleškega časopisja, pa to vse ni nič pomagalo. Če bi ne bili bežali, bi jih bili policisti pobili. — Časnikarja Lawrence je odsekal po- licist: vmesne na desni roki.

* Velika umrljivost dojenčev v Ameriki. V zadnjih štirih mesecih je umrljivost otrok v Zedinjenih drža- vah, zlasti pa v New Yorku, grozno visoka. Štamo v mesecu juliju letošnjega leta je umrlo v New Yorku 2348 otrok starih manj kot eno leto. V primeri s prejšnjim letom v istem mesecu se je število smrtnih oči- najev povečalo za 33 odstotkov. Še groznejše so številke, ki jih izka- zuje mesec januarja. V tem me- stcu se je povečalo število umrlih otrok v mesecu maju za 40 in v me- secu juniju za 105 odstotkov. Po vprečno se je povečalo v vseh Ze- dinjenih državah število umrlih otrok v mesecu maju za 25, v mese- cu juniju za 41 odstotkov. Z ozirom na te grozne številke je odredil dr- žavni zdravstveni urad v New Yorku obširne poizvedbe glede življen- skih pogojev po newyorških stano- vanjih. Pri tem se je več odličnih zdravnikov izjavilo, da bi bili lahko od petih umrlih otrok lahko rešeni štirje, ako bi bili imeli zadostno hrano in boljše zdravniško oskrbo.

* Nenavadna mesna hrana. V Afriki cenijo meso povodnega konja kakor posebno izborno sladčico; zača- sa svojega lova je bivši ameriški predsednik Roosevelt imel pogostoma priliko, da se je prepračil o dobroti in tečnosti tega mesa. Dorasel veli- ki povodni konj daje toliko mesa, da se zamore nahraniti z njim 900 oseb: debele plasti masti pod kožo te ži- vali slovejo kakor najboljša, najteč- nejša in najčistejša živalska mast, kar se jih vobče pozna. Na Rtu dobre povodnega konja ter je jedo kakor delikateso. Dobro in ceno meso bi se zamoglo dobiti od belega rinocerosa, ako bi jih gojili, kar bi se dalo lahko doseči. Ta živalska vrsta polagoma izumira. No, ker je v južni Ameriki velikanskih zemljišč na razpolaga- nje, moglo bi se belega rinocerosa v velikem številu brez velikega truda vzgajati v teh krajih. S tem bi se ohranila na življenju tudi ta vrsta ži- vali, a človek bi dohival od nje ceno in dobro meso. Poleg tega beli ri- noceros ni najmanj nevaren. V Av- straliji jedo meso kengurua. Posebno ugaaja neka mala posebna vrsta kengurua. Meso te živali se je zelo hitro udomačilo tudi na Angleškem in ga tam sladkosnedeži zelo ljubijo. Na koliko načinov se more spreminjati mesna hrana, kažejo najboljše tropski kraji, kjer mnogi narodi jedo tako hrano, ki ve se je zelo čudil Amerika- celi Evropejec. V Indiji velja me- so opice kakor posebna sladčica; opi- ce imajo tako v časti, da se pri slo- vensih prilikah tudi druga jedila garnirajo z opičjimi glavami. Buri- cenijo levje meso kakor najboljšo hra- no; posebno radi imajo pa slonovo meso, ki ne bi šlo Evropejecem nika- kor v tek, ker je žilavo kakor mehka koža. Antilopino meso ima okus ka- kor meso srne, a tudi meso zebre je dobro in posebno tečno. Mnogo ne- običnejša je hrana, od živali, ki jo vži- vajo prebivalci na Filipinah, kjer je- do tudi kobilice in druge žuželke. Ti- gra jedo v Indiji ne le radi tečnosti mesa, ampak tudi zato, da vsled vži- vanja tigrovega mesa postanejo zelo močni in hrabri. In tudi netopirji ugaajo nekim narodom. Filipinci jih jedo kakor delikateso in tako tudi mnogi drugi orientalski narodi. V gornjem Egiptu in v Siamu prodajajo krokodilovo meso, a na San Do- mingo in v nekih delih srednje Ame- rike cenijo posebno na gostijah pra- ženega ali kuhanega aligatorja. Zna- no je, da Kitajci jedo kuščarice. Šča- soma se je razvila izvozna trgovina s kuščaricami in vsako leto pošiljajo v velikih množinah osušene kuščarice v Ameriko, kjer jih sladkosnedeži zelo radi kupujejo.

Kupujte jutranjo izdajo „Slovenskega Naroda“.

Telefonska in brzojavna poročila.

Ministrski svet.
Dunaj, 1. oktobra. Ministrski svet ima danes popoldne sejo.
Delegacijsko zasedanje.
Dunaj, 1. oktobra. Delegaciji bo- deta koj po novem letu sopes sklica- ni, da dovolita proračun za leto 1911.
Deželni zbori in državni zbor.
Dunaj, 1. oktobra. Deželni zbori bodo zborovali s a m o do 31. okto-

bra, kajti državni zbor bo sklican že na petek, dne 4. novembra.

Krič-socijalci med sabo.

Dunaj, 1. oktobra. Zanimanje vzbujalo poročilo »Frankfurter Zei- tung« o razporu med nemškimi kr- ščanskimi socijalci v Avstriji. Ena skupina je za primerje z vsemi me- ščanskimi strankami in za prijaz- nejše stališče napram Židom in Mad- žarom, da bi se mogle osredotočiti vse moči proti socijalnim demokra- tom. Tej skupini propada tudi župan dr. Neumayr, ki je zaradi tega šel sedaj v Budimpešto. Druga skupina pa hoče, naj se ohranijo tradicije Luegerjeve politike in naj se zlasti nadaljuje boj proti Madžarom, češ, če bi se ta boj opustil, bi bil prestolo- naslednik užaljen.

Aehrenthal v Turinu.

Dunaj, 1. oktobra. Včeraj zvečer je bil na čast ministru profu Aehren- thalu slavnostni diné, pri katerem pa ni bila izročena nobena napitnica. Opaža se zelo, da razen oficijalnih in oficijoznih listov časopisi le malo ali nič ne pišejo o tem sestanku.

Roparski umor bankirja.

Praga, 1. oktobra. V zadevi umo- ra bankirja K i s c h a policija ni do- včeraj zvečer izsledila nikakega sledu za morilce. Preiskava se vrši tudi v train-vojašnici, ker so tudi vojaki te vojašnice na sumu, da so izvršili umor.

Dunajski župan v Budimpešti.

Budimpešta, 1. oktobra. Dunaj- ski župan dr. Neumayer in podžu- pan Hoff sta prišla sem. Obiskala sta budimpeštanskega župana in polje- delskega ministra. Govorili so naj- več o argentinskem mesu.

Rumunsko - turška zveza.

Bukarešt, 1. oktobra. Časopis »Epoca« napada pariški časopis »Ma- tin«, dolžeč ga, da je hotel od turške vlade izsiliti 10 milijonov kron, da bi podpiral turško prizadevanje za na- jetje velikega posejaja v Parizu, a ker se »Matinu« to ni posrečilo, je iznašel bajko o turško - rumunski zvezi. Tudi drugi vladni listi napadajo »Matin«, češ, da je z vestjo o turško - rumunski zvezi misticiral vso Evropo.

Bolgarska armada.

Pariz, 1. oktobra. »Matin« javlja iz Sofije, da je vojni minister naročil vse potrebno za izpopolnitev armade in da bo narodno sobranje v ta na- men dovolilo 50 milijonov frankov.

Grška in Turčija.

Monakovo, 1. oktobra. »Münche- ner Neueste Nachrichten« javljajo, da je Francija poslala Grški vojni načrt, kako bi najlaglje in najhitreje premagala Turčijo. Bistvo načrta je, naj Grška zapre Egejsko morje in zasede turške otoke.

Izgredi v Berlinu.

F. — Berlin, 1. oktobra. Včeraj je bilo v mestu mirno. V Moabitu so neprestano patrolirale silne policijske patrulje. Pogled na Moabit je tak, kakor da bi se bila tam izvojevala kaka bitka. Včeraj ponoči je policija razrušila neko zborovanje anarhi- stov. Ob 12. uri so udrli uniformira- ni policajci v dotično gostilno in 30 kriminalnih uradnikov. Anarhisti so pričeli vpiti in nastala je bitka, pri kateri so bili skoraj vsi anarhisti tež- ko ali lahko ranjeni. Polovico jih je policija aretirala, polovico jih je zbe- žalo.

Berolin, 1. oktobra. Nemiri v Moabitu so prenehali. Minolo noč se je sicer tudi primerilo nekaj spopa- dov, ali nihče ni bil ranjen in nihče aretiran. Popoldne je bila aretirana neka ženska, ki je obdolžena, da je policijskemu oficirju zagnala gorečo petrolejko v obraz.

Berolin, 1. oktobra. V zadevi ra- njenih angleških žurnalistov je an- gleško poslanstvo že interveniralo pri vladi.

Ustaja na Kitajskem.

Novi Jork, 1. oktobra. Kitajski poslanik je obvestil ameriško vlado, da se pripravlja na Kitajskem nova ustaja bokserjev, in da so vsi tujei v nevarnosti. Posebna ameriška eska- dra je že na potu na Kitajsko in vo- jaštvo na Filipinah pripravljeno za vse slučaje.

Kolera.

Ostrogon, 1. oktobra. Neki otrok je tu za kolero umrl, neki pek pa obolel.

Mohač, 1. oktobra. Tu je zopet ena oseba za kolero umrla.

Osek, 1. oktobra. Preiskava je dognala, da je umrl Kranc imel azijsko kolero. Tudi v Zemunu se je primeril slučaj kolere.

Naš dunajski urednik dr. Albert Kramer

stanuje VII/2, Lerchenfelderstrasse Nr. 15, I, II/18, ter med 6. do 7. po- poldne v vsch lista se zadevajočih zadevah na razpolgo. Med 1. do pol 3. popoldne in 8. do pol 12. vvečer telefon št. 20.530 local in interurban.

Mesto posebnega obvestila.

Mila Ažman in dr. Josip Ažman zaznanjata potra v svojem imenu vseh sorodnikov, da je njiju preljubljena žena oziroma mati **Marija Ažman roj. Texter** hitrega poslednjega toka

v petek, dne 30. septembra 1910 ob 7. uri zvečer po mučni bolezni, previdna s svetotajstvi za umirajoče v 58. letu svoje starosti, mirno zaspala v Gospodu. Pogreb nepozabne pokojnice bo v nedeljo, dne 2. oktobra t. l. ob 4. uri popoldne iz hiše Zalosti Cesta na Južno železnico št. 26, na pokopališče k Sv. Križu. — Vencji se hvaležno odklanjajo. Sv. Maše zadušnice se bodo brale v več cerkvah.

V Ljubljani, 1. oktobra 1910.

Prvi slovenski pogrebni zavod Jos. Turk.

Na poti med **Sevnico** in **Logom** se je v nedeljo, 25. septembra izgubila črna ročna torbica z denarnico in 37 K denarja.

Posteni najditelj naj se proti nagradi zglašuje pri orožni postaji Radni. 3300

Malo stanovanje ena soba s kuhinjo se išče.

Ponudbe na upravo »Slov. Narodna« pod »stanovanje 100.« 3297

Zaboje

se rabljene, kupi v vsaki množini. J. Razboršek, Šmarino pri Litiji. 3279

Zavod Waldsee v Gorici. Edini gosposki mestni zavod.

V prvi vrsti se skrbi za dobro vzgojo in pouk gojencev, ki obiskujejo goriške c. kr. srednje šole. Sprejemajo in poučujejo se tudi privatni. Občevalni jezik v zavodu je nemški in deželni jezik. Lega zelo lepa in kraj zdrav. Hrana izvrstna. Nadzorstvo strogo. Sprejemajo se le učenci iz boljših krogov. Pension 800 K. — Natančnejša pojasnila daje ravnateljstvo.

Uradno dovoljena, že 15 let obstoječa najstarejša ljubljanska posredovalnica stanovanj in služeb

G. Flux Gosposka ulica št. 6, išče najmo:

mesarske in gosposke kuharice za Ljubljano, Berlin, Sarajevo, Dunaj, Buda-Pesto, Zagreb, Trst; plači 30 do 60 kron; komorne strežnice in boljše huse, tudi k 1-2 osebam; nosilca jedil in Polj; živilsko blaginjičarko, vzgojiteljico, mesnike in francoske boac, nadzornico otrok, pestunjo itd. Prav dobro, stalna mesta. Počitnica in drugo v pisarni. 3285

Najnovejša trgovina klavirjev G. F. Jurásek,

prvi in edini češko-slovenski uglasovalec klavirjev in trgovec v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 62 a, I. nadst. s 1. novembrom pa na Poljanski cesti št. 13, kjer poveča svoj zalogo.

Priporočajo se klavirji, pianini in harmoniji neprerežni po dobri kakovosti glasu in solidni sestavi, edine slovenski izdelki od 450 K višje, harmoniji pa od 150 K višje. Vsa v to stroko spadajoča popravila kakor tudi uglasovanje vseh sistemov klavirjev izvršuje po jako nizkih brezkonkurenčnih cenah. Imenovana trgovina vzame stare klavirje v račun za najvišje cene, ako se pri njej kupi nov klavir. Za vsak pri njej kupljen instrument jamči imenovana trgovina 10 let. »Glasbeni Matic« in drugim slovenskim zavodom uglasuje klavirje edinele koncesionirana trgovina Jurásek.

št. 4002/1910

Razglas.

C. kr. tobačna tovarna v Ljubljani razpisuje za dobavo pohišstva konkurenčno razpravo na dan 19. oktobra 1910.

Ponudbe za to dobavo morajo se najkasneje do 12. ure dopoldne omejenega dne c. kr. tobačni tovarni vpsolati. Popolna vsebina razglašja, kateri se tu radno lahko vpogleda, nahaja se v uradni »Laibacher Zeitung«.

C. kr. tobačna tovarna, v Ljubljani, dne 30. septembra.

Hiše se spretno 3276
Štivilja na dom

Kje, pove upravištvo »Slovenskega Naroda«.

Dobro ohranjen **planino**

(skoro nov) se ceno proda na vogalu Sv. Petra cesta, vhod Nadstropje št. 2. I. nadstropje. 3306

Damske čepice, perilo vseh vrst, razno modno blago itd.

se kupi najceneje pri tvrdki

O. Jezeršek

(prej K. Becknagel)

na Mestnem trgu 24.

Velika zaloga

nagrobni vencev : in trakov. :

Oklic.

Renomirana in znana

gostilna „pri Fani“

v hiši št. 394 v Idriji se vsled rodbinskih razmer odda z dolikatoso vred takoj v zakup. Zakupnik prevzame z obrtoma in sem spadajočim inventarjem tudi čelo pred letom prezidano hišo — Izvzemiš trih prostorov — v najem. Vsi prostori v I. in II. nadstropju so novo in najmodernejše mebljavani in se deloma uporabljajo za prenočišča tujcev, deloma oddajo gospodom v najem. Zakupniku toraj ni treba nikakršne oprave, marveč le kavcijo v visočini enoletne zakupnine ter za obrt potrebni kapital. 3289

Natančnejše v pisarni podpisanega notarja v Idriji. **Alojzij Pogan.**

V Ameriko in Kanado

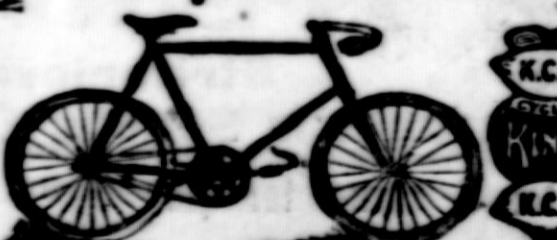
priglasen, cenoma in zanesljivo vodja **Cunard Line.**

Odhod iz domačega pristanišča Trsta: Ultonia, 11. oktobra 1910. Carpathia, 26. oktobra 1910. Saxonia, 8. novembra 1910.

in Liverpoola: 1515 Največji in najlepši parniki sveta. Lusitania 8. oktobra, 5. novembra in 17. decembra 1910. Mauretania 29. oktobra, 19. novembra, 10. decembra 1910.

Pojasnila in vozne karte pri **Andr. Odlnsek** v Ljubljani, Slomškovo ulico št. 25, poleg cerkve Sreča Jezusovega. Vozna cena Trst-New York III. razred K 180 za odraslo osebo z davkom vred in 100 K za otroka pod 10 leti z davkom vred.

Edino zastopstvo znamke

KINTA

je v teku in trpečnosti nedosežno koto sedanjosti. 3193

Zaloga Puchovih koles.

Kolesa sprejema v popravilo, omariranje in pomikanje ter izposojevanje koles. Zetna, solidna in ceni izvršitev.

Karel Čamernik Spiljans, Dunajska cesta 9. Cenilni motenj in trakov.

Star, zelo močan

klavir gramofon

se proda za vsako ceno.

Poisve se na Tržaški cesti št. 40.

Ne I 601/10/2 3304

Oklic.

Dne 12. oktobra 1910 ob 9. uri dopoldne se vrši

prestopljiva sodna dražba

parcel št. 774/1, 774/2, 774/3, 774/4 nji v 773 travnika, 775 vrta, 776 hiše št. 18 v Zagorinah, 111, 112 njiva in travnika v kat. občini Želeče in 265 in 266 njive in travnika v kat. obč. Bled na licu mesta počeniš pri parceli št. 774/1. — Izdicne cene znašajo 1 m 50 h do 5 K.

Dražbeni pogoji se vpogledajo pri podpisanim sodišču soba št. 29 med poslovnimi urami.

C. kr. okrajno sodišče v Radovljici, odd. I., dne 20. septembra 1910.

Javna zahvala.

Podpisani si štejem v dolžnost, da se presrečno zahvaljujem gospodu

dr. Mauriciju Rusu

zdravniku v Ljubljani, ker me je ozdravil srčne vodenice, daši so mnogi — tudi veščaki — že obupali nad mojim življenjem. 3281

Z usem spoštovanjem

Bogdan Oblak.

Logatec, dne 27. septembra 1910.

Edina slovenska kislva voda

Tolstovrška slatina

je po zdravniških strokovnjakih priznana med najboljšimi planinskimi kislimi vodami, je

izborna zdravilo

za katere v grlu, pljučih, želodcu in črevesih, za želodčni krč, zaprtje, boleznj v ledvicah in mehuru ter pospešuje tek in prebavo. Tolstovrška slatina ni le izborna zdravilna, temveč ie tudi osvježujoča

namizna kislva voda

Odklikovana je bila na mednarodni razstavi v Inomestu 1896 in na higijenični razstavi na Dunaju 1899. 3288

Naroča se pri oshrbništva Tolstovrške slatine, p. Guštanj (Koroško), kjer se dobe tudi ceniki in prospekti.

Del čistih dohodkov gre v narodne namene.

Slovensci! Svoji k svojim! Zahtevajte povsod le Tolstovrško slatino! Vsaka slovenska gostilna naj ima le edino slovensko kislvo vodo.

Tolažilo bolnikov je lekarnarja Zaloserja **STELLA FLUID** 3283

Proti revmatizmu, protinu, trganju po udih, revmatičnem glavobolu in zobobolu je Stella Fluid neprecenljive vrednosti. Učinek presenetljiv. Od mnogih zdravnikov priznana in odklikovana od tisoč priznalnih pisem. Samo pristno z zvezdno znamko. 12 majhnih ali 6 dvojnatih steklenic K 5—, 24 majhnih ali 12 dvojnatih steklenic K 850 franko pošilja edino izdelovalec lekarnar S. Zaloser, Zvezdna lekarna, B. Tuzla št. 27, Bosna. Za trdovratne železocene koleznj in motenje prebave je najboljša železocna sol »Stella«. — Skatljica K 1—, 6 skatljic K 5— Obe sredstvi sta ljudski in domači zdravili in bi jih ne smelo manjkati v nobeni hiši, ker sta tudi zaklad za zdrave.

Velika zaloga

trboveljskega premoga

Trboveljski premog v kosih (Stückkohle) in orhovnik (Nusskohle) se oddaja vsako množino od 50 klgr. naprej do celega vagona, istotam se prodajajo tudi

briketi in razcepljena drva

na sežnje in metre.

Vsaka množina bodisi premog, drva ali pa briketi se dostavlja franco na dom. Za mnogobrojna cenjena naročila se priporoča z odličnim spoštovanjem

IVANA TREC, Cesta na Rudolfov železnico, Telefon št. 274.

Izvrstca, skoro popolnoma nov

se radi odpotovanja zelo ceno proda. Več poizve na Krakovskem nasipju št. 4, I. nadstropje. 3276

Trgovski pomočnik

prost vojačine, zmožen slov. in nem. jezika, spreten manufakturis, zmožen tudi knjigovodstva, želi kje v kaki večji manufakturni trgovini dobiti službo. — Naslov se prosji na I. F. Postlagernd Arnolds. 3272

Gostilna

se odda v najem.

Kje, pove upravištvo »Slovenskega Naroda«. 3262

Proda se po nizki ceni popolna

mlekarniška oprava.

Naslov pove upravištvo »Slov. Narodna«. 3242

Miss Farler, miss Everitt

se vrnete z Angleškega dne 10. oktobra. Priglasovanja se sprejemajo od 11. oktobra dalje v Dalmatinski ulici št. 7, II. nadstropje med 11. in 12. uro dopoldne ter med 5. in 6. uro popoldne. 3337

Na izbiro pošilja

resnim naročnikom

bluze — krila — perilo domače in cestne halje, predpasnike, otroške oblieke, klobučke in čepice, krsne oprave ter vsako konfekcijsko in modno blago

M. Kristofič-Bučar

Ljubljana, Stari trg 28.

Priznana najboljša blago. Cene nizke. Naročila tudi po meri.

Pozor! Prodaj Pozor!

ročno stiskalnico za cementni zidak.

Postavi se lahko na stavbni prostor. Prodaj tudi 3287

stiskalnico za mozaik plošče

več vrst barvanih za tlak, z vodnim pritiskom; dalje tudi skoraj nov

navijak (Aufzug) za valjni mlin.

Cena prav nizka.

BOGDAN OBLAK, Logatec.

Prodajalka

veča slovenskega in nemškega jezika, ki ima tudi veselje za trgovino mešana blaga, šali, prameniti službo. — Prijazne ponudbe na uprav. »Slov. Naroda« pod »sveto prodajalko B. E. 250«. 3264

„Ottoman“ tukaj, „Ottoman“ tam,

povsod me iščejo,
povsod me ljubijo.

VII 424

Delniška družba združenih pivovaren Žalec in Laški trg v Ljubljani,

največja slovenska pivovarna, priporoča svoja svetla in črna piva.

Ravnateljstvo v Laškem trgu.

SVETOVNOSLAVNI

FERNET-BRANCA

tvrdke Fratelli Branca v Milano

edine in izključne lastnice tajnosti o pripravljanih
je najuspešnejša želodčna grenčica
Neupijiva v vsaki družini! — Dobiva se v Ljubljani pri
J. Buzzoliniju; Anton Staculu; slaščičarni Jak. Zalazni.

Zamaške

izplativine, vseh velikosti in kakovosti dobavlja najceneje
Prva praška tvornica platovine
ZUCKERMANN & LÖBL
Praga, Poříč št. 26. 3226
Cenovniki gratis in franko.
Podpisani ima v svojih kletah se mnogo

starega vina

lastnega pridelka in izvrstne kaplice.
Naročila se izvršujejo na debelo in na drobno. Vzorci na razpolago.
Cantine Corazza
Levade, Istra. 3247

Smirnske imitacijske stenske preproge.

Št. 2108, prva vrsta kakovost, na obeh straneh enaka, različnih vzorov kakor stara dratina, tabak, palček, lev jelen, čuška, 2 pasjig, tiger, gami, lučeno v lepih barvah, okoli 180 cm šir., okoli 200 cm dolg., komad po samo K 5-60. 2905
Št. 2098, lani z vzorci n. pr. srca, jela, lev, leteti per, 90 cm šir., okoli 180 cm dolg., samo K 4-20.
Bogata izbira namiznih in posteljnih garnitur, glasbenih posteljnih odelj, kurtov itd. Brez rizika! Zamena dovajena ali denar nazaj! Razpoložljiva po povzemanju ali drugo naprej
c. in kr. dvorni dobavitelj

JAN KONRAD
razpošiljalnica v Mostu 549 (Češko).
Glavni katalog z več nego 3000 slikami na zahtevo vsakomur gratis in franko.

Lud. Černe

uvleči, trgovec z urami ter zaprisoženi sodnijski cenilec.
Ljubljana, Wolfove ulice št. 3.
Velika zaloga
juvelov, zlatnine in srebrnine, različnih ur, uha-

nov, prstanov, verižic in očal itd.
Blago prve vrste.
Solidna postržba.
Cene na jaitze.

Ceno češko posteljno perje!
5 kg novega skubljenega K 960, boljšega K 2
K 12—, belega, jako mehkega skubljenega K 18—, K 24—, snežno belega, mehkega, skubljenega K 30—, K 36—, Pošilja se franko proti povzetju. Tudi se zamenja ali nazaj vzame proti povrnitvi poštnih stroškov.
Benedikt Sachsel, Lobes 35.
pri Piznu na Češkem. 2967

LJUBLJANSKI ZVON
MESEČNIK ZA KNJIŽEVNOST IN PROSVETO
Letnik XXX. (1910).
Izbeja po 4 polu obsežen v veliki osmerki po eden pot na mesec v svezkih ter stoji vsa leta s K 20 h, pol leta 4 K 50 h, četrt leta s K 30 h.
Za vsa neavtorizirana delala iz K 20 h na leto. Posamezni svezki se dobivajo po 50 h.
„Narodna Tiskarna“ v Ljubljani.

Lezioni italiane.
Grammatica, letteratura, conversazione. 3074
Si comincia il 1. ottobre.
Balmatinova ulica 5, prtlj. desno.
Si domanda dopo il 25. settembre.

Spretnega pomočnika za slaščičarje
sprejme takoj Boguslav Kalas, Cesarja Franca Jožefa cesta št. 1.

Vinske sode

nove iz klane in žagane domače in slavonske hrastovine, izparjene in ovinjene, porabne takoj za vsako vino, prodaja zadruga
Agro-Merkur v Ljubljani.
Kupujte pri narodni tvrdki domači izdelek!

UMETNA GNOJILA

kakor žindro, kalijevo sol, kajnit, rudninski superfosfat naročite za pomladansko gnojitev takoj pri zadrugi
Agro-Merkur v Ljubljani.

MOKO

otrobe in druge mlinske izdelke izvrstne kakovosti dobavlja zadruga
Agro-Merkur v Ljubljani.

VINO

kakor ljutomersko, haloško, bizeljsko, dolensko, metliško, vipavsko, goriško, istrijansko, zanesljivo pristno, izborna kapljico dobavlja od 56 litrov naprej zadruga
Agro-Merkur v Ljubljani.

Kose!

iz najboljšega avstrijskega jekla, enotne oblike, ki ustreza različnim željam posameznih pokrajin, kaljene in klepane, ponuja zadruga „Agro-Merkur“ po najnižjih cenah. Vsaka kosa ima vtisnjeno ime »Agro Merkur«.

Boratin

je nedosežnega učinka kot sredstvo za pranje in beljenje, vlaknom perila je pa popolnoma neškodljiv. — Dobiva se po vseh boljših trgovinah in pa v tvornici 3 1857 mila v Celovcu.

Fran Sax

Ljubljana, Gradišče 7
„Pri kroni“
slovenski elektrotehnik, oblastv. koncesijoniran inštalater za male in veletoke.
Uvaja: električne naprave za luč in moč (izven ljubljanskega mestnega omrežja) strogo po tozadevnih predpisih; elektr. zvonila, telefone itd.
:: Strokovnjak za strelodeve. ::
Blago samo prve vrste na razpolago

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.
Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z manjšajočimi se 1942 vplačili.

„SLAVIJA“
vzajemno zavarovalna banka v Pragi.
Rezervni fond K 48.812.797.— — Izplačane odškodnine in kapitalije K 109.356.860.—
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.
Vsa poljevanja daje: cigar pisarne so v lastnej bančnej hiši
Generalno zastopstvo v Ljubljani v Gosposki ulici št. 12.

Zavaruje poslopja in premišne proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder postuje.
Dovoljuje iz čistega dobička izdatno podporo v narodne in občnokoristne namene.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Delniška glavica K 5.000.000. Stritarjeva ulica št. 2. Rezervni fond 450.000 kron.
Podružnice v Spiljetu, Celovcu, Trstu in Sarajevu.
Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih 4 1/2 %
Kupuje in prodaja srečke in vrednostne papirje vseh vrst po dnevnem kurzu.
Promese zemljiških srečk k izrobanju 5. septembra t. l. po K 5-50, k izrobanju tiskanih srečk 1. oktobra t. l. po K 8.—.

Dinamo stroji in električni motorji. Naprave za električno razsvetljavo in prevajanje električne sile. Električni obrat vseh vrst. Ventilatorji. Turbogeneratorji, električne železnice in lokomotive, žerjavi in dvigala. Obločnice in žarnice vseh vrst.

Elektrotehniška delniška družba

preje Kolben in dr. 2377
Praga-Vysočany.

Vodne turbine vseh sestavov (Francis, Pelton). Točna, cena in hitra popravila vseh električnih strojev drugih tvrdk. Vse potrebe za inštaliranje. Odlički iz Siemens-Martinovega jekla, ameriška kovna litina iz lastnih velikih livaren in jeklaren. (Za vele- in malo obrt.)

Socijalni razgled.

Boj zoper brezposelnost.

V slavnem Parizu, izhodu vseh velikih gibanj za človeški napredek, se je vršila tudi prva mednarodna konferenca zoper brezposelnost. Ključna je šel do vseh narodov sveta, se je odzvalo zelo veliko število najpoklicanejših činiteljev te največje socijalne reformne akcije. V sredi Pariza duševnega delovanja, v krasni čvorani Sorbonne, so se zbrali uradni zastopniki enindvajsetih držav, med temi več aktivnih in bivših ministrov, bivših predsednikov republik, reprezentantov mest in komitatov, znanstvenih društev, zvez delodajalcev in delojemalcev, končno okoli tristo strokovnjakov najraznoličnejših smeri. Če bi tudi konferenca ne izkazovala z ozirom na njene ožje naloge nikakih rezultatov, vendar bi pa vsaj dokazala, da se morejo dandanes najkročnejši socijalni problemi razpravljati med strankarji najrazličnejših smeri in sicer na nestrastni, objektivni način. Da so pod predsedstvom liberalnega Leona Bourgeois-a govorili zastopniki strokovnih zvez in fabrikantov, katoliški duhovniki in kot svobodomisleli znani profesorji, nositelji grofovskih naslovov in močje iz ljudstva, ni bila le interesantna prikazen, temveč s tem je tudi zajamčena smer pozitivne socijalne reforme.

Konferenco je otvoril francoski finančni minister M. Cochery z govorom, v katerem je označil minister boj zoper brezposelnost ne samo kot dolžnost socijalne vesti, temveč tudi kot delo velike narodnogospodarske koristi. Brezposelnost omejit, je rekel, pomenja, vzdržati produkcijo v ravnotežju in podati s tem tudi denarnim virom države večjo varnost. M. Cochery je tudi izrazil svoje prepričanje, da ne smatra francoski minister socijalnih reform kot bremena, temveč kot korist vprava. In je naglašal v znamenitem govoru mednarodne stike brezposelnosti. Na njegov predlog so izvolili komisijo, ki se naj posvetuje o obliki in pravih stalne organizacije specializistov o brezposelnem vprašanju v raznih državah.

Diskuzija o prvi točki delavnega programa, o statistiki brezposelnih, ni mogla izvrstnemu generalnemu referatu prof. Westergaarda mnogo privedati. Konstatirali so, da se sme pri tej najnovejši panogi socijalne statistike, navzlic njeni večji komplikiranosti računati s tem, da jo bodo mnogo hitreje postavili na znanstven temelj, kakor se je n. pr. to zgodilo pri mortalitetni statistiki. Splošno in zenotito naj se v raznih delih preiskuje na poizvedbeno stopanjanje, kakor enkratna izplačila, zaporedne poizvedbe, predvsem tudi v svrhu določitve periodičnega gibanja brezposelnosti, da se s tem poveže vzroki, način, doba itd. brezposelnosti. Največjo važnost so poudarili od vseh strani na sodelovanje strokovnih društev in so naglašali težko z ozirom na neorganizirano delavstvo. Originalen je bil predlog napovedbe in odpedbe obligatorično predpisati. Pri razpravljanju drugega predmeta, o posredovanju dela, so označili kot najvažnejše preventivno sredstvo zoper brezposelnost organizacijo delovnega trga. S tem bi se lahko dosegla interlokalna, včasih tudi interprofesionalna zdravna ponudba dela in povpraševanja po delu vsaj v normalnih časih in bi se dobili tudi potrebni temelji za splošno prisilno zavarovanje zoper brezposelnost. Čeprav imajo socijalni statistiki ta svoj končni cilj popolnoma jasno pred svojimi očmi, vendar je le težko odstraniti pomisleke, ki se pojavljajo od več strani z ozirom na zakonito uvedbo javnih, paritetičnih in po narodih centraliziranih delovnih dokazov. Povdarjali so važnost, katero ima delavni dokaz kot bojno sredstvo delavske organizacije, tudi konstatirali, da se celo v Nemčiji, kjer je paritetični dokaz najbolj razvit, posreduje razmeroma le majhen del delovnih pogodb na podlagi tega dokaza. Na drugi strani je pokazoval zastopnik angleškega državnega delovnodokaznega urada na velike nepehe, katere je dosegel novi zakon o posredovanju dela. Lokalnih delovnih borz se na angleškem predvsem poslužujejo izučeni delavci. Tudi zastopniki francoskega »Office du travail«, nemške strokovne komisije in kar je najinteresantnejše — predstavniki francoske zveze stavbnih podjetnikov so se izrekli za paritetni nevtralni delovni dokaz. Nek belgijski duhovnik je celo izjavil, da je posledica antisocijalne uprave, če nevtralni delovni dokaz v kakem kraju ne uspeva. Povsod naj bi dajali prednost organiziranim delavcem, da bi neorganizirane delavce pripravili do tega, da pristopijo svojim strokovnim društvom. Tudi dr. Schiavi je v svojem generalnem referatu povdarjal: »Potreben predpogoj za uspešnost delovnega dokaza je napredno zakonodajstvo na socijalnopolitičnem polju. Kjer tega ni, kakor na

Ruskem, Finskem in Ogrskem, delovni dokaz ne more uspeti.«

Potreba, pospeševati svobodno organizacijo delavstva vsemi možnimi sredstvi, se je najbolje izkazala pri debati o zavarovanju brezposelnosti. Oglasali so se navdušeni zastopniki državnega prisilnega zavarovanja, ki so menili, da bi mogla le ta obsepati vse sloje delavstva in pritegniti tudi delodajalce, da bi nosili bremena tega zla, katero so povzročili pred vsem njihovi kupčijski interesi. Skoraj gotovo bo pa zmaga le ona naziranje, ki se pred vsem zavzema za javno podporo strokovnega zavarovanja brezposelnosti. Poudarjalo se je, da se kronično brezposelnost priložnosti in domači delavci ne morejo zavarovati, temveč se jim mora nakloniti kvečjemu nekako boljše ubožno podporo, da se le s strokovno vzgojo in solidarnostjo jamči za zadostno kontrolo brezposelnih in da se mora povsod pred vsem pospeševati in podpirati že obstoječe. Dosedanje izkušnje v Belgiji, v Švici, na Švedskem in posebno izkušnje, pridobljene na podlagi izvrstnega zakona iz leta 1907, na Danskem, izpričujejo resničnost tega naziranja.

Vsi poskusi obligatoričnega splošnega zavarovanja brezposelnih v posameznih mestih so se do zdaj izjalovili. Sicer je navidežno antisocijalno, podpirati ravno boljše situirane delavske sloje, vendar pa mora vsak socijalni napredek izbrati tisto pot, po kateri se najlažje hodi. Če bo enkrat posredovanje dela in statistika brezposelnih boljše organizirano, če bo ta organizacija obsegala širše kroge, tedaj se bo morda tudi lahko realiziralo obligatorično zavarovanje brezposelnih. Organizacija širših ljudskih slojev bi se po predlogu Arturja Fontainesa dala na ta način pospešiti, da bi država po vsakem novem členu plačala premijo.

Konferenca kot znanstvena korporacija ni sprejela nikakršnih sklepov. Razkrila je pa kompleks vzrokov, nepopolnost obrambnih sredstev in izvanredne težkoče boja zoper brezposelnost. Vse je bilo bolj nekako iskanje po resnici, nekako lovljenje po majhnih tehničnih detajlih, kakor pa debata o velikih mednarodnih stikih in karakterističnih znakih te težke socijalne bolezni. Bila je tudi bolj konferenca o brezposelnosti v industrijalnih deželah. Le par nemških delegatov je opozarjalo na nasprotstva med mestom in deželo, na važnost izseljevanja z dežele za boj zoper brezposelnost. In ravno dejstvo, da se kmečko prebivalstvo neprenehoma v velikih množinah izseljuje v mesta in industrijalne kraje, je za vprašanje brezposelnosti največjega in talokrekoč odločilnega pomena. To vprašanje mora priti tudi pri nas prav kmalu na dnevni red, ker tudi pri nas že čutimo posledice tega socijalnega zla.

Napredni slov. Javnosti!

»Domovina« je zopet otvorila svojo dijaško kuhinjo. Okoli 100 nadebudnih, nadarjenih dijakov pohaja letos ta zavod, kjer se jim nudi zdrava in zadostna hrana, ki je potrebna, da mlademu, mnogo zahtevajočemu telesu, pri napornem duševnem delu ne zmanjka prežgodaj moči. Menda ni potrebno poudarjati, kako plemenito socijalno dolžnost izvršuje s tem napredna javnost, ki je s svojimi prispevki ustanovila to dijaško kuhinjo in ki jo je do sedaj v tako bogati meri podpirala. Ze v prvem letu svojega obstanka ima »Domovina« zabeležiti najboljši uspeh, ki ga je pripisati edino naprednemu slov. rodoljubju. Ker je pa za vzdrževanje te dijaške kuhinje potrebna mesečno vedno večja vsota, zato se v začetku novega šolskega leta v imenu te naše mladine zopet obračamo na slovensko javnost s prošnjo, da ona ne zabi tega prepotrebnega zavoda, da ga vsestransko podpira tudi v naprej in mu ohrani svojo naklonjenost. Na tem mestu se posebej obračamo do naših vrlih narodnih dam, da se zopet z ono prisrčnostjo in požrtvovalnostjo poprimejo rodoljubnega dela za »Domovino«. Naj bi ga ne bilo med nami v Ljubljani, ki ne bi ali mesečno ali letno podal malo vsotico v oskrbo učee se mladine. Ker pa je pretežna večina dijaštva doma iz širne Kranjske dežele, zato gre naš poziv pred vsem rodoljubom na deželi, da se spominjajo prav pogostokrat naše kuhinje. V mislih imamo tu denarne zavode, pred vsem pa naše posestnike. Bogat čas jeseni je tu. Po nekod se pridela toliko živil, da dostikrat ne vedo, kam ž njimi. Naj bi se v vsakem večjem kraju našlo nekaj toli požrtvovalnih oseb, ki bi zbirale tenaturalije in jih poslale »Domovini«, ki vsak dar hvaležno sprejme. Ker ima »Domovina« se celo vrsto drugih načrtov, vsled katerih naj bi postala res prava domovina slovenskemu dijaštvu in ker je odvisno le od podpor slov. javnosti, v koliko se dajo ti načrti izvesti, zato naj bi ne ostal naš poziv brez odmeva! Pošiljajte naj se naslovijo na »Domovino«, Ljubljana, Gajova

ulica 2, sicer pa daje vsa pojasnila društveni blaginjak prof. Anton Jug, Dalmatinova ulica 3/I. Odbor »Domovine«

Salvator francosko : žganje :

je dandanes najboljši boli otešujoče zdravilo. Pravo samo z SALVATOR. Zaloge po vseh lekarnah, parfumerijah, in drogerijah ali pa pri izdelovalcu G. Wittelbach, lekarna »Salvator«, in drogerija, Zagreb, Jeladjev trg 2. 1787

Gramofone

najboljše vrste po najnižji ceni avtomatične, posebno za gostilničarje pripravne priporoča

Ivo Bajželj Ljubljana Marije Terezije cesta 11 (Kotizec).

Ravnar so doše najnovejšo slovensko ploščo z K 350. — 1009 igel K 2—. 2514

SODI iz belega hrastovega lesa, trpežni, močni.

SODE

od finega špirta vinske sode

krasni izdelek, iz belega hrastovega lesa, močne, trpežne, popolnoma nove iz tovarne špirta za fini špirt in za vino pripravne, za vsako vino izborne, takoj rabljive za kar se jamči, od 300, 400, 500, 600, 700 do 1000 litrov na zahtevo tudi 100 do 200 litrov ali manjše po prav solidnih nizkih cenah

Iv. A. Hartmanna naslednik Avg. Tomažič, Ljubljana, Marije Terezije cesta 2/65

CENE nizke in solidne, točna postrežba.

Pristni kranjski lanenooljniati firnež

Oljate barve v posodicah po 1/2, 1 kg kakor tudi v večjih posodah.

Fasadne barve

za hiše, po vzorcih.

Slikarski vzorci

in papir za vzorce.

Laki

pristi angleški za vozove, za pokrišva in za pode.

Steklarski klej

(Ad) priznana in strokovno preizkušena najboljši.

Karbolinej prve vrste

Mavec (gips) za podobarje in za stavbe.

Čopiči

domačega izdelka za zibarje in za vsako obrt

Adolf Hauptmann v Ljubljani.

Prva kranjska tovarna oljnatih barv, hrastov, lesov in steklastih lepil.

Zahvalite se!

Čevljarski pomočnik

za mešano delo, pri Ivanu Šotina, študentska ulica št. 9. 3257

Za slabokrvne in prebolele je zdravniško priporočeno črno dalmatinsko vino 3093

Kuč

najboljše sredstvo. 4 steklenice (5 kg) franko K 4.—. Br. Novakovič, Ljubljana.

Ljudevit Borovnik puškar v Borovljah (Ferlach) na Koroškem.

se priporoča v izdelovanje vseh vrst pušk za lovce in strelce po največjih sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi predeluje stare samokresnice, sprejema vsakovrstna popravila, ter jih točno in dobro izvršuje. Vse puške so na c. kr. preskuševalnici in od mene preizkušene. — Ilustrovani ceniki zahtev.

Ženitna ponudba!

Hišni posestnik in gostilničar, vdovec, 38 let star v Trstu, se želi seznaniti v svrhu ženitve z žensko v starosti od 35—40 let, slovenske narodnosti, ki bi znala voditi hišo. Želi se nekoliko premoženja. 3209 Le resne ponudbe pod »Ivan«, poste restante Trst, via Stadion, do dne 10. oktobra.

Nič ne pomaga!

Moji gramofoni in godbeni avtomati so le najboljši

A. RASBERGER

Ljubljana 3067 Sodnijska ulica št. 5.

Henrik Lanz Mannheim.

Največja tvornica

lokomobil

na kontinentu.

Pat. lokomobile

za nasičeno in prevrelo paro z ventilnim krmjenjem sistem

»LENTZ«

z delomožnostjo do 1000 P S.

Avstr. protiparna pisarna

Emil Honigmann Dunaj IX, Löblichgasse 4.

Stampilije
vseh vrst za urade, društva, trgovce itd.
Anton Černe
gravir in izdelovalci kovčkovih stampilij
Ljubljana, Sv. Petrac 6.
Ceniki franko.

Ústřední banka českých spořitelů
podružnica v Trstu,
Piazza del Ponterosso 3.
obrestuje
■ vloge na knjižice 4%
■ premijske vloge 4%
■ vloge v tekočem računu ■
■ . . . po dogovoru. . . . ■
Poštne položnice se pošljejo na željo zastoj.
Bančni posli vsake vrste.
2642 Vadija in kavcije.

OLLA
specialiteta gumija po današnjem stanju znanosti dokazano najboljši GUMI. Dobiva se po vseb lekarnah in drogerijah.
Zahtevajte, da Vam Vaš dobavitelj da OLLA in ne daje si manjvrednih posnetkov za isti denar kot OLLA hvaliti za »ravno tako dobro blago«.
Ilustrovani, poučen in originalen cenovnik z navedbo prodajališč zastoj od tvornice za gumi OLLA na Dunaju II. 300, Praterstr. 57. 1000

Hotel Liburnija
(Narodni Dom) v Voloskem
edini popolnoma slovenski hotel v letišču Opatija,
stoji ob državni cesti v bližini postaje električne železnice. Preskrbljen je z vodovodom in električno razsvetljavo. Sobe imajo krasen razgled na morje. V hotelu je restavracija z izvrstno kuhinjo. Tocijo se znamenita istrska in dalmatinska vina. Cene zmerne. 1949
Priporoča se Marija Medved, zakupnica.

POZOR!

Najnovejši in najfinejši

pletilni stroj

za jopice, nogavice, in druge pletenine nudi vsakomur brez razlike trajen in dober zaslužek.

Glavno zastopstvo in prodaja za Kranjsko, Primorsko itd. 2578

Franc Kos

mehanična industrija pletenja modne konfekcije

v Ljubljani, Sodna ulica šte. 3. Prospekti in ceniki brezplačno.

Svoji k svojim! Narodna tvrčka!

Milko Krapeš

urar in trgovec

Ljubljana, Jurčičev trg šte. 3.

Ustanovljeno leta 1852. Cenj. obširno pripravam svojo bogato zalogo 1954

stenaških in žepnih ur, uhanev, pretnov in vortila. Osobito sedaj ob priliki božiča in Novega leta, namenil sem se prodajati dobro blago po izredno niski ceni.

Popravila točno in ceno! Za vsako popravilo ali popravilno ure jamčim 1 leto. Gleda časovno in giblje puha.

Produktivna zadruga ljubljanskih mizarjev
 registrirana zadruga z omejeno zavezo
 s sedežem v Ljubljani, Marije Terezije cesta št. 11 (Kolin).

**Zaloga pohištva lastnega izdelka
 in tapetniškega blaga.**

Izvršne vsa mizarska stavbna dela.

Lastna tovarna na Glincah pri Ljubljani.

Ključavničarstvo
Ig. Faschinga vdova
Peljanški nasip št. 8.
Reičeva hiša.
 Velika zaloga
štedilnih ognjišč.

Izvršne in solidne dela.
Cene zmerno. Popravila se
! ! točno izvršujejo. ! !

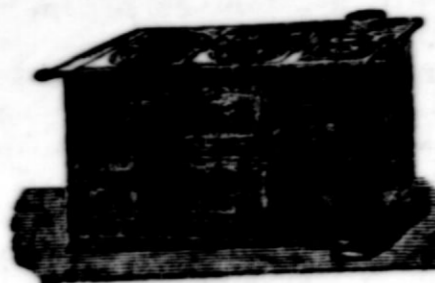

SUHI

doseže lepe, polne oblike z mojo redilno moko
 „Käthe“, zajamčeno neškodljivo; mnogo pismenih
 zahval. Karton stane K 2:20 po povzetju, 4 kartoni
 poštnine prosto 2560
Gospa Käthe Menzel, Dunaj VII., Sieben-
sterngasse 25, I. nadstr., 0.

Štedilna ognjišča „Triumph“

za gospodinjstva, ekonomije itd. v vsakrni izpeljavi.
 Že 30 let so najbolje priznana. Priznana tudi kot
 najboljši in najtrpežnejši izdelek. Največja pri-
 hranitev goriva. **Specializacija: štedilna ognjišča**
za hotela, gostilne, restavracije, kavarne i. dr.
 Ceniki in proračuni na razpolago. Glavni katalog
 2040 franko proti doposlani znamki.

Tvornica za štedilna ognjišča Triumph
S. Goldschmidt & sin, Wels 18, Gorenje Avstrijsko.

Plesni pouk.

Prednasnanilo.

Svojim cenjenim podpornikom in znancem naznanjam,
 da dospem sredi oktobra in zopet pričnem s plesnim po-
 ukom. Privatne družbe, klubi itd., ki se nameravajo ude-
 ležiti pouka, se v ljubečo prošnjo, da se do mojega prihoda
 zanesljivo odločijo. 3127

P. n. gg. dijakom, ki bi se hoteli zbrati v klube, rad
 dovolim posebna olajšila.

Z veljopostovanjem

Giulio Morterra, avt. plesni učitelj.

**Največja zaloga novih do najfinjših
 otroških vozičkov**
 in navadne do najfinjših

žimo.

M. Pakič

v Ljubljani.
 Izvršna zbiranje in
 pošiljanje.

Josip Rojina

krojač prve vrste
 se nahaja sedaj v lastni hiši

Franca Jožeta cesta 3.

konkurira z največjimi tvrdkami
 glede finega kroja in ele-
 gantne izvršitve.

**Tvorniška zaloga najfinjših angl.
 in franc. specialitet blaga.**

: Zavod za uniformiranje. :

Krasna umetniška reprodukcija v več barvah

znamenite Groharjeve slike

Primoža Trubarja

ustanovitelja slovenske književnosti

visoka 66 cm in širina 55 cm je najlepši okras vsake slovenske hiše. Ta
 reprodukcija je sploh najlepša in najdovršenejša kar jih imamo Slovenci.

Cena s pošto K 3.20.

Dobiva se v

NARODNI KNJIGARNI v Ljubljani, Prešernova ul. 7.

AGRO-MERKUR

nakupovalna in
 prodajalna zadruga
 v Ljubljani
 T. L. I. O. L.

priljubljen g. gostilničarjem, hotelirjem in privatnikom
 priznana najboljša, na Dunaju odlikovana, zajamčeno

pristna vina v steklenicah

in sicer: ljutomerski muškati, silvanec, goriški rizling,
 burgundec, teran, refoško in razna najfinjša vina. — V
 lastnih sodih razpošilja: pristni dolejski cvček, ljutomerski
 šipon, ormoško, haloško, teran, refoško, vipavsko belo in
 črno istrsko, kakor tudi drugo različno fino namizno vino.
 V zalogi ima pristno domačo slivovko in konjak. —
 Ovinjeni sodi od 56 l naprej do 30 hl so vedno v zalogi.

Cena nizka, postrežba točna.

V Ljubljani se dostavlja na dom.

Umno stavbništvo.

Kdor hoče hitro in ceno zidati uporablja, samo se

**Scagliolove stavbinske
 plošče**

8 in 5 cm debele za postavljanje ločilnih sten
Prednosti:
 varnost pri potresih, nepredornost za
 zvok, drži žrebce, prostorošče, tedaj
 brez traverz, hrani prostor, ceno.
 V Ljubljani uporabljeno pri večini novih
 javnih in privatnih stavb.

Mavčeve deske

(Kokolit) za hitro in ceno napravo ojača
 varnih stropov. 2307
Prednosti:
 ceneje in boljše, kakor štukatura, se
 ne pritrjuje in ne počijo, stedenje pri
 odrih in s časom, posuše se takoj.

Prostorošče, dobro držeče **KESSLERJEVE STENE.** (Z železom opremljeni zidovi iz opeke)

Proračune daje brezplačno imejitelja patenta stavbnika
KÖNIGSBERG & DEUTSCH, o. hr. društvo
 Zagreb.

Najboljši kozmetički predmeti
 za olepšanje polti in telesa so:

A da milo po 80 h,
 :: cream po 1 K;
A da Menthol ::
 ustna voda po 1 K;
 zobni prašek po 60h;
 za ohranitev in rast las:
A da lasna voda po 1 K;
 lasna pomada 1 K.

Ti izdelki „Ada“, ki so oblastveno
 varovani, so naprodaj le v

Orlovi lekarni

Ph. Mr. Josip Čizmár
 v Ljubljani.
 Kupujte zapno te domače izdelke!

**Prva kranjska
 tvornica klavirjev**
 Ljubljana

Hilšarjeva ulica 5 Recherjeva hiša

RUDOLF A. WARBINEK

Priljubljen svoje prve vrste, za vsa podnebja
 solidno narejene pianine, klavirje in
 harmonije tudi samostojne
 za gotov denar, na dolga od-
 plačila ali naposled.

Poprave in uglaševanja se izvršujejo točno
 in računijo najceneje.
 Največja tvornica na avstrijskem jugu.

Tovarna pohištva J. J. Naglas

Ljubljana, Turjaški trg šte. 7. 850

Največja zaloga pohištva

za spalne in jedilne sobe, salone in gosposke
 sobe. Preproge, zastorji, modroci na vzmeti,
 ilmatni modroci, otroški vozički itd.

Najsolidnejše blago.

Betonsko podjetje. Tvornica umetnega kamena in marmorja
ZAJEC & HORN

Izdelovanje kamnoseških del iz „umetnega kamena“ kakor:
 stopnjice, postamente, balustrade, ornamente in kipe, vrtno ograje po
 načrtu, podboje za hišna vrata, nagrobne spomenike, vodovodne mušlje,
 cementne cevi itd. 1714

Prezemanje kanalizacij in fundamente za stroje v izvršitvi.
Umetni marmor (Carraraški patent) za obhajilne mize, oltarje, pre-
 vleko stebrov in sten v cerkvah, privatnih in javnih hišah.

Kytilski kamenoles je izmed najboljših tlakov za cerkve, javne in za-
 sebne stavbe. Zelo prilagoden za pisarne, hodnike, sobe; tiha hoja, topel,
 brez špranj (zato iz zdravstvenih ozirov priporočljiv) lahko snazjenje,
 nezgorljiv, v poljubnih barvah od najpreprostejše do najfinjše izvršitve.

Projekiranje in izvršitev železobetonskih stavb;
 stropov, mostov, rezervarjev (sodov za vodo) in celih tovarn po inženirju-
 strokovnjaku, kateri daje na željo tudi strokovna mnenja.

Telefon 237. Ljubljana, Dunajska cesta 73. Telefon 237.

Njegovi pisma.

Spisal Kamilo Mauclair.
Gospa Stenay je v svojem jako priprosto urejenem stanovanju ravno nekaj čitala, ko jej naznani vstopišča služkinja, da želi neka, njej osebno neznana, gospa z njo govoriti.

»Prosim jo, naj vstopi v to sobo,« odvrne domača gospa služkinji. Vrata se odpro in koj nato se prikaže na pragu primerno še mlada ženska, sicer skromno, a vendar okusno v črno oblečena. Med vrati nekoliko postoji, priklanja se v enomer, kakor bi se ne upala iti dalje po sobi.

Gospa Stenay je pogledala s prirojenim simpatijo na blede sicer, a vendar zelo prikupljivi obrazek prišle posetnice, ki je izražal nekakšno notranjo bolečino.

»Prosim, izvolite sesti! S kom imam čast se seznaniti?«
»Moj naslov bi gospej čisto nič ne koristil. Prosim oprostjenja, da Vas motim s svojim prihodom. Nimmam... pri sebi nikakih vizitnic... Sicer pa...«

Misleča domača gospa, da ima pred seboj kako siromašno prosilko, ki se ne more takoj odločiti zaprositi miloščine, prekine jej govor dobrohotno:

»Prosim, izvolite mi gospa povedati, s čim bi mogla postreči?«
»Preidem takoj s vama na predmet svoje prošnje. Rada bi namreč znala, da-li ste Vi kupili nedavno v ulici Chaleaud pri trgovcu Milonu na družbi prodano malo pisalno mizico iz rdečega lesa v stilu Ludovika XV.?«

»Da, jaz sem jo kupila.«
»Neznanka je vzdihnila z izrazom olajšanja in pravi dalje:

»Ah, tem bolje. Tista mizica je bila moja last. Pred enim mesecem sem jo prodala z vsem svojim, ne najino potrebnim pohištvo — radi velike nesreče in žalosti, zraven pa tudi zavoljo neugodnega gmotnega stanja...«

Ker se ni mogla vzdržati solza, jo je gospa Stenay v ljudo in radovedno vprašala:

»Ali ste izgubil soproga?«
»Da...«
»Tudi jaz sem pred nedavnim postala vdova,« pripomni gospa Stenay, kazaje na svojo črno opravo.

»Neznanka je nalahko zardela ter se spenila komaj slšno:
»Zelo obžalujem. Ali je že dolgo časa, kar Vas je dosegel tako kruti sodni udarec?«

Ravno tri mesece je šlo.
»Obe sta nekaj časa molčali. Prva začne zopet razgovor, gospa Stenay.

»No, kaj pa pisalna miza?«
»Oprostite mi gospa, kmalu bi bila pozabila, zakaj sem prišla tu. Neizmerno pa sem vendar zadovoljna in srečna, ko vem, da ste ono mizico kupili ravno Vi. Vsa nesreča in potrta sem bila, zapazivši...«

»Tela sem od enega kupca do drugega, kateri slednji mi je povedal, da mizo prodal že tretjemu itd. Iskala sem na ta način svoj dragoceni zaklad skozi stiriinajst dni in sem se zavela bati, da je ves moj napor zaman. Naposled sem pa izvedela, da je kupil gospod Milon. Od tod so me poslali semkaj... Nazadnje se mi bode vendar posrečilo...!«

»Ali bi hoteli gospa kupiti nazaj to pisalnik?«
»Oh, ne!« odvrne vsa zagorevša obraz neznanka. »To mi je nemogoče. Koprnela sem samo — prosila vas gospa — Ah, kako težko je to povedati! Prosim bi hotela gospo, da se mi jih izročila, ako niso že uničena...!«

»Ne razumem, kaj hočete reči,« pravi na to vladno gospa Stenay.

»V mislih imam namreč pisma, ki zavoj listov, ki so bili skriti v tem pohištvenem predmetu. Vzrok temu je moj hišnik, ki je pisalno omaro oddal kupcu v moji nenavzočnosti. Jaz pa sem se spomnila šele na večer tistega žalostnega dne, in sicer prepozno, da so bila pisma v miznici skrita...«

»Ne vem o kakšnih listih, gospa odgovorite. Predalčki pisalne mize so bili prazni, ko sem jo dobila jaz!«
»Prazni! No, sedaj je bila tudi moja radost zaman! Ta pisma so bila vse moje imetje, kar mi ga je še ostalo po...«

»Po Vašem soprogu?«
»Nočem več prikrivati resnice! Gospa se mi zdi tako dobra in plemenitega mišljenja, in zato upam, da me bodele, sami žalujoci po svojem soprogu, tudi popolnoma razumeli. Ta čigar smrt obžalujem, ni bil moj zakonski mož, ampak — moj dobri prijatelj in hranitelj skozi polna tri leta, in sicer edini, ki sem ga imela v svojem življenju sploh! Bil je po zakonu poročen, ali slabo oženjen — nesrečnež v družinskem, domačem življenju! Kolikor sem mogla spoznati, ga njegova soproga ni razumela. Hodil je k meni, kadarkoli je mogel. Ljubil me je srčno, in jaz sem

ga obhodovala in visoko čislala. Bil je plemenit in dober človek. Pravil mi je večkrat, da je samo pri meni vesel in se zabava, domače ognjišče pa da mu mrzi vsako veselje... Imela sva hčerko, ki pa je vsled vnetja možganov umrla v starosti poldrugega leta. Zdravnik je doznal, da je bilo naš prelepo dete tuberkulozno; to bolezen je podedoval otrok po meni, imam namreč ozke in slabotne prsi. Delala sem, kolikor sem mogla, in moj dobri prijatelj mi je najel in uredil jako prijazno stanovanje... O njegovi smrti sem le slučajno zvedela. Ko ga ni bilo nekaj dni k meni, se nisem nikakor vznemirjala; vsaj se je to večkrat pripetilo. On ni bil prost, nego vezan na... Ta smrt je bila za me velik usodni udarec; prišla mi je tudi neljubo sprememba v gmotnem položaju, ker mi je moj prijatelj izdatno pomagal pri vsakdanjih skrbeh. Izgubivši to podporo, morala sem se odločiti, prodati vse, kar sem imela od njega. Sedaj stanujem samo v eni sobi, in zato sem prodala nenujno mi potrebno pohištvo, zraven tudi že omenjeno pisalno mizo. In s tem sem izgubila zadnji spomin nanj!

Njegova žena in sorodniki so vse pobrali in shranili, le jaz edina, nimam sedaj ničesar, niti njegove slike! Da, verujte mi gospa, da niti ne vem njegovega naslova! — Čemu ti bode to?« mi je večkrat rekel, ako sem ga za to prosila. Samo njegova pisma sem imela skrita v pisalniku, koja mi je pisal v prvih dnevih najinega občevoja, to je prej, nego sem se mu udala! To je velikega pomena za tistega človeka, ki nima prava, kaj zahtevati, ki niti nima pravice, očitno žalovati za svojem! Moja žalost je neizmerna. Ah, ne znam, kaj mi daje predrznost, to vse tu razkladati! Prosim, da mi gospa to blagohotno oprostite, saj že odhajam...«

Toda gospa Stenay jej je segla v besedo jako sočutno, rekoč:

»Gospica izraža in poveruje svojo bolelost nekomu, ki jo more razumeti. Jako obžalujem, da so izginila pisma. Vsi predali so bili prazni; otvorili so jih v moji navzočnosti, preden sem poslala pohištvo na svoje poletno vaško stanovanje v okolici Bois, kjer se mislim za stalno nastaniti. To stanovanje sem že odpovedala in pojutrišnjem bi me gospodična ne bila dobila več tukaj. Zelo obžalujem!«

»Teško mi je,« je vzdihnila neznanka.
»Imela sem upanje, da se oni skriti predalček ni zapazil. Sedaj pa vidim, da je trgovec že vse preiskal, preden je dostavil Vam miznico.«

»Nisem zapazila nobenega skritega predala.«
»Potem ga pa sploh niso opazili. Se imam trdno upanje, da so se listi ohranili. Skrivni prodal je prav v zadnjem delu in se odpira, ako se pritisne na neki gumb s zmetjo! Prosim, da bi gospa blagohotno natančneje preiskala pupljeni predmet!«

»Napišite mi svoj naslov! Upam, da vam bom mogla poslati pisma vašega prijatelja, dosepevi na svoje novo stanovanje.«

Neznanka, hitro napisavši svoj naslov, je urno odšla, izražajoč neprestano svojo presrečno zahvalo. Gospa ji je z velikim sočutjem podala svojo desnico za slovo. — Ko je ostala sama, je pomislila, da je bila zvezana s človekom, sicer vsega spoštovanja vrednim, a neskončno mrzlim in neobčutljivim! Brez otrok, brez ljubavi ni imela nikakega življenjskega smotra in cilja! Grenko je zaplakala nad sabo in nad to neznao žensko!

Dva dni potem, prišedša na svoje selsko stanovanje v Touraine, je takoj začela preiskovati kupljeno mizico; posrečilo se jej je takoj najti skrivnostni predal, kjer je ležal cel zavoj listov. Nehote je zapazila na koncu nekega pisma par vrstic! To je bila pisava njenega rajnega moža!

Gospa Stenay ni mogla tisto noč dolgo zatisniti očesa, bdeč je molila in razmišljevala! Drugo jutro, komaj da se je naredil dan, je pogledala na paket pisem, ležeči na veliki mizi. Sedaj je bila tudi radovedna, kako se naziva njena nasprotnica. Vzemši listek v roko čita:

»Gospica Alina Roget...« in z žalostno tresočim se glasom je ponovila:
»Ljubil je Alino Roget... skozi tri leta! Uboga in nesrečna deklica!«

Zdrznila se je — a kmalu se nečesa domislivši, vzame precej velik pismenski zavitek, vtakne vanj sliko svojega moža in pa — bankovec za sto frankov, ter ga skrbno zapeti! Ko je drugi dan, kakor po navadi, pobiral pismo za pošto dolocene poslatve in odšel — je nesrečna vdovica dolgo, dolgo gledala za njim s solznimi očmi, med tem pa je senklo objel žalosti mrak jocoskega, dolgega časnega večera!

L. L. R.

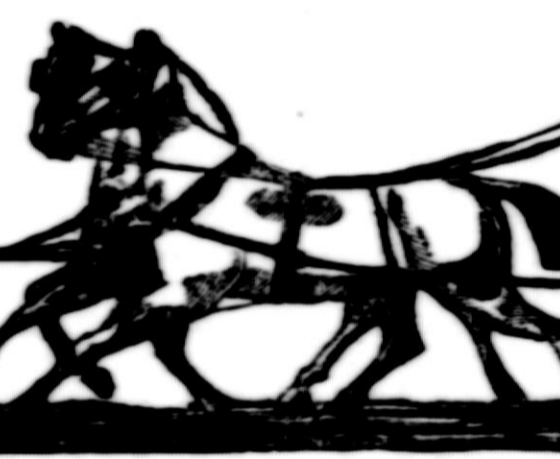
A. KUNST

Ljubljana
Židovska ulica št. 4.
Velika zaloga obuval
Kulnega izdelka na doma, gospode in otroke je vedno na izbora.
Vsakršna naročila se izvršujejo točno in po nizki ceni. Vse mere se skrbno in zatanjajo. — Pri znanjih naročilih naj se blagovni vrzec pošli. 40

Fr. P. Zajec

optik, urar in trgovec z zlatnine in srebrnine.
Stari trg 26.
Popravila se izvršujejo točno in ceno.

Slovenski optični zavod v Ljubljani.

Josip Stupica

jermanar in sedlar
v Ljubljani, Slomškova ulica št. 6.
Priporočam svojo bogato zalogo najrazličnejših
konjskih oprav
kateri tudi kramo opremljeno
kočije, druge vozove in najrazličnejšo
vprežno opravo
katero imam vedno v zalogi, kakor tudi vse druge v sedlarsko obrt spadajoče potrebščine kakor tudi že obrabljene vozove in konjske nprave.

Ant. Krejčič

Ljubljana, Wolfova ul. št. 5.
priporočam svojo bogato zalogo najmodernejših, najfinjših
klobukov slamniov in čepic.
Prevzema tudi vsa v to vrsto spadajoča popravila proti najnižji ceni. Kupuje tudi vsakovrstne klobuke divjadno in jih najbolj plačuje.
Blago ceno in solidno.

Specialna trgovina

ročnih del
TONI JAGER
v Ljubljani,
Židovska ulica št. 3.
Predtiskarija
Tamburiranje
Montiranje ::
Plisiranje ::::

Znanstvena Vila

na lepem prostoru, 15 minut od mesta oddaljena, je po nizki ceni napredna. Vila je pripravna za dve družini in ima lep vrt. — Kje, pove upravništvo »Slovenskega Naroda«. 2953

Cisti samo s
Globus
čistilni izvleček
Globus
čistilni izvleček

Ceno posteljne perje!

Najboljši češki nakupi vir. 2815
Kg. sivega, dobrega, puljenega 2 K; boljše 2 40 K; prima polbelega 2 80 K; belega 4 K; belega puhastega 5 10 K; kg. veličnega snežnobelega, puljenega, 6 40 K, 8 K; kg. puha, sivega 6 K, 7 K, belega, sivega 10 K; najfinjši prsi puh 12 K. Naročila od 5 kg naprej franko.

Zgotovljene postelje

in gostonitega rdečega, modrega, belega ali rumenega nankinga, pernica 180 cm dolga, 120 cm široka, z dvema zglavnica, 80 cm dig, 60 cm šir, polnjena z novim, sivim, prav stanovitnim puhastim perjem 16 K; napol puh 20 K; puh 24 K; posamezne pernice 10 K, 12 K, 14 K, 16 K, zglavnice 3 K, 3 50, 4 K. Pernica, 200 cm dolga, 140 cm šir, 13 K, 14 K 70, 17 K 80, 21 K, zglavnice, 90 cm dolga, 70 cm šir, 4 K 50, 5 K 20, 5 K 70, spodnja pernica iz močnega, črastelega gradla, 180 cm dolga, 116 cm šir, 12 K 80, 14 K 80. Raspoložljiva se po povzetju, od 12 K naprej franko. Lahko se franko zamenja za neugajajoče se vrne denar. Natančni cenovniki gratis in franko.
S. Benisch, Bešenice št. 767, Češko!

Seydlitz
Najboljša zoba

Izvršna prilika za potovanje

Ameriko

je in ostane z novimi parniki

velikani:

Kaiserin Auguste Victoria	25.000 ton
Amerika	24.000 "
Cleveland	20.000 "
Cincinnati	20.000 "
Pres. Lincoln	20.000 "
Pres. Grant	20.000 "

Prezračna postaja tak
FR. SEUNIG
Ljubljana,
Kolektorska ulica št. 28.

Več gospodov se sprejme takoj na dobro domačo hrano.

Naslov se izve pri upravništvu »Slovenskega Naroda«. 2923

Prave vinske sode

nekaj skoro novih, iz trdega lesa od 56—100 l, od 400—650 l, in od 900 do 3000 l **preda po nizki ceni**
F. CASCIO
Lingarjeva ulica št. 1. Zraven škofije.

Nedosežno Najnovejša ameriška iznajdba

Eligijanske gumaste blago za moške. Porabno na leta. K 4-60.
Čez 2 milijona kosov prodanih v kratkem času.
Eligijanske gumaste blago za ženske. (Varstvo žensk.) Priporočili najprvi zdravniški strokovnjaki, porabno na leta. K 2-60.
Kdor pošlje denar naprej (tudi pismene znamke) mu pošlje diskretno in poštnine prosto, sicer 50 vin. več, edina prodaja
H. AUER
tvornica za gumasto blago.
Dunaj IX 2, Nussdorferstrasse 3-0.

Vinko Majdič valični mlin v Kranju

(Kranjsko).
Največja proizvajanja priznana naj boljših pšeničnih mok in krmičnih izdelkov, ki izvršajo iz najbolj izbranih pšeničnih vrst. Proizvodi vzamejo jako veliko vode v se in dajo kvantitativno nedosegljivo pridelok, kar je zlasti za gospode pekovske mojstre neprecenljive vrednosti.
Zastopstva in zaloge: 28
v Ljubljani: Podgrada, Trnovem, Kočevju, Trstu Gorici, Celovcu, Beljaku, Bolcanu, Imostnu, Tridentu, Zadru, Spjletu, Ercogovem, Kotoru, Sarajevu in Pulju.
Brzojavi: Valični mlinu, Kranj

Od leta 1868 se Bergerjevo medicinsko kotranovo milo

je ga pripravljajo odlični zdravniki, skoro v vseh evropskih državah z odličnim uspehom uporablja proti
vsake vrste izpuščajem
zlasti proti kroničnim lišajem in paraz. izpuščajem, dalje proti rdečici na nosu, ozeblinam, potenju nog, luskinam na glavi in v bradi. **Bergerjevo kotranovo milo** ima v sebi 40 odstotkov losnega kotrana in se razlikuje bistveno od vseh drugih kotranovih mil, ki se nahajajo v trgovini.
Pri polnih boleznih rabeje jako uspešno
Bergerjevo kotranovo žvepleno milo.
Kot blažje kotranovo milo za odpravljanje vse nesnage s polti,
proti spuščanjem na polti in glavi pri otrocih, kakor tudi kot učinkovito kosmetično milo za umivanje in kopanje za vsakdanjo rabo sili
Bergerjevo glicerino-kotranovo milo,
v katerem je 35 odstotkov glicerina in ki je parfumovano, kot odlično sredstvo za glavo se rabi dalje z izvršnim uspehom
Bergerjevo boraksovo milo
in katerem je 35 odstotkov glicerina in ki je parfumovano, kot odlično sredstvo za glavo se rabi dalje z izvršnim uspehom
Cena komadu vsake vrste z navedilom o uporabi 80 vin.
Zahtevajte po lekarnah in zadevnih trgovinah izključno **Bergerjevo kotranovo milo** in pazite na poleg stoječo vrsto esencij in na poleg stoječi firmni podpis **G. Heil & Co.** na vsaki etiketi. Odlikovan s častno diplomom na Dunaju 1883 in z zlatno svetiljo na svetovni razstavi v Parizu 1900. Vsa druga sred. in higien. mila znanke Bergerjevo so sestava v narodnih, ki se pridre vsakemu milu.
Na dohelo:
G. Heil & Comp., Dunaj, I., Riberstrasse 1.
v Ljubljani se dobiva v lekarnah: **Milan Loustek, Ph. Mr. Josip Čizmar, J. Mayr, G. Piccoli, U. pl. Trunko** in v vseh drugih lekarnah na Kranjskem. 1075

Lasne vpletke (kite)

dolga prevoza . . . K 5-
poldolga prevoza . . . 7-
kratka prevoza . . . 9-
" veča " 12-
sveče svetle (bleed) in sive 20", dražje priporoča
S. Strmoli,
brivo in lasničar,
Ljubljana, Pod Trnovo št. 1,
(vzameva čestitkovanje mesta).
Izdelajo vse lasničarske dela solidno in okusno. Cena za dolo kite 3 K. Kupuje zvezdno in rumeno barvo lasne po najnižji ceni. 1164

Ustanovljeno 1882.

Telefon 504.

Rudolf Geburth, Dunaj

C. IN KR. DVORNI STROJNIK

VII Maloortovna 98, na oglu Burgasse.

Največja in najbogatejša zaloge vseh vrst zlati najfinije v vseh barvah v ognju emajlirane peči z nujno montažo.

Regulirane pečnice peči od 50 li naprej

Trajnejše pečnice za kurjenje s promogom, štedilna, kuhalna in strojna ogrevala vseh velikosti

Peči z železnimi pečnicami za kurjenje dveh ali treh sob.

Plinovce peči in plinovi kamini.

Katalogi gratis in franko.

Ustanovljeno leta 1842.

Tovarna oljnatih barv, laka in firneža

Brata EBERL

Ljubljana 343

črtilarja, lakirarja, stropa in pohištvena plestarja,

Prodajalnice: Miklošičeva ulica št. 6. Delavnice: Igriška ulica št. 6. nasproti hotela „Union“.

Ustanovljeno leta 1842.

Ravnokar izšle nove dvostranske slovenske plošče!

Cena 4— kroge in po 2 K 50 vin.

2832

Velika zaloga

gramofonov

od 25 kron naprej.

Dobi se tudi na mesečne obroke.

Zato zahtevajte takoj brezplačno cenike gramofonov in raznih plošč.

Fr. P. Zajec

urar in optik

Ljubljana, Stari trg št. 26.

Delniška glavica: K 50.000.000.—
Rezervni in varnostni zalogi: K 14.000.000.—

Centrala v Pragi.

Ustanovljena l. 1868.

Podružnice v Brnu, Budjejevicah, Iglavi, Krakovu, Lvovu, Moravski Ostravi, Olomucu, Pardubicah, Plzaju, Prostějovu, Taboru, Dunaju, Herreag. 12.

Podružnica Živnostenske banke

Bančni prostori v Trstu: Via S. Nicolo 30.

Menjalnica: Via Nuova 29.

Telefon št. 21—57.

Jzvršuje vse bančne posle.

Obrestuje vloge

na vložni knjižici po 4,0% na tekočem računu po dogovoru.

Kupuje in prodaja vrednostne papirje, devize in valute. Daje predujem na vrednostne papirje in blago. Dovoljuje stavbne in carinske kredite. Daje promese za vsa žrebanja. Zavaruje srečke proti kurznim izgubi. Oskrbuje inkaso na vseh tuzemskih in inozemskih trgih.

Sprejema borzna naročila

ter se rada udeležuje s svojim kapitalom na dobrih in naprednih industrijskih podjetjih.

Brzojavni naslov: Živnostenska, Trst.

Perje

za postelje in puh priprava po najnižjih cenah

F. HITI

Pred Škofije št. 20.

Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Najboljši

čevlji

sedanjosti.

Cene brez konkurence!

Edina zaloga le pri tvrdih

J. KEBER

(pri zlatem čevlju)

Ljubljana, Stari trg 9.

Ustanovljeno 1846.

Ustanovljeno 1846.

Edini zaved v Ljubljani

za kemično čiščenje obleke in zastorjev, barvarija in likanje sukna na par.

JOS. REICH

Poljanski nasip - Ozka ulica št. 4.

Sprejemališče,

Šelenburgova ulica št. 3.

Postrežba točna. Solidne cene.

Važno! za Važno!

gospodinj, trgovce in živinorejce.

Najboljša in najcenejša postrežba

za drovce, kemikalije, zelišča evonija, horemine itd. tudi po Kmetopu, terne vode in sobni prašek, ribje olje, roditine in posteljno moko za otroka, dišave, mila in sploh vse toaletne predmete, fotografirane aparate in potrebščine kirurških obvezil vanke vrste, sredstva za čiščenje, voski in pasto za tla itd. — Velika zaloga najfinjšega ruma in konjaka. — Zaloga svežih mineralnih vod in soli za kopal. Oblastv. konc. oddaja strupov.

Za živinorejce

posebno priporočljivo: gorenka sol dvojnja sol, soliter, corjan, kolmoč, kramlje apne itd. — Vnanja naročila se izvršujejo točno in solidno.

Drogerija

ANTON KANC

Ljubljana, Židovska ulica št. 1.

Kupuje po najnižji ceni razna zelišča (rože), cvetje, korenine, semena, skorje itd.

AVG. AGNOLA

v Ljubljani, Dunajska cesta 21.

Velika zaloga

steklenice, porcelana, svetilk, zrcal, šip, kozarcev, vrčkov l. t. d.

Gestilniška in kavarnarska namizna posoda po najnižjih cenah.

Ljubljanska delniška plinarna

razpisuje s tem

oddajo svojih voženj

od novembra 1910 naprej.

Podroben pomenila in določila o obsegu in vrstah teh voženj se dobivajo brezplačno v plinarniški pisarni ali pa se na zahtevo dopošljejo po pošti.

Ponužbe za prevzete teh voženj naj se vložijo v plinarniški pisarni (na Realjevi cesti št. 28)

najkasneje do 9. oktobra tega leta.

v Ljubljani, dne 28. septembra 1910.

3268

A. Lukič

Ljubljana, Pred škofijo 19

priporoča po znano nizkih cenah

jesenske in simske obleke

najmodernejše površnike in pelerine za gospode in dečke. Vedno najnovejša konfekcija za dame in deklice.

Strogo solidna postrežba.

958

Združeni čevljarji

v Ljubljani, Wolfova ulica št. 14

priporočajo svojo bogato zalogo obuval za pomladansko in letno sezijo. Vse vrste moških, damskih in otroških čevljev lastnega in tujega izdelka. Gumni za pete, vrvice, zaponke, čistila itd. vedno v največji izbiri.

Specialisti za prave gorške in lovške čevlje.

Izdeluje se po meri v lastni delavnici, sprejemajo se tudi popravila.

Postrežba točna. cene solidne. — Zunanja naročila proti povzetju. Zahtevajte cenike.

Najkrajša in najcenejša pot v Ameriko

z modernimi velikimi brzoparniki iz Ljubljane čez Antwerpen v New-York je proga

Red Star Line Rdeča zvezda

Na naših parnikih Finland, Kronland, Vadorland, Zealand, Lapland in Samland, ki oskrbujejo vsak teden ob sobotah redne vožnje med Antwerpenom in Novim Yorkom je spalnica, izborna hrana, vjudna postrežba in spalnice po novem urejenju v kajite za 2, 4 in 6 oseb, za vsakega potnika eminentnega pomena, ter traja vožnja 7 dni.

Odhod iz Ljubljane vsak torek popoldne

Naši parniki vozijo tudi na mesec po večkrat čez Kanado v Severno Ameriko in je ta vožnja izdatno cenejša kakor na Novi York.

Pojasnila daje vladno potrjeni zastopnik

Franc Dolenc

v Ljubljani,

Kolodvorska ulica

odsej šte. 26,

od južnega kolodvora na levo pred znano gostilno „pri Starem Tišlerju“.

Najboljše vrste domač premog

in poleg tega tudi najcenejši je

„Karmeljski premog“

Cena za 1 cent = 50 kg samo X1-20. Jla debelo že ceneje.

Prosi se ne zamenjati ga z drugim manj vrednim premogom. — Glavno zalogo za slovenske pokrajine in Ljubljano ima: 3123

Agro-Merkur

Janez Trdinova ulica št. 8.

Naročila se nadalje tudi vsprejemajo pri:

g. L. Buzzelini, Stritarjeva ulica 9; g. Edmund Kavčič, Profernova ul. 52; Leobovic & Meden, Jurčičev trg 1; g. R. Švar, Sv. Juhova trg 3; g. H. Škrlj, Pred vojarnico 4; g. A. Šušnik, Zalaška cesta 10; g. L. Tomšič, Tržiška c. 4 in Gospodarsko-gospodarsko društvo, Kongradni trg 5; Franc Šušnik, Dolompska cesta; T. Meninger, Sv. Petra cesta.

Ljubljana Fr. Ševčik Židovska ul. 7.

puškar

priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnih

pušk in samokresov

lastnega izdelka, kakor tudi belgijskih, ruskih in čeških strogo preizkušenih pušk, za katere jamčim za dober strel. Posebno priporočam lahke tresobe in puške Beck s Kruppovimi cevmi za brezdimni smodnik. — Priporočam tudi

veliko zalogo vseh lovskih potrebščin

po najnižjih cenah.

Popravila in naročila se izvršujejo točno in zanesljivo. Cenovniki na zahtevo zaštevajo in poštnino pristo.